

V SREDIŠČU
BO NASLEDIL
DRNOVŠKA?

POLITIKA
Z ANONIMKAMI
PROTI PIVCU

DEMOKRACIJA

NAGRADNA AKCIJA

Z Demokracijo do
novega telefona

Dogajanje v
zvezi s skupino
dolenjskih Romov,
ki jih je vlada
začasno preselila v
postojnski begunski
center, dobiva vse
bolj populistične
razsežnosti.

**BOLJ
PIROMAN
KOT VARUH**

ISSN 1408-0494

INTERVJU

Mag. Niko Trošt

Američani kot partnerji lahko koristijo

Več smeha,
več žura!

Minister za zdravje opozarja:
Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!

Bolj piroman kot varuh

Metod Berlec

Slovenija nima sreče z varuhom človekovih pravic Matjažem Hanžkom. Čeprav je bil na to funkcijo izvoljen z visokim soglasjem skoraj vseh parlamentarnih strank, je kmalu razočaral, saj se ni izkazal kot varuh človekovih pravic za vse.

V nekaterih primerih se mediji, mnenjski „voditelji“ in politiki zelo glasno odzovejo, v drugih pa javnost, tudi varuh človekovih pravic, molči. Temu bi lahko rekli dvojna merila ali pa gre za 'selektivne' človekove pravice. Ustava Republike Slovenije je v 14. členu jasna. „V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki.“ Očitno je, da se Hanžek tega ne drži. Zavzema se za nekatere verske skupnosti, druge skoraj žali, na veliko se zavzema za priseljence, na domačine pozabi. Zanj s(m)o Slovenci avtomatsko nestrpni. V primeru dogodkov, povezanih z Romi pri Ambrusu, je tamkajšnje krajanje preprosto razglasil za nestrpneže in huligane, čeprav tam niti ni bil. Zdi se, da bodo stranke, še posebej pomladne, o podpori novemu varuhu, ki ga bo predlagal predsednik Janez Drnovšek, tokrat pošteno razmislile. Izkazalo se je namreč, da Hanžek kot izrazit ultralevičar z anarholiberalnimi nagnjenji svojo funkcijo zlorablja za politični obračun z drugače mislečimi, ne nazadnje tudi z vlado, ki mu svetovnonazorsko ni blizu. V svojem prvem odzivu (in tudi naslednjih) na začasno preselitev Romov iz Dečje vasi pri Ambrusu v postojnski nastanitveni center za begunce je to dejanje označil kot konec pravne države, o dogajanju pa obvestil pristojne institucije Sveta Evrope v Strasbourgu. Na to se je odzval kabinet predsednika vlade in Hanžkov odziv označil kot nerazumnega in neodgovornega. „Dogovor o začasni nastanitvi v postojnski center je bila dosežena v soglasju z Romi in s krajanje. Doslej

namreč še nihče ni predlagal boljše rešitve. Problem je obstajal že vrsto let in gospod Hanžek k njegovi rešitvi ni prispeval še ničesar. Vlada RS preko pristojnih ministrstev vlaga znatne napore v iskanje primerne lokacije, ki jo prav tako želimo izbrati v soglasju s predstavniki romske skupnosti. Potezo varuha človekovih pravic obžalujemo, saj neupravičeno blati Republiko Slovenijo pred mednarodnimi institucijami. Slovenija namenja znatna sredstva za reševanje romskih bivanjskih razmer ter za njihovo integracijo v družbo. Veliko napora je bilo vloženega tudi v skrb za pridobitev njihovih poklicnih kvalifikacij ter za integracijo romskih otrok v šolski sistem. Ne nazadnje bo vlada RS v kratkem obravnavala in v državni zbor RS poslala tudi predlog zakona o posebnih pravicah romske skupnosti.“ No, Hanžek je izjavo razumel kot „poskus preprečevanja, da bi lahko opravljal delo, za katerega je bil izvoljen v državnem zboru“, in nadaljeval z napadi na vlado in obtoževanjem državnih ustanov za nastali položaj. Zaradi blatenja naše države pred mednarodnimi institucijami in zaradi poskusov, da bi odgovornost za posledice svojih ravnanj pripisal drugim, so iz kabineta predsednika vlade izrazili pričakovanje, „da se bo za svoje škodljivo ravnanje nemudoma opravičil vsem državljanom in državljanom Republike Slovenije“. Seveda Hanžku nekaj takega niti na misel ni prišlo. Vlada se je na napete odnose med krajanje Ambrusa in Romi hitro in učinkovito odzvala za kar si notranji minister Dragutin Mate zasluži vso pohvalo. S tem je preprečila nadaljnje zaostrovanje odnosov in morebiti še kaj hujšega. Predsednik vladne komisije za zaščito romske etične skupnosti minister Milan Zver pa poskuša problem romske družine Strojani rešiti z ustrežno novo lokacijo, kjer bodo imeli Romi primerne življenjske razmere.

Ob dogodkih v Ambrusu in okolici Hanžek ni ravnal v skladu s funkcijo varuha človekovih pravic, ampak kot človek, ki želi napete odnose še bolj zaostri. **D**

Ob dogodkih v Ambrusu in okolici Matjaž Hanžek ni ravnal kot varuh človekovih pravic, ampak kot človek, ki želi napete odnose še bolj zaostri.

UVODNE STRANI

- 9 Peterle napovedal kandidaturo
- 10 **Pogledi:** Zaušnica Zagrebu
- 11 378. člen KZ RS

POLITIKA

- 12 Županski fotofiniš
- 14 Pogovor z Gregorjem Pivcem
- 16 Kandidati za župane (2)

SLOVENIJA

- 20 Simoniti zavrnil očitke
- 24 Nedelja – čas nakupov?
- 26 Kdo ščuva Rome?
- 28 Skrivnost Miklove Zale

TUJINA

- 30 Spomini nekdanjega kanclerja
- 32 **Globus:** Najnevarnejša mesta
- 33 **Tuji tisk:** Oranžna revolucija

INTERVJU

- 34 Mag. Niko Trošt

NEKOČ IN DANES

- 38 Sodelavec Udbe pod prisilo
- 40 Olikani Slovenec
- 42 **Naši kraji:** Sv. Martin nad Brjami

KULTURA

- 46 Frankfurt po Frankfurtu

OGLEDALO

- 48 **Film:** Čudovito leto
- 50 **Avtomobilizem:** Volvo V50 D5
- 52 **Zdravje:** Med mladostjo in starostjo
- 54 **Šport:** Planica 1933–2013
- 56 **Črna kronika:** Obsojen podjetnik
- 58 **Rumeno:** Fatalna Sanja
- 60 **TV Kuloar:** Tistega norega popoldneva
- 62 **Kronika časa:** Dogovor o plebiscitu
- 66 Zgovoren odziv Pečanove

DEMOKRACIJA, p.p. 4315,
Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI
Tel.: 01/ 2300 660 (uredništvo), urednik@demokracija.si;
01/ 230 06 66 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si
Faks: 01/ 230 06 61

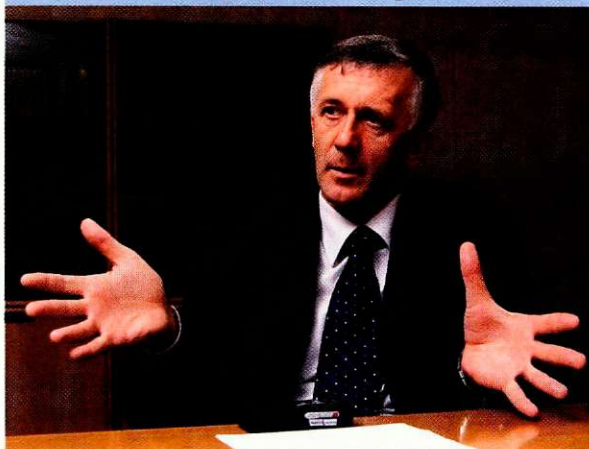
Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec

Tehnični urednik: Bojan Jovan

Novinarji: Peter Avsenik, Gašper Blažič, Lucija Horvat,
Petra Janša, Lovro Kastelic, Barbara Prevorčič, Aleš
Kocjan, Vida Kocjan, Monika Maljevič, Ana Müllner,
Bogdan Sajovic, Denis Vengust, Mitja Volčanšek

Kolumnisti: Esad Babačič, dr. Andrej Capuder,
mag. Klemen Jaklič, dr. Janez Jerovšek, dr. Janko Kos,
dr. Matej Makarovič, dr. Hubert Požarnik,
dr. Andrej Rahten, dr. Ljubo Sirc, dr. Peter Starič

34 Intervju: mag. Niko Trošt

Američani so dobrodošli in kot partnerji lahko zelo veliko prispevajo k hitri in kvalitetni realizaciji projekta. Predlagani upravljavski model, dobro poznavanje produktov in tesno sodelovanje z ožjim in s širšim okoljem so poroštvo za uspešno poslovanje.

12 Županski fotofiniš

V 72 slovenskih občinah bo v nedeljo potekal drugi krog lokalnih volitev, v katerem se bo odločilo, kdo bo zasedel župansko mesto.

14 Z lažmi me hočejo oblatiti

Pogovarjali smo se z dr. Gregorjem Pivcem, zdravnikom in direktorjem Splošne bolnišnice Maribor. Kot neodvisni kandidat se poteguje za župana mestne občine Maribor. V prvem krogu je dobil največ glasov volivcev (28,71 odstotka), v nedeljo pa ga čaka drugi krog županskih volitev.

20 Simoniti zavrnil očitke

Vsebina interpelacije poslancev Liberalne demokracije Slovenije s prvo podpisano Majdo Širca je površna, sestavljena na podlagi časopisnih člankov in polna manipulacij, pravijo na ministrstvu za kulturo, ki ga vodi Vasko Simoniti.

Naklada: 11.000 izvodov

TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka d. d., Maribor
Poština plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik Demokracija med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Oglave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Fotografija na naslovnici: Bor Slana, Gregor Pohleven

Stalni zunanji sodelavci: Vera Ban, Peter Colnar, Pavel Ferluga, Igor Gošče, Miran Mihelič, Marija Vodišek

Lektoriranje: Joža Gruden

Prelom: Tone Tehovnik

Realizacija: Nova orbita d.o.o.

Fotografija: Gregor Pohleven (urednik), Bor Slana, agencije, arhiv Demokracije

Tisk: Ma-tisk d.o.o., Maribor

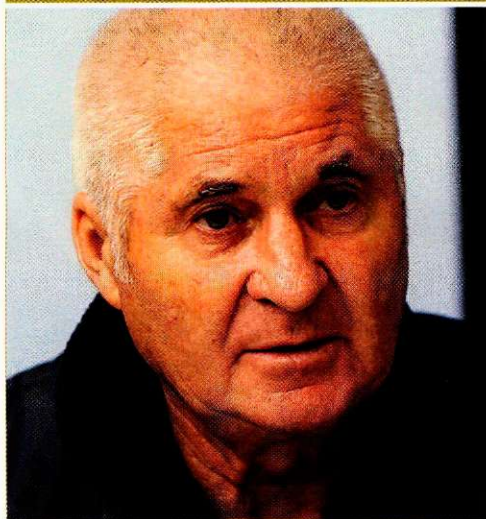
Datum natisa: dan pred izidom

Izhaja: vsak četrtek;

Cena: 550 SIT / 2,29 EUR

Izdaja: Nova obzorja d.o.o.

V. d. direktorja: Metod Berlec

Hanžek je bil gluh za opozorila Ambrušanov

Mitja Volčanšek, foto: Bor Slana

Z Milanom Muhičem smo se pogovarjali o reševanju romske problematike v Ambrusu, o prelaganju odgovornosti za nastali položaj in o odgovornosti varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka.

Težave z Romi pri Ambrusu niso od včeraj ...

Ne, vlečejo se že dolgo, ne le zadnjih dvanajst let, odkar so Romi prišli na to lokacijo. Krajanji smo si prizadevali, da bi institucije prisluhnile naši problematiki, opozarjali smo pristojne službe, vendar ni bilo odziva. Glejte, to so dopisi občine iz leta 1991 (pomaha z obsežno mapo spisov, op. av.), tako da se nihče ne more sprenevedati, da institucije niso bile seznanjene s problematiko. Nam je bilo glavno, da se ohrani čista pitna voda. Če tam puščajo akumulatorje, kurijo avtomobile in razne odpadke, s tem uničujejo neprecenljivo vodno bogastvo. Mislim, da je vlada začela vleči prave poteze, ko je začela izpolnjevati vladne sklepe izpred enajstih let. Seveda je začasna rešitev takšna, kakršna pač je. Res je sodu izbil dno prav zadnji incident, vendar je bilo takih incidentov ogromno.

Pa ni bilo podobnih odzivov?

Ne. Ljudje so jih prijavljali, policija je delala zapisnike, a vedno je bilo rečeno, da se bomo morali soočiti na sodišču. In ko so ljudje šli na sodišče, so jim Romi grozili. Zato si jih ljudje niso več upali prijavljati, kaj šele hoditi na sodišče. Tako je celoten sistem deloval kot nepravna država. Tukajšnji Romi so si poleg tega lahko privoščili, da so gradili objekte v neskladju s predpisi.

Kolikor je videti, oblast vsakokrat intervencija, šele ko pride do večjih izbruhov in je razmere težko racionalno reševati.

Stvari so čisto take, kot razmišljate. Nihče se ni upal dregniti v to sršenje gnezdo. Glejte, tukaj so dopisi na različna ministrstva iz let 1999, 2001 in 2003. Varuha človekovih pravic smo seznanili z vsemi podrobnostmi že leta 2003, prav tako Helsinški monitor Slovenije. Potem smo krajanji poskušali tudi po telefonu priti v stik z gospodom Hanžkom, a nikoli ni bil dosegljiv. Pisali smo vladni komisiji za zaščito romske etnične skupnosti, takrat je bil njen predsednik Ivo Bizjak, a tudi od njega nismo dobili odgovora. Potem so zadevo začeli prelagati drug na drugega in se sprenevedati. To so počeli vsi – od direktorja urada za narodnosti Janeza Obreze do ministrstev za pravosodje in za okolje. Krajanji nismo ksenofobično usmerjeni proti Romom, toda glejte: pred 17 leti so iz te romske skupine ubili mladega človeka, pa ni bilo epiloga. Pred dvema letoma je bil človek skoraj smrtno ranjen, pa ni sodnega epiloga. Krajanov politika ne zanima; institucije smo prosili, naj problem rešijo, dokler se rešiti da. In to bi se lahko naredilo, ne da bi človek nastradal.

Iz spreminjajočih se izjav samih Romov je videti, kot da jih je nekdo nahujskal.

Nesporno je, da so Romi, še preden smo se začeli pogajati, izražali željo, da bi se radi pre-

selili, samo država naj jim ponudi primerno lokacijo. Vedeli so, da krajanji nasprotujemo temu, da živijo na tej lokaciji. Vendar Romov ni nihče prisilil k odselitvi. Množica je bila prejšnjo soboto zbrana ne proti Romom, temveč da bi pokazala, da mora država vzeti stvari v svoje roke.

Zagovorniki tega nevzdržnega stanja so odgovorni za nastalo napetost. Namesto da bi se oglasili, če bi država ponudila Romom slab predlog, so to storili med pogajanja. Čudovito smo se dogovorili, minister Mate je prišel do obeh strani s sprejemljivimi pogoji. Zdaj pa naj bi Romi izsiljevali, kakšne ploščice bodo imeli v kopalnici! Skrajno nedopustno in nemoralno je, da se gospod Hanžek upa oglasiti danes, ko se je zadeva začela reševati, potem ko je ignoriral vse naše prošnje.

Vas vladne napovedi o skorajšnji rešitvi ambruškega primera opogumljajo?

Pozdravljamo odločnost vlade in smo trdno prepričani, da bi se to na civiliziran način že rešilo, če se ne bi vmešavali tisti, ki za to niso poklicani. Krajanji smo se odločili, da bomo protest izvajali, dokler se Romi od tam ne odselijo, in mislim, da bo vlada naredila vse, da se na to lokacijo ne bodo vrnili. Pri tem nas podpirajo številne okoliške krajevne skupnosti. Če pa se bo gospod Hanžek še vtikal v zadevo, bo imel na vesti morebitne posledice. Da je prišlo do zaostrovanja konflikta, je odgovoren prav on.

ISKRICA

Romi kot eldeesov bumerang

Na internetni strani LDS smo si lahko v zadnjih dneh ogledali zanimivo anketo. V stranki so obiskovalce svoje spletne strani vprašali, ali menijo, da je vlada ravnala prav, ko je Rome iz Ambrusa preselila v Postojno, in kar 60 odstotkov obiskovalcev je odgovorilo, da je ravnala pravilno. Glede na to, da strani obiskujejo predvsem člani LDS, je glasovanje pokazalo, da v LDS niti sami ne verjamejo tega, kar zagovarjajo. Je potemtakem čudno, da jim podpora pada?

Zdravljica

Aleksander Škorc

"Doktor, tor, tor ...," je mrtvaško odmevalo po obupno praznem glavnem štabu nadpredsednika Jelka. Glas je prihajal prav od njega, od hudih bojov na štabnem fotelju ukleščene vojskovodje. "Menda niste že vsi dezertirali?! Na pomoč! Doktor!" se je še slišalo.

Končno se je prikazal dr. Keber. "Zagrabilo te je v križu," je strokovno že na daleč ugotovil. "To je zato, ker smo zaradi nove doktrine v stranki vse preveč zmerni in argumentirani in se posledično premalo gibljemo. Tudi drugim se to lahko pripeti. Predlagam, da se vrnemo k doktrini 'na juriš'. Zmernost nam kakšnih posebnih uspehov itak ni prinesla pa še ministra Bručana bi bilo tako veliko lažje odstraniti. Na hitro in brez argumentov, kot smo to že od nekaj počeli."

"Da ni uspehov!? Kaj pa uspešne volitve? Moja vnovična izvolitev v kranjski mestni svet? Je to morda neuspeh? Raje me spravi do pravega zdravnika. In še to, do nadaljnjega ostajamo zmerni," je odločil Jelko.

"Nimate potrjene kartice, torej vam ne morem dati injekcije niti ne morem komentirati rentgenske slike. Ste sploh zavarovani? Videti niste najbolje. Da niste brez službe? Tudi za britvice vam je očitno zmanjkalo. In zakaj ste prišli ob pol dvanajstih, če ste bili naročeni ob enajstih? Ne glejte me tako butasto in preplašeno, človek, pri meni ni izgubljanja časa. Imam koncesijo in sem plačan po učinku. Nova oblast, novi časi, novi običaji! Ali mi boste plačali dvajset tisoč ali pa mi v dveh minutah potrdite kartico, potem vam bo čas namreč potekel," je dejal podjetni zdravnik.

"Kako naj potrdim kartico, če ne morem hoditi? Dajte mi najprej injekcijo."

"Ha, ha. Poznam takšne tičke. Če takšnim dam injekcijo, jih ne vidim več. Plačati ali pa zbogom."

Šef Jelko je nejevoljno plačal in v zameno dobil pik v "debelo meso", novico, da slika razen rahlo poroznih kosti ne kaže nič hujšega in predavanje o zdravem načinu življenja (pomembnost gibanja in kalcija za zdrave kosti) ter odgovornem obnašanju (priti na določeno mesto ob dogovorjenem času).

"Keber, glede zmernosti in argumentov, ne trudi se več. Bručana smeš in moraš neusmiljeno razsut. Vsa sredstva so dovoljena. Od danes naprej smo namreč, kolikor nas je še ostalo, spet nestrpni," je ukazal Jelko po vrnitvi v štab. Mene ne bo noben dohtar u glavo j..., j e še navrgel, nazdravil prerogeni nestrpnosti in v skladu z njo vrgel kozarec ob zid.

H-umor

»In potem je z eno roko objel njo in z drugo svojo ženo in pel njen hit in iztegoval roke in delal od bolečine skremženo patetično grimaso. Se opravičujem, ampak izgledal je kot pravi neslovenec.«

(Kolumnist Marko Crnkovič se je ob prizoru, ko je novi ljubljanski župan Zoran Jankovič objemal pevko Danijelo, dokončno prepričal, da bo Ljubljano odslej vodil »čefur«.)

»Lahko bi rekel, da sem nekoliko obupal. Ni mi več do tega, da bi bil Don Kihot.«

(Poslanec in nekdanji koprski župan Aurelio Juri je končno na lastni koži občutil, kaj pomeni enoumje, ki ga po njegovem mnenju izvaja sedanji koprski župan, in se je zato raje izselil iz središča Kopa v Sv. Anton.)

»Pedofilija je cerkvena varianta hedonizma, najbolj blaga, sladka, prikrita, fanatiški so se preselili k islamistom.«

(Taras Kermauner razlaga, kako vidi vlogo Katoliške cerkve danes.)

»Dobesedno skrili so se za mojimi rameni ... zdaj me pa s pipci zabadajo v hrbet.«

(Pesnik Boris A. Novak se kesa, da je bil kdaj v življenju urednik Nove revije.)

»Smučanje. Nič ne more odtehtati tega, da je v Mariboru pred nosom Pohorje.«

(V Kopru živeči Mariborčan Marko Unterlechner točno ve, kaj pogaša v mestu ob morju. Tega mu niti stari novi koprski župan Boris Popovič ne more zagotoviti.)

»Vozim se iz Ljubljane, vendar ne vsak dan, saj imam stanovanje tudi v Novem mestu.«

(Župan v odhajanju Boštjan Kovačič je vodil mestno občino Novo mesto, čeprav je bolj Ljubljančan kot Novomeščan.)

»Predsednik vlade Janša je ustvarjen za eno čedno žensko ob svoji strani. Zdaj jo ima.«

(Upokojena urednica Jane Bernarda Jeklin je komentirala to, da je predsednik vlade Janez Janša na proslavo ob dnevu reformacije prišel s spremljevalko.)

»Če se to ne bo zgodilo, če bo obsodbo vladajočega režima doživel varuh človekovih pravic, ne pa pogrom in njegovi nosilci, potem bodo dogodki v Ambrusu zgled za nadaljnje dokončne rešitve romskega vprašanja, ki me spominjajo na Endlösung der Judenfrage.«

(Komunistični pravnik Ljubo Bavcon ne ve več, ali živi v Sloveniji ali v nacistični Nemčiji.)

»Naš strelski post traja že pet tekem, ker smo se na tekmi v Celju zamerili žogi.«

(Trenar nogometašev Primorja Bojan Prašnikar je hitro našel izgovor, zakaj njegovi varovanci že toliko časa niso dali niti enega gola.)

»Kaj se je z njo zgodilo, vam bo mogoče bolj jasno, če si boste ogledali Utrip izpred treh tednov.«

(Direktor TV Slovenija Jože Možina odgovarja na vprašanje, zakaj je izginila novinarica Vida Petrovčič.)

NAGRADNA IGRA

Z Demokracijo do novega telefona

Tednik Demokracija svojim novim naročnikom¹
**vsak mesec podarja 15 aparatov GSM Sony
Ericsson K300i.**

Vsi dosedANJI naročniki² tednika Demokracija
pa sodelujete v žrebanju za 5 dodatnih
aparatov GSM. Nagradna igra traja do
31. decembra 2006.

Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani
www.demokracija.si. Rezultati žrebanja bodo objavljeni v
tedniku Demokracija in na spletni strani www.demokracija.si.

1. Priložena naročilnica z datumom po 1. 9. 2006.
2. Naročniki do 1. 9. 2006.

► **Sony Ericsson K300i:**
tri frekvenčna področja,
barvni grafični zaslon,
vgrajen digitalni fotoapar.
snemanje video posnetkov,
GPRS, MMS, QuickShare,
WAP 2.0, MP3 kot zvonjenje,
imenik s slikami ...

Slika je simbolična.

tednik
DEMOKRACIJA

Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

mesečno* 4 x letno 2 x letno 1 x letno
(9 % popusta) (10 % popusta) (20 % popusta)

* Če želite uveljaviti 8 % mesečnega popusta pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: NE

DA

ID za DDV _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite
na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

*Podpisani/a se zavežujem, da bom
naročnik/ca in redni plačnik/ca vsaj
eno leto od datuma naročila.*

Cena posameznega izvoda tednika Demokracija znaša
550 SIT (2,29 €). Obvestilo potrošnikom: Informativne
cene v evrih so preračunane iz tolarskih cen po
centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.
Nova obzorja d. o. o., Komenskega 11, Ljubljana

Davčna zakonodaja sprejeta

Poslanci so pretekli teden sprejeli sveženj sprememb davčne zakonodaje, davčna reforma, kakršno je predlagala vlada, pa bo začela veljati 1. januarja prihodnje leto.

O tem sta na posebni tiskovni konferenci govorila minister za finance Andrej Bajuk in državni sekretar za davke Andrej Šircelj, ki sta s potrditvijo predlogov zelo zadovoljna. Bajuk je ob tem dejal, da vlada končuje proces davčne reforme, prav gotovo pa bo potreben še kakšen popravek, saj gre za dolgoročen proces. Prepričan je, da bo nova davčna zakonodaja prinesla veliko razbremenitev za posameznike in za gospodarstvo. Izvajala se bo postopoma.

Tako letos odpravljajo davek na izplačane plače, postopoma bodo znižali tudi davek od dohodka pravnih oseb. Ob tem je minister poudaril, da bo razbremenitev gospodarstva vidna leta 2008 na podlagi bilanc za leto 2007. Šircelj pa je v oceni sprejete davčne zakonodaje izpostavil dejstvo, da je bila sprejeta v ro-

Minister Andrej Bajuk in državni sekretar Andrej Šircelj

kih iz normativnega programa dela vlade, da so bili vsi davčni zakoni prvič doslej objavljeni na spletnih straneh in da je zainteresirana javnost nanje lahko podala pripombe.

Zagotovil je, da bodo davčni zavezanci v prihodnjih letih lahko poslovali v boljših razmerah. Zdaj pripravljajo vse potrebne podzakonske akte, osnutki pa bodo od 20. novembra objavljeni na spletnih straneh ministrstva. Usklajeni bodo tudi z davčno upravo, davčni zavezanci pa bodo nanje lahko dali pripombe.

Po dokončnih uskladitvah bodo v podpisu približno do 15. decembra, kar pomeni, da se bodo davčni zavezanci lahko pravočasno pripravili na spremembe.

Nova zakonodaja ne bo vplivala na inflacijo, ki je ta čas 2,5-odstotna in zelo stabilna. Dodajmo še, da je predloge nove davčne zakonodaje pripravila skupina strokovnjakov pod vodstvom Marka Kranjca, vendar predlogov skupine na ministrstvu niso upoštevali v celoti. Bajuk pravi, da so nekateri pomenili tveganje, zlasti zaradi morebitnih izpadov proračunskih sredstev.

Bajuk je izrazil prepričanje, da bodo poenostavitve, ki jih prinaša nova zakonodaja, vplivale tudi na večjo učinkovitost davčne uprave, čeprav je kot finančni minister z njeno učinkovitostjo že zdaj zadovoljen. V. K.

Proračunske spremembe

Vlada je sprejela dopolnjen predlog proračuna za leto 2008 in ga predložila državnemu zboru v obravnavo. Prihodki ostajajo v enaki višini kot v prvotnem predlogu (1.950.369 milijonov tolarjev oziroma 8.138.749.620 evrov). Tudi odhodki ostajajo okvirno enaki, kot so v prvotnem predlogu (2.023.835 milijonov tolarjev oziroma 8.445.316.338 evrov), vendar prihaja do notranjih prerazporeditev porabe. Tako se znižujejo sredstva izdatkov za blago in storitve, prišlo pa je tudi do nekaterih uskladitev ministrstva za promet pri projektih s področja graditve državnih cest na račun racionalizacije stroškov rednega vzdrževanja javnega cestnega omrežja. Znižali se bodo transferji posameznikom in gospodinjstvom, in sicer naj bi denarne socialne pomoči zmanjšale zaradi aktivnejšega vključevanja prejemnikov v po-

Vlada med zasedanjem v vladnih prostorih.

litiko zaposlovanja, preprečevanja zlorab, zaostritve nekaterih pogojev za prejemanje pomoči ter izboljšanja nadzora. Dodatno se zagotavljajo sredstva za nove poslovne prostore centra za socialno delo in za izboljšanje razmer v domovih za starostnike ter za povečanje aktivnosti pri graditvi in investicijskem vzdrževanju državnega cestnega omrežja. V dopolnjenem predlogu proračuna se tako spreminja struktura in višina odhodkov v finančnih načrtih ministrstva za obrambo, ministrstva za promet ter ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V. K.

Zlorabil e-pošto DZ

Sekretar Liberalne akademije in svetovalec poslanske skupine LDS v državnem zboru Božo Flajšman očitno ne loči najbolje, kaj je služba in kaj prosti čas. Pretekli teden je tako kar po svoji službeni elektronski pošti nekaterim novinarjem poslal sporočilo za javnost, v katerem je Liberalna akademija (gre za nekakšno intelektualno izpostavo LDS) zapisala nekaj svojih stališč o reševanju romske problematike v Ambrusu. Sporočilo, pod katerega se je podpisal kot generalni sekretar akademije, je Flajšman poslal na praznik, 1. novembra, zaradi česar mu ni mogoče očitati, da med rednim delovnim časom, za katerega je plačan iz državnega proračuna, opravlja svoje zasebne in strankarske zadeve, vendar pa gre v tem primeru za zlorabo službene elektronske pošte. Ta je namreč prvenstveno namenjena temu, da uslužbenci državnega zbora prek nje pošiljajo in sprejemajo elektronska sporočila, ki so povezana z njihovo službo in funkcijo. A. K.

Božo Flajšman (desno) izjave Liberalne akademije pošilja z elektronskega naslova državnega zbora.

Začetek predsedniške tekme

Metod Berlec, foto: Gregor Pohleven

Peterle napovedal kandidaturo V petek je Lojze Peterle v družbi podjetnika Iva Boscarola, ki Peterleta v imenu skupine volivcev podpira in predlaga za predsednika, na tiskovni konferenci uradno napovedal kandidaturo za predsednika republike. Po Boscarolovem mnenju je Peterle človek in državnik, ki najbolj ustreza za predsednika države. „Slovenija potrebuje resnega, umirjenega in verodostojnega predsednika, ki bo s svojo sredinsko politično naravnostjo doma in v svetu zastopal voljo ter interese vseh državljanov in državljanek Slovenije.“ Pobuda za Peterletovo kandidaturo naj bi bila zrasla v gospodarskih krogih, ki si želijo, da bi Slovenijo predstavljal mednarodno uveljavljen politik, ki se bo poistovetil s Slovenijo v tujini in naj bi bil obraz Slovenije. Sam Peterle je ob tem dejal, da se je odločil za kandidaturo zato, kar meni, da ima dovolj političnih izkušenj in je dozorel za to funkcijo. Pomembno se mu zdi, da ima močno evropsko izkušnjo, da se zaveda globalizacijskih procesov, da ima rad slovenski narod in pripisuje velik pomen slovenstvu v širšem smislu.

Dolga politična kilometrina V letih, ko so se pripravljale demokratične spremembe, se je Peterle dejavno angažiral. Bil je soustanovitelj in predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (1989–2000). Po uspehu Demosa na prvih demokratičnih volitvah je nekoliko presenetljivo postal predsednik prve slovenske demokratično izvoljene vlade (1990–1992), ki je udeležila osamosvojitve naše države. Po padcu Demosove vlade se je znašel v opoziciji. Leta 1993 je SKD pod njegovim vodstvom sklenila koalicijo z Drnovškovo LDS. Takrat je postal podpredsednik vlade RS in minister za zunanje zadeve (1992–1994). Zaradi t. i. oglejskega sporazuma je odstopil in se vrnil v parlament. V stranki je imel čedalje večje težave zaradi Depale vasi in vztrajanja SKD v koaliciji z LDS. Na volitvah leta 1996 je zato njegova stranka od treh pomladnih strank dosegla najslabši izkupiček. Leta 1997 je SLS nadomestila SKD v koaliciji z LDS. Peterle je ostal poslanec SKD, postal je predsednik Komisije DZ za evropske zadeve (1996–2000) ter prvi podpredsednik Evropske zveze krščanskih demokratov (1996–1999). V tem času je dobro sodeloval s predsednikom SDS Janezom Janšo v opoziciji. Ob združitvi SLS in SKD je postal podpredsednik SLS+SKD Slovenske ljudske stranke, saj ga je v boju za prvega moža združene stranke premagal Franc Zagožen. V Bajukovi vladi je bil zunanji minister (2000). Poleti 2000 je bil med soustanovitelji Nove Slovenije – Krščanske ljudske stranke. Postal je predsednik sveta NSi. Bil je predsednik Komisije DZ za evropske zadeve (2001). Leta 2002 je postal član predsedstva Konvencije o prihodnosti EU. Od leta 2004 je član evropskega parlamenta (poslanska skupina EPP-ED). Junija istega leta je namreč kot nosilec liste NSi za evropske volitve zmagal in premagal do takrat nepremagljivo LDS. Pred zadnjim kongresom NSi je bil kritičen do predsednika stranke Andreja Bajuka, vendar proti njemu ni kandidiral.

Lojze Peterle in Ivo Boscarol na tiskovni konferenci v Cankarjevem domu

Napoved Lojzeta Peterleta, da bo kandidiral za predsednika republike, je pričakovana. Postavlja se vprašanje, kdo bo njegov glavni protikandidat.

S podporo skupine volivcev Peterle se je odločil za kandidaturo s pomočjo skupine volivcev, ker po njegovo predsednika republike volijo neposredno volivci in ne stranke v parlamentu kot v številnih drugih državah. Med strankami ga je do sedaj podprla njegova Nova Slovenija in njen predsednik Andrej Bajuk, ki se je s tem „znebil“ kritika in tekmece. Peterle je že pisal vsem trem predsednikom pomladnih strank in jih prosil za podporo. Iz SDS so sporočili, da bodo o tem odločali spomladi, v SLS pa so s svojimi mislimi pri drugem krogu županskih volitev.

Peterletova kandidatura pa je vnesla nemir med druge morebitne kandidate za predsednika republike. Tako o kandidaturi resno razmišlja predsednik SD Borut Pahor. Kljub vsemu se postavlja vprašanje, ali ni za to funkcijo premlad in kaj bi njegova kandidatura in morebiten uspeh pomenila za SD. Malo verjetno je, da bi za predsednika republike znova kandidiral Milan Kučan, Barbaro Brezigar pa čaka veliko dela na tožilstvu.

Nekaj pa prav gotovo drži. Ko je pred časom sedanji predsednik republike Janez Drnovšek dejal, da ne namerava še enkrat kandidirati za to funkcijo, je postalo jasno, da bo boj za predsednika države nadvse zanimiv in tudi oster. **D**

Usode tiranov

Pavel Ferluga

Niškoli diktatorjev se je zvrstilo v zgodovini in vsak je drugače končal svoje življenje.

Nekateri so sadove samodržstva uživali do smrti in jih je pozneje obsodila zgodovina (Lenin, Stalin, Tito, Mao itd.), drugi so z življenjem plačali svoje hudodelstvo (Hitler, Mussolini, Ceaucescu itd.). Nekateri so bili tudi pravično obsojeni za svojo pripadnost zločinski organizaciji (Honecker). Usode so res različne.

Sadam Husein je bil obsojen na smrt z obešenjem (kot nekateri na nürnberškem procesu), toda osebno upam, da mu bodo obsodbo spremenili v dosmrtno ječo. Kaznovanje s smrtjo je po vseh civilizacijskih normah in načelih prezira vredno, čeprav zavito v tančico prava. Človek ne bi smel nikoli odločati o življenju posameznika, ker to ni kazen, ampak nadaljevanje nasilja. Slovenci to necivilizacijsko prakso dobro poznamo iz svoje polpretekle zgodovine, ki nas ni ničesar naučila in zato zločincev ne kaznujemo niti s priporom. To je res anahronistično in popolnoma nepravilno. Vsak hudodelec mora biti kaznovan, a ne s smrtno kaznijo.

Če se vrnemo h Huseinovi usodi, ne moremo prezreti okolja, v katerem je bil pravično sojen in nepravilno (po evropskem civiliziranem pojmovanju) obsojen. Toda če pomislimo, da je v islamskem svetu smrtna kazen nekaj normalnega in vsakdanjega, tudi zunaj zakona, se temu ne smemo čuditi. Tako je razmišljal tudi Sadam Husein. Ne verjamem, da je tudi kaj drugega pričakoval. Pri nas še danes nekateri prepričano poudarjajo, da je bil nürnberški proces pravičen (v nasprotju s tistimi, ki imamo pomisleke o njegovi legitimnosti glede obsodb posameznikov na smrt), a hkrati obsojajo Iračanovo obsodbo. Kakšen je kriterij teh pravičnikov? Dvojna merila po trendih izobraževanja v ideološki diktaturi pač.

Vse kaj drugega bi se iraškemu samodržcu dogodilo, če bi v času obiska naše »živočitnice« Gregorčičeve v Iraku preprosto pribežal z njo v Ljubljano. Danes bi bil zaposlen na FDV (na tako imenovani akademiji Dzeržinski) in bi užival podporo pravičnika, ko bi se v prostih urah sprehajal po Tivoliju v družbi majorja Mitje ob kramljanju o »svetlih časih revolucionarnega herojstva«, čakajoč na naravno prekinitve življenja. Usode torej ni, krojimo si jo po svoji volji, če smo v »razumevajoči« družbi, ki ne razlikuje zločinstva od pravičnosti.

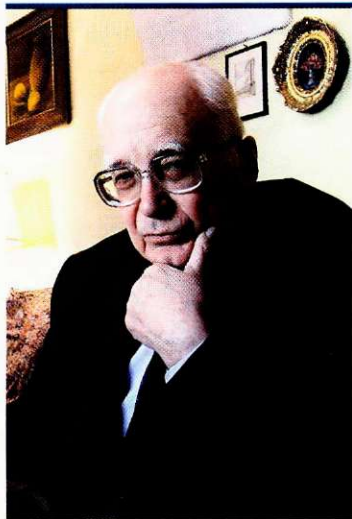

Evropska razsodba

Vida Kocjan

Evropsko sodišče je, s tem ko je pritrdilo slovenskim stališčem glede LB v Zagrebu, presekalovo.

Stežko pričakovano razsodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu se je končalo obdobje, v katerem so nekateri še vedno strašili, da bo morala slovenska država na račun davkoplačevalcev poravnati 172 milijonov evrov, kolikor je Ljubljanska banka Zagreb ostala dolžna svojim varčevalcem. Razsodba evropskega sodišča, ki je razsojalo le v primeru treh varčevalcev, še ne pomeni, da je zgodba končana, vendar so sodniki potrdili slovenske argumente v tem zapletu. S tem ko so zavrnilo zahteve treh hrvaških državljanov, da mora zneske (90 tisoč evrov) izplačati slovenska država, so nedvomno nakazali tudi pot, ki bo pripomogla k hitrejšemu reševanju problemov varčevalcev Ljubljanske banke. Spomnimo, da naša država ves čas zagovarja stališče, da je vprašanje prevzema poroštva federacije za devizne hranilne vloge občanov treba reševati v okviru nasledstva po nekdanji SFRJ, saj je slednja jamčila zanje. Slovenija je ob razpadu nekdanje skupne države na podlagi teritorialnega načela prevzela poroštva za devizne hranilne vloge v bankah na ozemlju Republike Slovenije. Enako ravnanje Slovenija pričakuje tudi s strani Republike Hrvaške. Vseh pet naslednic SFRJ se je namreč 29. junija 2001 s podpisom sporazuma o nasledstvu dogovorilo, da se to vprašanje rešuje na pogajanjih v okviru Banke za mednarodne poravnave (BIS) v Baslu. Zdaj je torej jasno, da je pot za reševanje le dogovor. Svojo odgovornost pa mora prevzeti tudi sosednja država, saj je šel denar iz zagrebške banke v hrvaška podjetja, ta pa so zagrebški LB dolžna več, kot je banka dolžna varčevalcem. Na to se je pogosto pozabljalo, v ospredju so bili vedno le varčevalci. Nerešena vprašanja iz skupne preteklosti obremenjujejo dvostranske odnose z našo južno sosedo, zato je seveda v slovenskem interesu, da se stvari čim prej uredijo. Vendar ne tako, kot predlaga predsednik LDS Jelko Kacin. Po njegovem mnenju bi morali namreč obe vladi omogočitičasno izplačevanje vlog. Če se bi to res zgodilo, bi se agonija varčevalcev hrvaške LB še podaljševala, naši davkoplačevalci pa bi bili na slabšem. Hrvaška bi lahko v nedogled zavlačevala z dogovorom v okviru nasledstvenih vprašanj, marsikdo pa bi to lahko razumel tudi kot priznanje dolga s slovenske strani, zaradi česar zapletom ne bi bilo videti konca. Rešitev je torej v Baslu in v čimprejšnjem dogovoru v okviru nasledstva. Čas je tudi, da se ta zgodba čim prej konča, zato je odločitev evropskega sodišča še toliko pomembnejša.

378. člen KZ RS

Dr. Ljubo Sirc

Slovenski kazenski zakonik, natisnjen leta 2001 pri Uradnem listu Republike Slovenije, v petintridesetem poglavju našteva kazniva dejanja zoper človečnost in mednarodno pravo.

Dejanja, naštetá v členih od 373 do 378, so kazniva po mednarodnem pravu in ne zastarajo. Niti pravilo, da ni kazni brez zakona, ne velja, ker 2. odstavek 7. člena Konvencije o človekovih pravicah pravi, da je treba kaznovati osebe, ki so storile dejanja, za katera noben zakon ne predpisuje kazni, če so ta dejanja kazniva po splošnih pravnih načelih, ki jih priznavajo vsi civilizirani narodi. Taka izjema nedvomno velja za dejanja zoper človečnost.

V to po mednarodnem pravu štejejo genocid, vojno hudodelstvo zoper civilno prebivalstvo, vojno hudodelstvo zoper ranjence in bolnike ter vojno hudodelstvo zoper vojne ujetnike. Po koncu komunizma smo v Sloveniji odkrili vsaj 400 množičnih grobov, za katere je veliko Slovencev vedelo že prej, vendar jih je bilo nevarno omenjati, ker so voditelji in varnostne veje komunističnega režima skrbno pazili, da se o njihovih zločinih ne bi razvedelo. Ta skrb komunistične partije in njene naslednice zveze komunistov je bila tako intenzivna, da so še posebej izginili vsi sledovi za posameznimi storilci. Odkopavamo jamo za jamo, toda čedalje manj se ve, kdo je bil osebno udeležen pri množičnem pokolu. Mnogi med storilci so nedvomno že umrli, marsikdo je storil samomor pod težo svoje vesti. Toda zarota ubijanja je bila tako nepredušna, da posameznih morilcev ni mogoče niti odkriti, kaj šele dokazati jim storitev. Vse to kaže, da so se storilci zavedali vse grozovitosti svojih dejanj in so jih pazljivo zakamuflirali.

Nekaj je vendarle jasno: za vso to tragedijo je bila komunistična partija. Kdor je doživel komunistično oblast, ve, da se brez vednosti partije v tistih časih ni zgodilo nič, nikakor pa ne, da bi kdo potolkel sto tisoče ljudi, ne da bi partija za to vedela, v resnici, ne da bi partija to ukazala. Sam oznovski polkovnik, ali kar koli je že bil, Ribičič je nekje napisal, da so ukaz za pomor morali dati »Tito in najvišji oficirji«. Seveda, prav to. Za vsem tem je bil vrh komunistične partije, ki je imela (še ima?) ubijanje v programu.

Zato je 378. člen KZ tako pomemben. Določa namreč, da morajo biti kaznovani ne samo tisti, ki dejansko ubijajo, temveč tudi vsi, ki ustanovijo združbo za iz-

vrševanje kaznivih dejanj zoper človečnost, ki postanejo člani take združbe in pozivajo ali ščuvajo k dejanjem zoper človečnost. Tako torej: čeprav so bila posamezna dejanja zoper človečnost tako varno zakamuflirana, da baje ni mogoče identificirati nikogar izmed morilcev kakih 200.000 ljudi, je očitno, da je bil poboj sad komunistične ideologije in da ga je organizirala partija.

Leninistična »etika« zahteva, naj komunisti ubijejo vse, ki se upirajo njihovemu prevzemu oblasti ali so jim celo samo napoti. To »etiko« so komunisti v Jugoslaviji s pridom uporabljali, se dokopali do oblasti in povzročili nesrečo. Ne samo da so velik del prebivalstva prizadejali z umori, njihovo gospodarjenje je bilo tako zmotno, da je prineslo namesto napredka nazadovanje. Tak učinek so komunisti sami priznali, ko jih je Stalin nagnal iz komunističnega tabora. Opustili so »sistem«, za uvedbo katerega so malo pred tem ubijali, in si izmislili novega, ki so ga odslej imeli za edino pravnega in vrednega ubijanja.

Skratka, komunistična partija ali zveza je izvajala dejanja zoper človečnost, da bi si pridobila oblast, in uvedla metode, ki so stanje prej poslabšale kot izboljšale. Začelo se je kaj kmalu – že jeseni 1941 so komunisti prepovedali, da bi se kdor koli bojeval proti okupatorju,

ne da bi sprejel komunistično vodstvo. Vsekakor čuden način bojevanja za svobodo, razen če »svoboda« pomeni oblast partije, kar je v komunističnem žargonu dejanski pomen te besede.

Reči smemo, da je skrajni čas, da si komunisti, tudi tisti, ki so bili samo »zraven«, ne da bi naredili kaj več škode, potrkajo na prsi in priznajo, da kljub vsemu govorjenju niso storili veliko

dobrega, da pa so povzročili veliko hudega. Vsi, ki so storili kaj več, kot da so se samo včlanili, imajo očitno slabo vest. Čl. 378 KZ je namreč leta 2004 izginil iz zakonika, čeprav je bil v njem po mednarodni pogodbi. Parlamentarci so dobro razumeli, da bi bilo ta člen prav lahko uporabili vsaj proti vodilnim članom partije in partijski policiji. Sam pojem »razredna vojna«, ki so jo komunisti razglasili ob koncu leta 1941, več kot jasno kaže, da so imeli namen uničiti cele socialne in politične skupine. ■

Očitno je, da so poboji sad komunistične ideologije in da jih je organizirala partija.

Župani tečejo zadnji krog

Aleš Kocjan, foto: arhiv Demokracije, Bor Slana

V dvainsedemdesetih slovenskih občinah bo v nedeljo potekal drugi krog lokalnih volitev, v katerem bodo ljudje odločili, kdo bo zasedel župansko mesto. Kandidati si prizadevajo pridobiti naklonjenost čim večjega števila volivcev.

V mestnih občinah bo najbolj napeto v Mariboru, kjer se bosta v drugem krogu pomerila Gregor Pivec, neodvisni kandidat s podporo SDS, NSi, liste Maribor, naš dom in neodvisne liste Maribor gre gor, ter kandidat SLS, SNS in delno LDS Franc Kangler. Po prvem krogu je za favorita veljal Pivec, ki je 22. oktobra dobil dobrih šest odstotkov več od Kanglerja, vendar so zadnje javnomnenjske raziskave, dokler jih je bilo še dovoljeno objavljati, kazale, da se mu je Kangler povsem približal oziroma ga je celo prehitel. Dodatno je volilno kampanjo razburkalo anonimno pismo, ki so ga v ponedeljek zjutraj v poštne nabiralnike dobili Mariborčani in opisuje domnevne nepravilnosti pri Pivčevi predvolilni kampanji.

Pivec je pismo, ki bi mu lahko bolj koristilo, kot škodilo, označil za delo lažnivcev in strahopetnežev, ki bi radi razpravo v volilni kampanji z resnih projektov speljali v druge vode in ljudi prepričali, da bi na volilno nedeljo ostali doma. »Na tem mestu pozivam in prosim vse volivke in volivce, da gredo v nedeljo na volitve in ne dovolijo, da naše mesto vodijo ljudje, ki uporabljajo takšne podle in žaljive metode. Če sem jih bil deležen jaz, še preden sem dobil možnost voditi naše mesto, jih bomo v prihodnosti deležni vsi, če jim bomo to dovolili,« je dejal Pivec. Zdi pa se, da bo končni izid v veliki meri odvisen od tega, katerega izmed kandidatov bodo podprle stranke in kandidati, ki jim v prvem krogu ni uspelo. Še v torek, ko je nastajal ta članek, je

bilo slišati, naj bi Pivca podprla Au-erjeva Lista za pravičnost in razvoj, Glas žensk in župan Boris Sovič.

Druge mestne občine Veliko manj kot v Mariboru bo napeto v Kranju, kjer je kandidat Socialnih

demokratov in dozdajšnji župan Mohor Bogataj že v prvem krogu za skoraj dvakratno število glasov premagal neodvisnega kandidata Damijana Perneta, zadnje javnomnenjske raziskave pa so pokazale, da v nedeljo ne bo dosti drugače. Edino, na kar lahko še računa Perne, so neodločeni volivci, ki bi mu lahko, če bi večinsko glasovali zanj, še prinesli zmago, vendar je to zdaj, ko je Bogataja podprla SDS, bolj malo verjetno.

Kot kaže, je bilo tudi v Velenju vse odločeno že v prvem krogu, kjer se zmaga obeta zdajšnjemu županu Srečku Mehu. Meh je namreč v prvem krogu dobil skoraj še

V Grosupljem Andrej Struna diha za ovrtnik Janezu Lesjaku.

enkrat toliko glasov kot njegov protikandidat iz vrst SDS Franc Sever, zadnje javnomnenjske raziskave pa so potrdile, da je svojo prednost ohranil. Severju pri tem očitno ne pomaga niti to, da sta ga v drugem krogu podprli preostali dve pomladni stranki, ki sta v prvem krogu nastopili s svojima kandidatoma. Sicer pa je v Velenju prišlo do največje zlorabe katere od državnih funkcij v predvolilne namene. Na Mehovo povabilo se je namreč v ponedeljek v občini mudil nekdanji predsednik države Milan Kučan in si, kot je poročal dnevni tisk, skupaj z županom najprej ogledal novo velenjsko knjižnico ter Dom kulture, na koncu pa se je udeležil pogovora v velenjski mestni hiši. Kučan je storil kljub temu, da bi se kot nekdanji predsednik, ki je še vedno plačan iz državnega proračuna, moral vzdržati vsakršnega vključevanja v volilno kampanjo posameznih kandidatov in političnih strank.

V Novem mestu za zdaj najbolje kaže kandidatu Zveze za Dolenjsko in SD Alojziju Muhiču, ki je po zadnjih javnomnenjskih anketah povečal prednost pred kandidatom LDS Janezom Pezljem, hkrati pa razdelil tamkajšnje pomladne stranke. V NSi in SLS namreč predsedniku mestnega odbora SDS Ivanu Grillu zamerijo, da se je o podpori Muhiču v drugem krogu pogovarjal in na koncu tudi dogovoril brez vednosti drugih dveh pomladnih strank.

Nobeni nesoglasij pa za zdaj ni čutiti v Novi Gorici, kjer se bosta v drugem krogu pomerila zdajšnji župan in član SD Mirko Brulc ter kandidat LDS Črtomir Špacapan. Brulc je v prvem krogu dobil nekaj manj kot 37 odstotkov glasov, Špacapan pa dober odstotek manj. Zadnje javnomnenjske ankete so pokazale, da je Brulc svojo prednost pred Špacapanom pred drugim krogom sicer povečal, vendar bi mu lahko štrene zmešala nepredvidena podpora katere od strank njegovemu tekmecu. Še v torek so bile vse oči uprte v SDS, za katero se je govorilo, da bi v zameno za podporo Pivcu utegnila podpreti Brulca, vendar njena odločitev tedaj še ni bila znana.

Kamnik in Domžale Zanimivo pa ne bo samo v mestnih občinah, ampak tudi v nemestnih. V Ka-

mniku se bosta spopadla skupni kandidat pomladnih strank, ki ga je pred drugim krogom podprla tudi AS, Demeter Sadnikar in neodvisni kandidat Tone Smolnikar. No, oba sta dodobra sprla tamkajšnjo LDS, katere člani se niso mogli dogovoriti, katerega od njiju bi podprli v drugem krogu. Odločili so se, da bodo o tem glasovali na lokalnem odboru, vendar niti glasovanje ni prineslo rešitve. Za podporo Sadnikarju so glasovali trije člani, trije so bili proti, trije pa so se glasovanja vzdržali. Naposled so se odločili, da v drugem krogu ne bodo podprli nobenega kandidata, vendar odločitev na koncu ni obveljala. Nekateri člani odbora, najvidnejši med njimi je nekdanji poslanec in državnem zboru Maks Lavrinc, so namreč sklenili, da bodo kljub vsemu v drugem krogu podprli Sadnikarja. Kot kaže, bi lahko o zmagi ali porazu enega ali drugega kandidata odločala prav ta podpora, saj je bil izid po prvem krogu zelo tesen – za Sadnikarja je glasovalo dobrih 39 odstotkov volivcev, Smolnikar pa je dobil le dober odstotek in pol več podpore.

V predvolilno tekmo se je nepričakovano vključil Milan Kučan.

V Mariboru poteka boj za župana z vsemi sredstvi, tudi vandalskimi.

Demeter Sadnikar je v Kamniku razdelil liberalne demokrate.

Podobno bo do zadnjega trenutka napeto v občini Domžale, kjer se bosta v drugem krogu pomerila kandidat LDS Toni Dragar in neodvisni kandidat Peter Verbič. Verbič je v prvem krogu sicer za Dragarjem zaostal skoraj 16 odstotkov glasov, vendar ga je v drugem krogu poleg SDS, SLS, SNS in AS, ki ga podpirajo že od prej, podprla tudi NSi, kar je njegove možnosti proti Dragarju precej povečalo.

Tržič, Trebnje, Ribnica ... V Tržiču se bo najverjetneje z vnovično zmago okitil nekdanji poslanec in zdajšnji župan Pavel Rupar. Afera, ko se je izkazalo, da Kosovi komisiji ni prijavil nakupa dveh stanovanj (zaradi česar je odstopil kot poslanec), mu torej ni preveč škodila, saj so zadnje javnomnenjske ankete pokazale, da je njegova prednost pred protikandidatom iz LDS Borutom Sajovcem skoraj 10 odstotkov. Dodatne glasove bi mu utegnila prinesiti tudi manjša afeta, v katero se je zapletel Sajovic, ko so Slovenske novice obja-

vile, naj protikorupcijski komisiji ne bi bil prijavil nekaj kmetijskih zemljišč, ki jih ima v lasti. Sajovic je to odločilo zanikal, vendar bodo na koncu o tem, ali mu verjamejo, odločili volivci.

Nekaj zanimivih dvobojev bo tudi v drugih večjih občinah. V Trebnjem bomo videli dvoboj med županom in podžupanom. Kot kaže, bo zmagovalec podžupan Alojzij Kastelic, medtem ko se bo moral župan Ciril Pungartnik posloviti po komaj letu dni županovanja (izvoljen je bil na lanskih nadomestnih županskih volitvah).

V Ribnici se bosta pomerila kandidata, ki ju je v prvem krogu ločila najmanjša razlika (prvi je dobil 39,06, drugi pa 39,01 odstotka glasov); to sta Jože Levstek, ki ga je predlagala SDS, in Alojz Marn, ki ga je predlagala SLS. O tem, kdo bo zmagal, bodo odločali volivci levece.

Dvoboj med kandidatom SDS in SLS bomo gledali tudi v Ivančni Gorici, kjer se bosta pomerila kandidat SDS Jernej Lampreht in kandidatka SLS Milena Vrhovec. Glede na skoraj za 30 odstotkov boljši izid v prvem krogu bolje kaže Lamprehtu.

Zanimivo bo v Grosupljem, kjer bomo gledali napet dvoboj med kandidatom leve in desnice – zdajšnjim županom Janezom Lesjakom, ki sta ga predlagali SD in LDS, in Andrejem Struno, ki sta ga predlagali SDS in SLS. Čeprav je v prvem krogu Lesjak dobil skoraj šest odstotkov več glasov kot Struna, slednji ob dejstvu, da je prenetil v prvem krogu volitev, zagotovo ni rekel zadnje besede.

V nedeljo bodo torej znani župani v vseh občinah, ki župana niso dobile v prvem krogu. Nekateri se bodo veselili, drugi bodo sklonili glave, a takšna je politika. **D**

Z lažmi me hočejo oblatiti

Vida Kocjan, foto: arhiv Demokracije

Pogovarjali smo se z dr. Gregorjem Pivcem, zdravnikom kirurgom in direktorjem Splošne bolnišnice Maribor, ki se kot neodvisni kandidat v drugem krogu volitev poteguje za župana mestne občine Maribor.

V prvem krogu je med štirinajstimi kandidati dobil največ glasov volivcev in volivk in z 28,71-odstotno podporo zasedel prvo mesto, v nedeljo pa ga čaka drugi krog županskih volitev. Zase pravi, da bo mesto vodil, če bo izvoljen, predvsem kot menedžer. Prepričan je, da si je menedžerskih veščin, kakršne nujno potrebuje tudi Maribor, nabral dovolj v času vodenja bolnišnice, ki je pod njegovim vodstvom neverjetno napredovala.

Na lokalnih volitvah ste zbrali največ glasov. Pred vami je drugi krog, kar ste tudi pričakovali. Doslej so vas podprli SDS in NSi ter lista Maribor, naš dom. Ali že veste, kdo vas bo podprl v drugem krogu?

Ne zapiram vrat, ampak bri-

šem meje in združujem ljudi. Vesel sem vsake podpore. Vesel sem, da je veliko takih, ki so prepoznali, da imam jasno vizijo, prave izkušnje in trdno voljo naše mesto popeljati v obdobje gospodarske rasti in razvoja. Prepričan sem namreč, da si vsi želimo živeti, delati in ustvarjati v urejenem in razvojno usmerjenem Mariboru. Za doseg tega cilja pa potrebujemo zdravo in konstruktivno sodelovanje vseh ne glede na politično pripadnost. Podporo so mi doslej izrekli SDS, NSi ter listi Maribor gre gor in Maribor, naš dom, ter zdajšnji župan Boris Sovič, z drugimi pa potekajo intenzivni vsebinski pogovori. Moja vrata so namreč odprta vsem, saj sem kandidat, ki mu je ključen razvoj mesta in ne politična pripadnost.

Dejali ste, da je volilna kampanja potekala korektno in niste doživeli neprijetnosti s strani drugih županskih kandidatov. Na dan volitev v prvem krogu ste dejali, da si boste tudi v drugem krogu prizadevali, da bi čim bolj predstavili svoj županski program, pri čemer se boste še naprej ravnali po menedžerskih in ne toliko po političnih načelih. Kako ocenjujete čas med obema krogoma? Ste zadovoljni?

Volilna kampanja poteka še naprej korektno, vsaj kar zadeva odnos med kandidatom. Žal pa tega ne morem trditi za podpornike protikandidata. V javnost namreč nenehno prihajajo neresnične govornice o meni in moji preteklosti, ki jih po mojih informacijah širijo prav člani

tekmečevega štaba oz. njegovi najtesnejši sodelavci. Poleg tega se je v nabiralnikih Mariborčank in Mariborčanov znašlo anonimno pismo, ki z lažmi blati mene in mojo volilno kampanjo. Za nameček so oskrunili še moje volilne plakate. A to ne vpliva na predstavitev mojega programa, ki je nastal na podlagi posvetovanj s strokovnjaki in pogovorov z Mariborčankami in Mariborčani. Slednjega sem na ta način še dodelal in določil prioritete celo po mestnih četrtih in krajevnih skupnostih. Poleg tega sem že oblikoval svoj strateški svet, ki je sestavljen iz znanih in izkušenih strokovnjakov, zato sem prepričan, da bodo volivke in volivci imeli lažjo izbiro, komu naj podelijo svoj glas, saj si vsi želimo uspešen razvoj našega mesta na

podlagi konkretnih rešitev in ne le obljub, ali še slabše, govoric.

Kako pa odgovarjate na zapise v nekaterih medijih, da v Mariboru poteka najbolj umazana bitka za novo lokalno oblast?

Glede na svoje aktivnosti in tudi aktivnosti mojega volilnega štaba to gotovo ne drži. Ne morem pa enako trditi za aktivnosti političnih nasprotnikov. Govorice, ki temeljijo na lažeh, in po novem anonimna pisma so postali njihovo orodje blatenja. To me seveda zelo žalosti, saj očitno želijo, da se namesto o konkretnih problemih in rešitvah pogovarjamo o lažeh. Razlog pa je verjetno v tem, da imam boljši program. Še zmeraj sem prepričan, da je za volivke in volivce ključen program in sposobnosti ter dosednji dosežki županskega kandidata, zato me takšnih in podobnih govoric, četudi sem nad njimi zgrožen, ni strah.

V zadnjih tednih ste se sešli s predsednikom uprave družbe Hit Nikom Troštom. To je družba, ki ima v lasti mariborsko Slavijo. O čem sta govorila?

S predsednikom uprave Hita, d. d., sem se pogovarjal predvsem o razvojnih možnostih na področju turizma. Hit ima namreč dobre izkušnje, znanje in ne nazadnje finančna sredstva, Maribor pa ogromno naravnih in kulturnih danosti, ki predstavljajo neizkoriščen turistični potencial.

Po poročanju medijev ste se sešli tudi s predsednikom Petrolove uprave Markom Kryžanovskim. Kaj sta se pogovarjala?

Kot županski kandidat sem želel predvsem zvedeti, kaj v Petrolu mislijo o sanaciji dolga za čistilno napravo. Petrol je namreč s 26 odstotki največji lastnik čistilne naprave. Ob tem pa sva se dotaknila tudi načrtov Petrola na področju energetike. Skupaj sva ugotovila možnosti in poti na področju domačih in tujih vlaganj. Kmalu sva ugotovila, da je moja vizija razvoja gospodarstva, ki v prvi vrsti opredeljuje zagotavljanje pogojev za nove investicije in povezovanje gospodarstva, skladna s pričakovanji velikih družb, ki so kapitalsko zelo močne in iščejo nove izzive na področju energetike ter

Vesel sem, da je veliko ljudi prepoznalo, da imam jasno vizijo, prave izkušnje in trdno voljo naše mesto popeljati v obdobje gospodarske rasti in razvoja.

proizvodnje. To me navdaja z velikim optimizmom za razvoj našega mesta, saj sem prepričan, da brez novih investicij ne bo novih delovnih mest, ki so nujna za gospodarski vzpon Maribora.

Ves čas poudarjate, da Maribor potrebuje nov razvojni zagon. Na kaj pri tem ciljate?

Eden ključnih problemov v Mariboru so nova delovna mesta. Slednja pa zagotavlja gospodarstvo, ki za to potrebuje nov razvojni zagon. Ta se bo kazal v gospodarski rasti. Zato bom kot župan zagotovil povečanje gospodarskih naložb v Mariboru in poskrbel za primerno okolje ter s tem ustvaril pogoje za nove investicije. Za nekatere sem se že dogovarjal z gospodarstveniki iz vse Slovenije, kasneje bom te pogovore razširil še na druge domače in tudi tuje investitorje. Z vzpodbudno politiko do gospodarstva, podjetništva, obrtništva, trgovine, turizma, industrije, različnih storitvenih dejavnosti in ne nazadnje kmetijstva lahko zagotovimo primeren razvojni zagon in s tem povečamo zaposlenost. Pri tem je ključna vloga univerze in drugih izobraževalnih ustanov v Mariboru, ki jih je treba bolj vključiti in povezati z gospodarstvom.

Čistilna naprava sicer obratuje, vendar so bili stroški zanjo takšni, da samo plačevanje obresti hromi občinski proračun. Kakšno je vaše stališče do tega?

Po pogovorih z največjim lastnikom lahko zagotovim, da se dolg ne bo večal tako, kot se je večal do sedaj. Zagotovo bo treba spoštovati pogodbene obveznosti, a bom vztrajal pri odlogu plačila, hkrati pa pripravil vse potrebno za pogajanja o spremembi pogodbenih obveznosti. Zagotovim lahko tudi, da priprava in izvedba pogajanj ne bosta potekali več kot leto dni. Prizadeval si bom, da se, kot je bilo dogovorjeno in je v skladu s predpisi, na napravo priključijo tudi sosednje občine.

Po besedah nekaterih je prejšnji župan krajanom Dogoš obljubljal, da bo njihovo odlagališče samo začasno, zdaj pa se obratovanje podaljšuje. Kako nameravate urediti to problematiko?

Odlagališče v Dogošah ni primerno urejeno, zato se bom problema odlagališča odpadkov v Mariboru lotil, kolikor je mogoče, praktično in celovito. S prekvalifikacijo odlagališča bo mogoča njegova sanacija v skladu z zahtevami stroke in s predpisi na tem področju. Ob upo-

števanju do sedaj narejenega v okviru občinske uprave se bom lotil tudi strateškega načrta ravnanja z odpadki, ki ga je mogoče napraviti v 6 mesecih. Strategija bo zajemala najprimernejše načine upravljanja z odpadki vključno z vsemi načini obdelave odpadkov in lokacijo odlagališča. S sodobno tehnologijo lahko poskrbimo, da se odpadki spremenijo v surovine ali energetski vir, lahko jih obdelamo še na druge načine in tako bistveno zmanjšamo njihovo količino. Član mojega strateškega sveta je tudi dr. Niko Samec, ki je pomembno sodeloval pri oblikovanju celostne rešitve ravnanja z odpadki v občini Celje, zato sem prepričan, da nam bo to uspelo tudi v Mariboru.

Ali že veste, s kom boste v mestnem svetu sklenili koalicijsko, če boste izvoljeni?

Če bom zmagal na volitvah, bom koalicijsko sklenil v prvi vrsti z Mariborčankami in Mariborčani, saj s tem moj program postane program vseh občanov in občanov, ki sem jih obljubil njegovo uresničitev. Prepričan sem, da politična barva, ki jo zastopa mestni svetnik ali svetnica pri izvajanju projektov, ki bodo v podporo mesta Maribora, ne bo odločilna. Kot župan bom v prvi vrsti poskrbel za kakovostno pripravo projektov za mestni svet, za katere sem prepričan, da bodo vse mestne svetnike združili v njihovem razmišljanju. Vsekakor pa bom tudi sam z veselijem prisluhnil njihovim predlogom in podprl vse, ki bodo imeli dodano vrednost za Maribor. **D**

RADIO
UNIVOX
107.5 MHz
e-mail: info@univox.si

Lokalne volitve 2006

2. del

Gašper Blažič, Vida Kocjan, Aleš Kocjan, foto: arhiv Demokracije

Pred drugim krogom lokalnih volitev smo vam za lažjo odločitev v nedeljo pripravili pogovore s sedmimi županskimi kandidati, ki imajo različne možnosti za uspeh, saj nekaterim ankete zelo dobro kažejo, drugim pa ne.

Resnim strankam moramo bolj zaupati

Tomaž Štebe, kandidat SDS za župana Mengša

V prvem krogu volitev ste dosegli skoraj 31,5 odstotka glasov, s čimer ste le za nekaj odstotkov zaostali za protikandidatom Francem Jeričem. Kako ste zadovoljni z izidom?

Zadovoljen sem, še posebej ker je SDS povečala število svetnikov s 3 na 5 in je edina od strank izboljšala izid. Kampanja je bila morda preveč usmerjena v ta cilj. Izid protikandidata temelji verjetno tudi na tem, da je »neodvisnost« priljubljena ne glede na interese v ozadju in ne glede na to, od kod kdo prihaja. Veliko vztrajnega dela bo treba, da spremenimo tudi medijsko slabšalno, celo negativno predstavljanje izrazov politik, stranka. Resne stranke in politiki s svojo

organizacijo, ljudmi, zgodovino, prihodnostjo, pravili in vrednotami bi morali biti za volivca vredni večjega zaupanja kot pogosto sporni neodvisni kandidati in njihove liste.

Pripravljate za drugi krog kakšno posebno strategijo v predvolilni kampanji?

Pripravljamo. Predvsem bomo bolje kot pred prvim krogom predstavili moje prednosti in sposobnosti in se bolj posvetili določenim skupinam volivcev.

Na kaj stavite v svoji kandidaturi? S čim se lahko kot zdajšnji župan pohvalite?

V sedanjih dveh mandatih smo podvojili obseg investicij in vzpo-

stavili zelo dobro sodelovanje in sofinanciranje z drugimi nosilci komunalnih naprav (plinovod, elektroenergetsko omrežje, državne ceste, telefonsko in kabelsko omrežje), v prihodnjih pa lahko končamo graditev in modernizacijo vseh teh naprav v ravninskem delu občine. Dosegel sem, da bo obvoznica drugo leto dobila gradbeno dovoljenje in desetino denarja za graditev. Doseči moram še to, da jo bomo zgradili v letu 2008.

Kaj boste, če boste izvoljeni, delali drugače, kot ste delali doslej?

Okrepil in izboljšal bom delo uprave, investicije (od projektiranja do uporabnega dovoljenja) bom prenesel v inženiring. Spod-

bujali bomo sodelovanje med občinami, v občini pa se bomo usmerili na kakovost življenja in ljudi: glasbena vzgoja za vsakogar, ljudem bomo približali kulturno in muzejsko dejavnost, uredili rekreativna območja. Predvsem pa se bomo usmerili na spodbujanje pridobivanja in uporabe znanja, na tehnološko in poslovno povezovanje.

Ljudje si želijo spremembe

Tomaž Gantar, kandidat liste Piran je naš

Uspelo se vam je prebiti v drugi krog. Kako komentirate dejstvo, da ste dobili več glasov od sedanjega župana Vojke Štular?

Mislim, da si ljudje resnično želijo sprememb. Zadovoljen sem z uspehom, pričakoval pa sem slabši izid za dolgoletno vladajočo politično elito. Razlogi so zanemarjena in nesodobna infrastruktura, neučinkovita občinska uprava, problemi, ki tarejo ljudi in se ne rešujejo, težave z javnimi podjetji v lasti občine in še bi lahko našteval. Nedvomno gre za nezaupnico sedanjih županov, saj ni

dobila niti četrte vseh glasov. Če primerjamo njen izid z uspešnimi župani v Kopru, Celju in še kje, komentar ni potreben!

Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem volivkam in volivcem, ki so verjeli oz. verjamejo vame in v listo Piran je naš. Mislim, da smo jih prepričali predvsem z odločenostjo, da bomo potrebne spremembe in v programu zastavljene cilje v resnici izpeljali.

Tako kot vaš kolega Tomislav Klokočevnik, ki kandidira v Izoli, ste tudi vi zdravnik, ukvarjali

pa ste se tudi z menedžmentom, saj ste bili med drugim poslovni direktor izolske bolnišnice. Kako boste uporabili svoje izkušnje, če boste izvoljeni?

Podjetniške izkušnje so nedvomno potrebne, vendar se župan dnevno srečuje tudi z vrsto drugih vprašanj, npr. s področja soci-ale, kulture, zdravstva, šolstva itd. Sam sem v zadnjih letih pridobil kar nekaj izkušenj v koprski občini, poleg tega pa sem pet let vodil izolsko bolnišnico kot eno največjih »podjetij« na Obali. Podjetniške izkušnje same po sebi žal

ne pomenijo poročstva za uspešno vodenje občine.

Kaj občina Piran ta čas najbolj potrebuje?

Največji problem je mesto, v

katerem moramo najprej zagotoviti zadostno število parkirnih mest, ki jih bodo domačini in v Piranu zaposleni zasedali za simbolično ceno, poskrbeti moramo za učinkovito in pogosto povezavo parkirišča oz. garažne hiše z mestom, nato pa mesto v celoti zapreti za promet (z izjemo časovno omejene dostave, najnih voženj in protokola). Naslednji problem je tranzitno močno obremenjena obalna cesta; rešitev je v enosmernem prometu med Portorožem in Lucijo.

Na ta način bomo pridobili tudi nujno površino za lepo sprehajališče, kolesarsko pot, hkrati pa se bo povečala varnost in zmanjšal hrup v mestu.

Piran velja za turistično občino, še zlasti zaradi Portoroža. Imate glede turizma v načrtu kakšne posebne naložbe?

Nov zagon v razvoju, čistejše okolje, ureditev prometnih razmer v Piranu in na obalni cesti do Lucije, urejene plaže, kolesarske in pešpoti, garažno hišo,

kulturni dom, knjižnico, tržnico, nov upravno-poslovni center v Luciji, nova stanovanja, pokopališče, dom za starejše občane in še veliko drugih stvari.

Kako odgovarjate na očitke, da ste tesno povezani s koprskim županom Borisom Popovičem in da bi se z vašo izvolitvijo njegov vpliv na Obali zelo povečal?

Vsa leta je bila Obala »rdeča« trdnjava in nihče zaradi tega ni postavljajl vprašanj, čeprav je vrsta

projektov in nalog ostajala nerešena. Ne bi govoril o naši premoči, saj liste Piran je naš, Koper je naš in Izola je naša ne ogrožajo prav nikogar! Nasprotno, z boljšim sodelovanjem bomo zagotovili pospešen in usklajen razvoj vseh občin, izpeljali zahtevne projekte na področju varstva okolja, s strokovnjaki bomo pripravili razpise za sredstva iz evropskih skladov, pomagali pri sanaciji naše bolnišnice itd. Ne nazadnje bomo lažje sodelovali tudi pri oblikovanju in vlogi pokrajini.

Odstop z mesta poslanca mi je v ponos

PAVEL RUPAR, kandidat SDS s podporo SLS, NSi, SNS, Naprej Slovenija in neodvisnih list v Tržiču

Tokrat vam ni uspelo zmagati v prvem krogu kot v preteklih letih. Zakaj ne?

Res je, ni mi uspelo v prvem krogu. Klub veliki podpori med Tržičani je svoje naredil medijski linč in namišljena afera s stanovanji, delno pa tudi nizka udeležba na volitvah. Vseeno sem izida zelo vesel, še bolj uspeha OO SDS, ki je absolutni zmagovalec. Ne moledujem in ne obsojam. Bojujem se naprej, saj le pogum in odločnost nekaj veljata.

Odstopili ste z mesta poslanca državnega zbora. Ali to pomeni, da boste imeli več časa za občino, če boste zmagali?

Odstop z mesta poslanca DZ

mi je v ponos. Prizadevamo si za vrednote, ki so naš adut. Morala in etična načela so zame isto kot za SDS. Podpisal sem kodeks in vesel sem, da brez političnega prizvoka dokazujem konstrukt. Ostajam načelen in veselim se dneva, ko bom javnosti dokazal umazane igre zoper sebe in nas. Čez dve leti so nove državnoborske volitve.

Za občino bo zdaj vsekakor veliko več časa in zelo sem vesel podpore kolegov poslancev SDS ter ponujene roke v pomoč hitrejšemu razvoju Tržiča.

Na čem temelji vaš program?

Večina projektov je že zastavljenih, to sta graditev tehnološkega

parka s fakulteto in sistem za ohranjanje čiste vode, prek kohezijskih skladov pa graditev šole, ledene dvorane. Za vsako vas smo pripravili program nadaljnega razvoja in prepričan sem, da ga bodo ljudje to pot na volitvah potrdili, saj ga je še konkurenca prepisala, kar pomeni, da je res dober.

Si obetate podporo še kakšne stranke ali neodvisne liste?

Podpora strank SDS, SLS, NSi, SNS, Naprej, Slovenija in list mladih Tržiča, tržiških upokojenecv in tržiških športnikov je dobrodošla. Več kot to mi pomeni podpora ljudi, Tržičank in Tržičanov, ki cenijo veličino dela v preteklosti in zaupajo nadgradnji razvoja.

Kako pa si predstavljate sodelovanje z občinskim svetom?

Koalicija s pomladnimi strankami in listami je podpisana in šteje 14 svetnikov od 24, kar je za dobro delo več kot dovolj. Vem, da bomo uspešni in da smo iz slabega stanja občine pred leti stopili na odsokočno desko. V nedeljo moramo vzeti še zalet.

Rad bi dokončal začete projekte

Bojan Starman, kandidat SDS za župana Žirov

V drugi krog volitev odhajate kot favorit, saj ste bili že doslej župan. Zakaj znova kandidirate?

V dvanajstih letih županovanja sem v občini Žiri realiziral ogromno projektov, kljub temu pa jih je še precej ostalo v fazi izvajanja. V tem mandatu bi rad vse začete projekte dokončal.

Koliko na vaše delo vpliva to, da ste poslanec?

Svoje delo na občini sem do sedaj

opravljal neprofesionalno, razlika je samo v tem, da sem večino mandata delal v gospodarstvu, zdaj pa sem poslanec v državnem zboru. To delo mi omogoča predvsem boljšo informiranost in boljše poznavanje zakonodaje, kar je pomembno za uspešno delo vsakega župana.

Kateri so najbolj žgoči problemi vaše občine?

Problemov je veliko, prednost pa dajem graditvi doma starejših

občanov, ureditvi regionalne ceste in obnovi ceste Žiri-Račevca-Smrečje, ki je naša najpomembnejša lokalna cesta, graditvi dveh stanovanjskih blokov za zagotovitev neprofitnih in tržnih stanovanj ter posodobitvi in dograditvi osnovne šole v Žireh.

Imate tudi izkušnje iz gospodarstva. Kako jih boste uporabili?

Da znaš z malo denarja narediti veliko, moraš biti dober gospodar.

dar. S svojim dosedanjim delom v gospodarstvu in na občini sem že dokazal, kako se gospodari. ▶

Ponavljja se zgodba o neenotnosti

Alojz Sok, kandidat NSi za župana Ormoža s podporo SDS in Zelenih

Poleg tega, da ste poslanec v državnem zboru, znova kandidirate za župana v občini Ormož. Zakaj?

Za tako odločitev je več razlogov. NSi po polomu SKD šele išče svojo podporo v slovenskem političnem prostoru. V sodelovanju s SDS v prejšnjem mandatu smo tako omogočili, da je z našo podporo SDS postala najmočnejša parlamentarna stranka, skupaj pa smo stranke slovenske pomladi po več kot pol stoletja prevzele oblast. To pa zato, ker se je temu gibanju znova pridružila SLS, pa tudi DeSUS ni več tako ortodokсна levica, kot je bil včasih. Enak postopek sedaj poteka na lokalni ravni. Žal pa ugotavljam, da SDS v nasprotju z Ormožem marsikje ni podprla kandidatov NSi, ampak je raje sklepala drugačne koalicije. Tako se tragična zgodba neenotnosti na desni marsikje ponavlja. Sam sem torej šel na lokalne volitve zato, da združim desne politične sile v Ormožu,

kar bo imelo, če mi to uspe, širše posledice v tem delu Slovenije. Drugi razlog je povsem praktične narave, to pa je, da s Trofenikom ni mogoče delati. Namesto da bi povezoval, razdružuje, to pa ne vodi nikamor.

Je biti poslanec in župan hkrati prednost ali slabost?

Eno in drugo. Kar se tiče lobiranja, je nedvomno velika prednost. Kar se tiče fizičnega opravljanja dveh tako pomembnih funkcij, pa je skoraj nemogoče, da se pri tem ne uničiš in ne izgubiš družine.

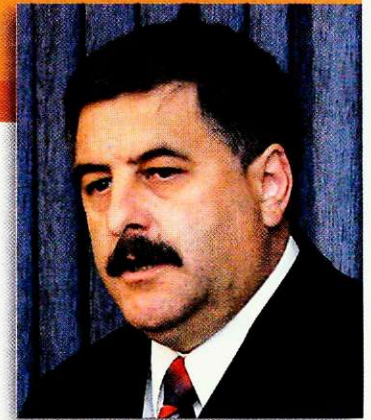
Že pred štirimi leti sta se z Vilijem Trofenikom uvrstila v drugi krog, vendar ste dvoboj izgubili. Menite, da bi lahko prišlo do preobrata?

Pred štirimi leti je bil izid drugega kroga 48 proti 52 odstotkom. Trofenik je takrat že v prvem krogu vodil s 47 proti 34. Tretji je bil kandidat LDS s 15 odstotki podpo-

re. Če bo to delovalo tako kot pred štirimi leti, bi moral sedaj zmagati jaz, še zlasti ker imam v drugem krogu podporo SDS, Zelenih in kandidata SLS mag. Gusteka Janežiča. V prvem krogu sem kandidiral le s podporo NSi. Trofenika pa je podprla celotna levica in še dve stranki, ki ju je pomagal ustanoviti. To sta AS in NEL. Na volitvah pa nista bili uspešni, kar pomeni, da so volivci prevaro spoznali.

Kako komentirate govornice, naj bi grožnje in zmerljivke proti sedanjemu županu Viliju Trofeniku prišle iz krogov, ki so blizu pomladnim strankam?

To je smešno. Sedaj je že vsem znano, da je filmček posnel družbeno angažirani član alternativno-umetniškega društva »Unterhund«, in sicer zato, ker jih je Trofenik vrgel na cesto. Ustvarjalec videofilma ni član nobene politične stranke in se politično ne angažira. Trofenik pa je dan pred volilnim molkom, čeprav je film dalj časa krožil po

spletu, v njem prepoznal grožnjo s smrtjo, iz tega naredil zgodbo in jo pripisal političnim tekmečem, češ da jim je, kot je dejal, zmanjkalo idej in projektov.

Kako bi na kratko orisali svoj program?

Moj program je program za uresničitev zamujenih priložnosti, to pa so predvsem boljše občinske ceste in več bolje plačanih delovnih mest. Če mi to uspe, bo več mladih družin, več otrok, boljši vrtci, več otrok v šolah, manj osamelosti ostarelih, skratka, več življenja v mestu in občini, ki se prazni.

Ne obljubljam nič neuresničljivega

Franc Sever, kandidat SDS za župana Velenja s podporo NSi in SLS

V prvem krogu lokalnih volitev ste zbrali veliko glasov volivcev in se uvrstili v drugi krog. Podatki kažejo, da ste zbrali precej več glasov, kot jih je prejela stranka SDS, ki vas je kandidirala, čeprav se je tudi ta zelo dobro odrezala na volitvah in v mestnem svetu po številu svetnikov dosegla odlično drugo mesto, kar je za pregovorno rdeče Velenje presenečenje. Ste z izidi zadovoljni?

Zelo sem zadovoljen tako z glasovi, ki so jih volivci namenili meni, kot z glasovi, ki jih je dobila stranka, ki me podpira. Pričakoval sem drugi krog volitev in prepričan sem, da mi bo uspelo.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Že v času predstavitve kandidature sem napovedal, da želim v stranki pa tudi jaz osebno prevzeti odgovornost za vodenje mestne občine Velenje, predstavili pa smo tudi programska izhodišča za trajnostni razvoj mestne občine. Gre za program načel in vrednot, v katerem smo opredelili, da mora biti župan kot prvi politik v občini človek z visoko socialno občutljivostjo, ki se bo kazala v skrbi za občane in kakovost življenja.

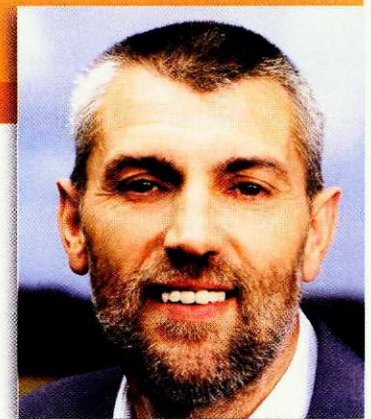
Tisti, ki vas podpirajo, hvalijo vaš čut za pravičnost in solidarnost, označili so vas kot zavzete ga, poštenega in dobrega človeka pa tudi za dobrega organizatorja. Kako to komentirate?

Težko je govoriti o sebi, to naj-

laže ocenijo tisti, ki me poznajo. Očitno so v meni prepoznali vse to, kar ste našli. Tega sem vesel, prav tako tudi dejstva, da se je mestni odbor SDS odločil, da me za županskega kandidata ne bo predlagal zaradi političnega prestiža, ampak zaradi težnje po trajnostnem razvoju mestne občine Velenje in višje kakovosti življenja občanov. Pri tem se mi zdi zelo pomembno interdisciplinarno skupinsko delo, saj bi avtokratsko vodenje občine postavljalo trajnostnemu razvoju nepremostljive ovire.

Nekje ste dejali, da program ni revolucionaren in ne zavaja ljudi z obljubami, kaj vse boste storili.

Tako je. Ne želim obljubljeni ničesar, česar ne bi tudi izpeljal.

Pomembna se mi zdi težnja po širšem soglasju za trajnostni razvoj, zlasti med politiko, gospodarstvom in ljudmi v dolini, da bi se začrtala nadaljnja razvojna pot mestne občine, ki ne bo v škodo ne naravi, ne gospodarstvu in ne posameznikom, ki tukaj živimo, delamo in ustvarjamo. Program smo razdelili na dva dela. V prvem z naslovom Spremembe, ki so zaznamovale kakovost življenja

nja, poskušamo ugotoviti, kaj se je v resnici dogajalo s spremembami v preteklosti, ali je šlo mogoče kaj narobe, kar je človeka morebiti prikrajšalo pri kakovosti življenja. Ugotovitve so predvsem koristne za napotek kako naprej. In ta odgovor predstavljamo v drugem programskem delu pod naslovom Za Slovenijo, deželo premožnih in zadovoljnih ljudi. Skladno s tem si v mestni občini Velenje prizadevamo za trajnostni razvoj in kakovost življenja.

Precej pozornosti namenjate človeku in kakovosti življenja. Vaš program je izredno obsežen.

Kot ste že ugotovili, sem človeka in kakovost življenja postavil na prvo mesto, zato moj program ni takšen, kot je običajen politični program. Tak pristop ni naključen, ampak je izbran z namenom, da občani, ki jim je program namenjen, prepoznajo priložnosti, ki jih ponuja trajnostni razvoj, da bi te priložnosti v največji meri tudi izkoristili. Sicer pa je že znana ugotovitev, da skupnost mestne občine Velenje že vrsto let funkcionira na eksistenčni ravni. Pričakovanja so zaradi tega iz leta v leto slabša. Menim, da bi se to utegnulo brez trajnostnega razvoja še poglobiti, kar bi kakovost življenja naredilo še bolj negotovo, kot je

danes. Tega pa si ne želimo. Življenje je namreč neponovljivo, ljudje pa ga kot takšnega želimo kakovostno živeti zdaj in tukaj, s spoštovanjem preteklosti in s skrbjo za prihodnost. Verjamem, da si enako želijo tudi naši občani. Sicer pa je program obsežen, volivcem sem ga že podrobno predstavil in verjamem, da so spoznali, kaj so naše prednostne naloge in predvsem to, da bomo v občini vse, kar smo si zastavili, dejansko uresničili.

Kaj ste mislili, ko ste dejali, da skupnost mestne občine Velenje že več let funkcionira na eksistenčni ravni?

Kakovost življenja je zožena na zagotavljanje materialnih in duhovnih podlag za življenje. Skrb, tesnoba, strahovi, ki zadevajo človeka, so iz leta v leto večji. Boj za existenco nezadržno postaja smisel življenja. Pri tem ni bistvenih razlik med zaposlenimi, upokojenci, mladimi ali brezposelnimi. Sprašujem se, ali smo zadovoljni s kakovostjo življenja. Velenje z okolico je nekoč slovelo kot mesto priložnosti. Zdaj pa je prihodnost v tem pogledu tako zamegljena, da je kljub lepim besedam ne vidimo.

Za Velenje želite torej višjo kakovost življenja?

Tako je in to odkrito priznavam. Želim si trajnostnega razvoja in nove kvalitete funkcioniranja skupnosti mestne občine Velenje. Na nekdanjih dosežkih sicer lahko gradimo in jih cenimo, vendar bi bilo samo na tem pogubno graditi občutek razvojne zadostnosti za kakovost življenja. Zato menim, da je prišel čas, ko moramo zakorakati k trajnemu razvoju in si zagotoviti možnosti za več kot le eksistenčno življenje.

Program ste zastavili bolj na projektnih rešitvah in manj konkretnih. Zakaj?

Zavedam se žgočih vprašanj, ki v programu načel in vrednot niso posebej izpostavljena, ker so rešitve projektne. Zlasti se zavedam nujne potrebe po modernizaciji prometnih povezav za večjo mobilnost nas vseh in gospodarskega prometa, energetskega razvoja Šaleške doline in nove kulturne krajine, problema mladih pri pridobivanju funkcionalnih znanj za osebni razvoj, njihove velike izključenosti pri možnostih za zaposlitev in ustvarjanje družine. Zavedam se tudi prevelike dovtetnosti občinskega okolja, zlasti mestnega, za negativne pojave, kot so mamila, vandalizem in podobno, nespodbudnega občinskega okolja za podjetniško iniciativo

ANKETA

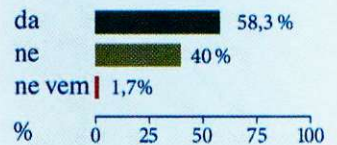
Kako ocenjujete delo varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka?

- a) Pozitivno
- b) Srednje
- c) Negativno

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali ste zadovoljni z izidi lokalnih volitev?

Glasovalo: 355

DEMOKRACIJA

in gospodarsko delovanje. Vsa ta in podobna projektna vprašanja so rešljiva s trajnostnim razvojem mestne občine Velenje. Koncept pa mu dajejo načela in vrednote tega programa.

Vsak človek je najpomembnejši

Branko Marinič, kandidat SDS za župana Vidma pri Ptuj

Ste poslanec v državnem zboru, kljub temu ste se odločili, da kandidirate za župana. Zakaj?

Za kandidaturo sem se odločil zato, ker menim, da je mogoče v občini Videm narediti več, kot je bilo narejenega v minulih štirih letih.

Kaj po vaše pomeni združena poslanska in županska funkcija?

Združena poslanska in županska funkcija daje večje možnosti za vsesplošni napredek. Združeni sta zakonodajna in izvršilna funkcija, kar je velika prednost, saj o zakonih in državnem proračunu najprej odločaš in ga nato izvršuješ. To je prednost, ki jo imajo le

nekatero občine. Velja jo izkoristiti v dobro občank in občanov.

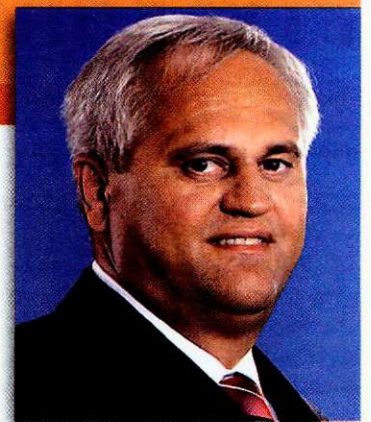
Za kaj si boste, če boste izvoljeni, najbolj prizadevali?

V primeru izvolitve si bom prizadeval, da se začete investicije čim prej končajo. Potencialnim novim investitorjem bom zagotovil možnosti za nova vlaganja znanja in kapitala v naše okolje, kar predstavlja novo dodano vrednost.

Doslej ste se poklicno ukvarjali s prometom. Bi vam izkušnje s tega področja prišle prav glede na to, da leži Videm ob precej obremenjeni cesti Maribor–Gruškovje?

Po izobrazbi sem strokovnjak prometno-transportne logistike. Imam večletne izkušnje v prometu. V občini Videm bi tako lahko pospešili aktivnosti za graditev AC Draženci–Gruškovje, uredili državne in lokalne ceste, ki so zdaj ovira za razvoj in napredek občine Videm. Upoštevati je treba predloge občanov glede prometne ureditve (podvozi, nadvozi, krožišča itn.). Pospešiti moramo sanacijo plazov v hribovitem delu občine.

Izhajate iz okolja neenakih možnosti. Je to vplivalo tudi na vaš program?

Že v rani mladosti sem se srečal z neenakimi možnostmi za preživetje. Tudi to je vplivalo, da je moj program namenjen zagotavljanju enakih možnosti za vse ljudi, tudi tiste, ki so bili v preteklosti pozabljeni ali potisnjeni ob stran. Zame je vsak človek najpomembnejši.

Minister za kulturo Vasko Simoniti je očitke zavrnil kot neutemeljene.

Prvi kulturnik zavrnil očitke

Vida Kocjan, foto: Gregor Pohleven, arhiv Demokracije

Vsebina interpelacije poslancev Liberalne demokracije Slovenije s prvo podpisano Majdo Širca je površna, sestavljena na podlagi časopisnih člankov in polna manipulacij menijo na ministrstvu za kulturo.

Konec septembra je skupina poslancev LDS v parlamentarni postopek vložila interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za kulturo Vaska Simonitija. Pod besedilo se ni podpisal noben poslanec iz katere druge opozicijske stranke, javnosti pa sta jo predstavila Majda Širca in Aleš Gulič. Svoje očitke so poslanci LDS nanizali na 58 straneh. Minister je imel nato 30 dni časa za pripravo odgovora. Ko ga je pripravil, je z njim seznanil tudi vlado. Mi-

nister v odgovoru na 51 straneh zavrača vse očitke.

RTV-prispevek nižji Najprej mu očitajo to, da vlada obljube o nižjem RTV-prispevku ni izpolnila. Simoniti pravi, da gre za abstraktne in netočne navedbe, te pa do-

kazuje s konkretnimi podatki in številkami. Pojasnjuje, da je bila stopnja inflacije v preteklem letu približno 2,5-odstotna, primerjava rasti življenjskih stroškov ob nespremenjenem znesku za RTV-prispevek pa kaže, da se je ta realno znižal za višino inflacije.

Minister nadalje primerja znesek prispevka s povprečno netoplačo. RTV-prispevek se je zadnjič povečal 26. marca 2004, to je v času, ko je bila na oblasti LDS, takratna povprečna plača pa je bila 162.961 tolarjev. Znesek 2.637 tolarjev, kolikor je bil takratni pri-

Odkar se je prispevek zadnjič povečal, se je odstotek prispevka glede na povprečno plačo zmanjšal z 1,61 odstotka na 1,4 odstotka slovenske netoplače.

spevek, je pomenil 1,61 odstotka povprečne plače. Junija 2006 je bila povprečna plača 182.275 tolarjev, znesek RTV-prispevka pa je še vedno isti; v odstotkih to pomeni, da je bilo treba junija 2006 za RTV-prispevek odšteti le še 1,44 odstotka netoplače. Minister napoveduje, da se bo prispevek do konca leta realno znižal pod 1,4 odstotka netoplače. »Na podlagi teh podatkov nihče ne more trditi, da se prispevek realno ni znižal, in to krepko,« pravi minister in dodaja, »da z obljubami o nižjem prispevku ni bilo mišljeno nominalno znižanje prispevka, temveč realno znižanje, vlada pa je zavezi, da prispevka ne bo poviševala, seveda zvesto sledila in ji sledi še vedno«. Dodatno še pojasnjuje, da bi se prispevek, če bi sledil inflaciji, v tem času povečal za 4,9 odstotka in bi bil danes 2.765 tolarjev mesečno. Če bi se naročnina zvišala po enakem ključu kot leta 2004, ko je bilo zvišanje višje od inflacije, bi bil RTV-prispevek danes višji za 7,2 odstotka, kar pomeni 188 tolarjev več na mesec. Če bi torej vlada nadaljevala prakso LDS iz leta 2004, bi plačali vsako leto skoraj eno mesečno naročnino več.

Minister zadovoljen z RTVS

LDS nadalje ministru očita, da se televizijski program v času po uveljavitvi zakona ni izboljšal, temveč poslabšal. Simoniti odgovarja, da gre za izmišljeno trditev, ki ne temelji na nobeni priloženi raziskavi ali čem podobnem. Poudarja, da je vodstvo RTV Slovenija tako kot pri vseh drugih oblikah poslovanja in upravljanja zavoda tudi pri oblikovanju programa popolnoma samostojno in neodvisno, vlada pa se ne vmešava v programsko in uredniško politiko zavoda. Ob tem je komentiral očitke, češ da je gledanost oddaj RTV Slovenija manjša od gledanosti oddaj komercialne televizije, za kar naj bi bil kriv on. Simoniti navaja primerljive podatke o gledanosti posameznih oddaj, ki jih je pripravila Evropska zveza radiotelevizij (EBU) v vseh javnih televizijah po Evropi. Po teh podatkih je na primer oddaja RTV Slovenija Tistega lepega popoldneva najbolj gledana

Poslanca Liberalne demokracije Slovenije Aleš Gulič in Majda Širca sta kritična do delovanja ministra za kulturo.

razvedrilna oddaja lastne produkcije v Evropi, oddajo Tarča pa je EBU uvrstila med sedem najpomembnejših oddaj, čeprav sodi v žanr informativnih oddaj lastne produkcije, ki je manj gledljiv segment oddaj. Simoniti je prepričan, da bo RTV Slovenija pripravila še več podobno kakovostnih oddaj in se bo gledanost še naprej izboljševala. Ob tem poudarja, da so se poslovni izidi v letošnjih osmih mesecih kljub občutnemu zmanjšanju prihodkov od RTV-prispevka v primerjavi z lanskimi izboljšali.

Zamenjav ni bilo V interpelaciji ministru očitajo tudi zamenjave urednikov na RTV, za katere naj bi bil kriv minister. »Čeprav seveda tudi za to nimam najmanjše pristojnosti niti si je ne želim, sem se na javnem zavodu pozanimal glede tega in povedali so mi, da ni bil na televiziji zamenjan noben urednik, urednici informativnega programa Tanji Starič pa je potekel mandat. Prav tako niti na radiu niso zamenjali nobenega urednika. Torej so še vsi leto dni po uveljavitvi zakona o RTV normalno opravljali svoje funkcije,« dodaja Simoniti. Očitkov je še nekaj, vendar je premalo prostora, da bi omenili vse, minister pa tako ali tako vse argumentirano zavrača.

Kobilarna Lipica LDS ministru očita načrtovano graditev igrišča za golf v Lipici, spremembe zakona o Kobilarni Lipica pa naj bi sprejeli po hitrem postopku. Minister odgovarja, da je ministrstvo dejansko predlagalo, da se zakon sprejme po nujnem postopku. Z letom 2007 se namreč začne obdobje nove finančne perspektive, s tem pa se odpirajo možnosti povečanega vlaganja evropskih strukturnih sredstev v obnovo in oživitve Kobilarne Lipica. Pravi, da je Kobilarna Lipica javni zavod in je ves čas svojega delovanja prihodke za javno službo, ki jo opravlja na podlagi zakona, pridobivala iz državnega proračuna. Tudi v času, ko je kobilarna del prihodkov dobivala iz tako imenovane koncesije za igre na srečo, lahko štejemo, da se je financirala iz javnih prihodkov. Izguba tega prihodka pa je stanje bistveno poslabšala, kopičile so se neporavnane terjatve, zavod se je zapletal v številne sodne postopke (revizija poslovanja za leto 2004 jih je odkrila več kot 60), veljati pa so začele tudi pravnomočne sodbe za plačilo precej visokih odškodnin v različnih zadevah. Zato je vlada leta 2005 za kobilarno interventno zagotovila dodatnih 253 milijonov tolarjev. To pa seveda ne pomeni, da namerava

vlada tudi v prihodnje pokrivati primanjkljaj v turistično-gostinski dejavnosti Kobilarne Lipica. Zato je ministrstvo predlagalo spremembo zakona, ki omogoča, da gospodarski del posluje kot gospodarska družba, seveda z vizijo, da se dobiček, za kate-rega pričakujejo, da ga bo Lipica začela ustvarjati, vrača v konjerejo in varstvo kulturne dediščine. Ob tem je opozoril, da vlada v prejšnjem mandatu projekta obnove in oživitve Kobilarne Lipica ni vključila v enotni programski dokument 2004–2006 ▶

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

► in s tem ni zagotovila evropskih sredstev za prepotrebne naložbe, čeprav bi to zlahka storila. Glede navedb v interpelaciji, češ da bo kobilarna večino davkoplačevalskega denarja namenila za obnovo obstoječega igrišča za golf in podobno, pa minister odgovarja: »Navedba, ki namiguje, da se davkoplačevalski denar nenamensko porablja za obnovo igrišča za golf, nikakor ne drži. Obstoječe igrišče se obnavlja izključno z namenskimi sredstvi iz potrjenega projekta evropskih sredstev.« Od 184 milijonov tolarjev, kolikor jih je namenjeno temu projektu, bo za obnovo igrišča za golf porabljenih le 58, preostali del pa je namenjen obnovi pašnikov in nakupu mehanizacije za vzdrževanje pašnikov in travnih površin. Teh je približno 200 hektarjev, vsako leto več, sicer pa je golf opredeljen le kot eden od dopolnilnih programov, ki lahko obogatijo turistično ponudbo v Lipici in pripomorejo k boljši zasedenosti hotelskih in gostinskih zmogljivosti, širitev igrišča pa bo v celoti financirana iz donatorskih sredstev.

Blejski grad LDS ministru očita tudi nezakonite in škodljive pogodbe z upravljanjem Blejskega gradu ter domnevno nedejavnost v zvezi z Blejskim otokom. Simoniti pravi, da si je ves čas prizadeval, da bi ministrstvo v dogovoru s lokalno skupnostjo, to je z občino Bled, čim prej pridobilo ustreznega skrbnika gradu, ki bi zagotovil kakovostno obnovo objekta, kakovostno gostinsko-turistično ponudbo in izvajal kakovostni kulturni program. Odločil se je za podpis pogodbe. Ob tem

Po mnenju ministrstva za kulturo je RTV-prispevek dokazano nižji.

Obstoječi vladni predlog je dobra rešitev za Kobilarno Lipica.

pravi, da ima ministrstvo na voljo dve zakoniti možnosti, in sicer, da Blejski grad kot javno kulturno infrastrukturo odda v upravljanje ustreznemu zavodu z neposredno najemno pogodbo. Ker je občina Bled 11. novembra 2004 ustanovila javni Zavod za kulturo Bled, ki deluje v javnem interesu, ministrstvo ni uporabilo druge mogoče zakonske osnove, to je prenosa pravice upravljanja nepremičnine

Blejski grad na drugega upravljalca. Zato minister s podpisom pogodbe z Zavodom za kulturo Bled v ničemer ni kršil zakona na področju kulture, ker je odločanje o tem v njegovi izvirni pristojnosti. Pogodba, ki je bila podpisana 19. junija letos, v celoti varuje javni interes na kulturnem spomeniku, saj jasno določa, kaj je naloga upravljalca nepremičnine. Minister ni torej v ničemer oškodoval državnega premoženja.

Blejski otok Kar se tiče neizvajanja aktivnosti glede oddaje upravljanja Blejskega otoka, minister pojasnjuje, da je Vrhovno sodišče RS konec januarja 2006 zavrnilo denacionalizacijsko zahtevo župnije Bled za vrnitev otoka v naravi, razen cerkve Marijinega vnebovzvetja z zvonikom, ki sta bila leta 2001 že vrnjena v naravi Rimskokatoliškemu župnijstvu Bled. Na sodbo vrhovnega sodišča je župnijstvo vložilo pritožbo na ustavno sodišče, zato ministrstvo za kulturo ni spro-

žilo postopkov za oddajo Blejskega otoka v upravljanje, ker pred dokončanjem vseh sodnih postopkov in dokončne rešitve ministrstvo ne more sklepati dolgoročne pogodbe o upravljanju otoka. Če pa Blejski otok ne bo vrnjen v naravi, bodo pripravili javni razpis za njegov dolgoročni zakup, in sicer za najmanj 25 let, v njem pa bodo natančna merila. Minister pravi, da vse to pomeni, da se nekaterih reči zaradi objektivnih ovir ni dalo izvajati, nekatere so izvedli, druge pa bodo v najkrajšem času.

O političnem kadrovanju Pri teh očitkih minister pravi, da nosijo sicer zelo pompozni naslov, vendar se v nadaljevanju v besedilu izkažejo za zelo majave. Očitek škodljivega političnega kadrovanja, ki sicer napeljuje na množico tovrstnih primerov, se zoži na eno samo osebo, to je na nekdanjega direktorja Arhiva RS dr. Dragana Matiča. Matič je bil za direktorja Arhiva RS imenovan 1. 9. 2004, minister pa je zapisal, da je bilo njegovo vodenje organa v sestavi ministrstva konceptualno nekompatibilno s politikom varstva arhivskega gradiva ministrstva, predvsem pa s postopki ali strokovnimi smernicami varstva, različnega razumevanja javne funkcije arhivov in glede reorganizacije arhivske službe. Simoniti dodaja, da je imel do zamenjavo vsa pravico, zakonsko možnost pa je izrabil le v tem primeru.

Drugi neutemeljeni očitki Ministru očitajo še nekatere kadrovske menjave in dogodke v Slovenski kinoteki, vendar minister vse zavrača in dodaja, da je vse potekalo skladno z javnimi razpisi in sklepi strokovnih komisij. Podobno je bilo tudi v primeru Filmskega sklada RS. Iz trte izviti so tudi očitki o zastopavljanju slovenskega jezika, domnevnem nasprotovanju ustanovitvi proračunskega sklada za knjigo, porabi kulturnega tolarja in podobno. Skratka, minister je vse očitke argumentirano zavrnil in v pisnem gradivu dodal, da bo vse še podrobneje pojasnil v parlamentarni razpravi, ko bo dokazal, da so očitki LDS neutemeljeni in nedorečeni. **D**

107,8 MHz

radio velenje

www.radiovelenje.com

03/ 897 50 03

Delniški tečajji navzdol

Boštjan Kramberger, Kapitalska družba

Po nekaj tednih rasti delniških tečajev je prejšnji teden prišlo do prvih ohladitev tudi med svetovnimi borznimi indeksi. Glavni razlog za to so bili ameriški makroekonomski podatki.

PORTFELJ 7 DELNIC NA DAN 03.11.2006

VREDNOSTNI PAPIR	TRG	INDEKS	VALUTA	ŠT. LOTOV	NAKUPNI TEČAJ	TEČAJ 3.11.2006	RAST DELNIC V %	SKUPAJ V SIT
1 Petroleo Brasileiro S.A.	Amerika	NYQ	USD	53	96.88	88.94	-8.20	884,077
2 Krka	Slovenija	SBI	SIT	10	143000	184903	29.30	1,849,030
3 Continental	Nemčija	GER	EUR	50	83.42	86.06	3.16	1,031,171
4 Ishare MSCI Japan	Amerika		USD	387	13.83	13.71	-0.87	995,097
5 Vallourec	Paris	PAR	EUR	23	182	196.3	7.86	1,081,951
6 Raiffeisen International	Dunaj	VIE	EUR	55	76.09	87	14.34	1,146,677
7 Puma ag	Nemčija	GER	EUR	15	279.39	274.97	-1.58	988,407

Denar v SIT 2,908,348 • Skupaj 10,884,758

Vrednost portfelja 04.11.2005 → 10,023,326 • Vrednost portfelja 03.11.09.2006 → 10,884,758 • Donosnost portfelja v odstotkih → 8.59 • Donos portfelja v SIT → 861,432
EUR → 239.64 • USD → 187.55

Glavni razlog za ustavitev rasti tečajev so bili ameriški makroekonomski podatki, ki ta čas znova kažejo na to, da se je gospodarstvo ohladilo. To lahko sklepamo iz objav o potrošnji ameriškega gospodarstva in ljudi v preteklem tednu. Poleg makroekonomskih podatkov so opozorilne besede prišle tudi iz trgovskih podjetij. Trgovska veriga Wal-Mart je objavila, da je bila mesečna prodaja v njenih poslovalnicah po Ameriki najnižja v zadnjih desetih letih, kar je povzročilo padec tečaja delnice za 6,3 odstotka. Še večjega padca je bila deležna delnica podjetja Whole Foods, trgovca z naravno hrano, katerega delnica je izgubila 29 odstotkov vrednosti. Razlog za ta drastični padec je bila napoved za leto 2007, ki je nižja od pričakovanj investorjev. Po teh podatkih se je med poznavalci začela krepiti skupina tistih, ki so napovedovali, da bo Komite za odprti trg pri

Ameriški centralni banki v začetku naslednjega leta znižal temeljno obrestno mero. Vendar pa so petkovi podatki o brezposelnosti v Ameriki stvari znova obrnili na glavo. Po popravkih za prejšnje mesece je namreč ameriška brezposelnost padla na 4,4 odstotka, kar je najmanj v zadnjih petih letih. Poleg pozitivnega podatka, ki kaže na to, da je gospodarstvo v dobrem stanju, je bil objavljen tudi skrb zbujajoč podatek o urni postavki na zaposlenega, ki se je znova zvišala, to pa lahko pomeni dodaten inflacijski pritisk. Vendar kljub temu iz podjetij prihajajo podatki o zelo dobrih izidih, saj je več kot polovica podjetij, ki so jih objavila do sedaj, preseгла pričakovanja investorjev. Pomembnejši ameriški indeksi Dow Jones industrial, S&P 500 in Nasdaq so na tedenski ravni nižje od 0,8 in 0,9 odstotka.

Podobno kot ameriške so makroekonomski podatki obtežili

tudi evropske borzne trge. Francoski CAC 40 je na tedenski ravni izgubil 1,1 odstotka vrednosti, nemški DAX 0,3 in angleški FTSE 100 0,2 odstotka. Ta teden je Evropa od Evropske centralne banke dobila jasno znamenje, da se znova bliža dvig temeljne obrestne mere.

Po šestih tednih so se pod gladino spustili tudi indeksi azijskih tigrov. Medtem ko so nekateri azijski indeksi v preteklih tednih podirali rekorde, pa nas japonski Nikkei pušča razočarane, saj je njegova rast pod pričakovanji. Japonska podjetja te dni znova plačujejo davek na preveliko navezanost na ameriško gospodarstvo, saj je Amerika še vedno daleč najmočnejša japonska zunanjetrgovinska partnerica. V preteklosti so poznavalci pričakovali, da se bo z izboljšanjem japonske gospodarske klime in s koncem boja proti deflaciji domača poraba okrepila do te mere, da bo

ob povečanem kitajskem povpraševanju lahko nadomestila morebitno zmanjšanje ameriškega povpraševanja.

Cena nafte je v petek zrasla čez 59 dolarjev za sodček. Cena je bila po objavi pričakovanj glede mile zime in posledično nižje porabe v prejšnjih dneh tudi nižja.

Naš portfelj je za 8,59 odstotka više kot pred enim letom. Od našega zadnjega oglašanja so nas pozitivno presenetili predvsem pri Vallourecu. Glede na dogajanje na svetovnih trgih bi lahko prišlo do manjšega zdrsa tečajev, zato bomo preventivno prodali delnice Lockheeda Martina in vknjižili 3,97-odstotni dobiček. Ob morebitni zmagi demokratov na kongresnih volitvah v ZDA bi bila lahko obrambna industrija negativno prizadeta. Poleg Lockheeda Martina bomo vknjižili tudi 10,6-odstotni dobiček pri delnici Bayerja. Kupnine za zdaj ne bomo porabili za nove nakupe.

ZMANJŠAJTE DOHODNINO

**POVEČAJTE
POKOJNINO**

IZKORISTITE NAJVIŠJO PRIZNANO
DAVČNO OLAJŠAVO

080 2345

KAPITALSKA DRUŽBA

www.kapitalska-druzba.si

Nedelja – čas nakupov?

Peter Avsenik, foto: arhiv Demokracije, Bor Slana

Na redni oktobrski seji državnega zbora pred tednom dni je bil med drugim sprejet dolgo nedorečen in večkrat spremenjen zakon o trgovini. Po dogovoru med socialnimi partnerji prodajalne ob nedeljah ostajajo odprte.

Obratovalni čas trgovin bodo po novem določali trgovci, vendar bodo morali pri tem upoštevati število zaposlenih delavcev v prodajalni in njihove pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja (te so opredeljene v novem zakonu o delovnih razmerjih in v kolektivni pogodbi). Zgodba o odpiralnem času trgovin naposled dobiva epilog, pri katerem se na prvi pogled zdi, da je volk sit in koza cela.

Nova kolektivna pogodba Zaposleni v trgovinah bodo odslej za delo ob nedeljah in praznikih dobili 100-odstotni dodatek, za delo ob drugih praznikih (1. januarja, 1. maja, 1. novembra, za božič in na velikonočno nedeljo) pa dodatek v višini 200 odstotkov. Poleg tega bodo nedeljskega dela odrešene noseče ženske in delavci z bolnimi otroki, tisti, ki skrbijo za otroke med tretjim letom in vstopom v šolo, pa bodo delali največ deset nedelj v letu. Z novo kolektivno pogodbo je tako zadoščeno

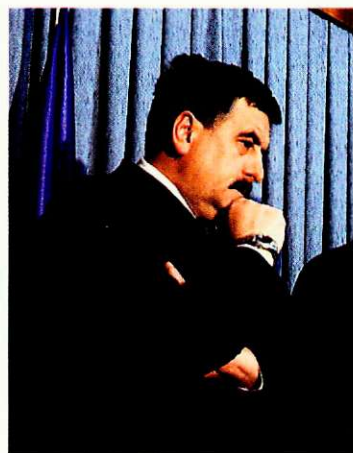
prodajalcem, saj bodo pogoji dela bolj človeški in plača višja, pa tudi delodajalcem, ki bodo prihodek lahko ustvarjali 365 dni v letu. Na drugi strani se pojavljajo pomisleki o (ne)upoštevanju referendumске odločitve izpred treh let.

Še ena z dolgo brado Začetki zgodbe o odpiralnem času trgovin segajo v konec 90. let, ko se trgovcem in predstavnikom zaposlenih nikakor ni uspelo do-

govoriti o višini dodatka za delo ob nedeljah in praznikih. Sindikat delavcev trgovine se je tedaj odločil, da poseže po referendumu, ki ga je nato vložil tedanji poslanec NSi, danes pa minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič. Septembra 2003 je bila na voliščih tako izglasovana odločitev o zaprtju trgovin (z nekaterimi izjemami) ob nedeljah in praznikih. Vendar pa je Ustavno sodišče RS izvajala

nje zakona, ki ga je državni zbor sprejel februarja 2004, zadržalo. Poslanci so 20. decembra lani sprejeli novelo zakona, ki je določala, da bi bile prodajalne z nujnimi življenjskimi potrebščinami odprte do največ deset nedelj v letu, spet z nekaterimi izjemami. Zaradi odločilnega veta, ki ga je državni svet na to novelo izglasoval nekaj dni kasneje, so poslanci morali glasovati znova in novela je bila znova potrjena. Komaj pa je zakon s prvim januarjem letos začel veljati, zaradi česar so trgovci skočili v zrak in vložili zakon v ustavno presojo, je ustavno sodišče mesec dni pozneje znova zadržalo njegovo izvajanje (poleg tega sta takrat od referenduma že pretekli dve leti, po katerih volja ljudstva za ustavno sodišče ni več zavezujoča). Nesoglasja med zaposlenimi in trgovci je nazadnje omilila omenjena nova kolektivna pogodba, na podlagi katere je bil sprejet tudi zdajšnji zakon.

Primerna nagrada? Po besedah ministra za gospodarstvo Andre-

Poslanec NSi Alojz Sok

Škof dr. Anton Stres

Minister za gospodarstvo Andrej Vizjak

Je ob nedeljah še čas za družino?

ja Vizjaka je s sprejetjem zakona dokončno rešena dolgoletna kalvarija različnih poskusov prejšnjih vlad. Minister je prepričan, da nobena ureditev ne bi ustrezala prav vsem udeležencem. »Zato je najboljša rešitev dogovor med socialnimi partnerji, pri čemer je ministrstvo prevzelo vlogo koordinatorja med obema stranema, torej med delodajalci in delojemalci,« meni Vizjak.

Od strank v državnem zboru se je edino Nova Slovenija odločno izrekla proti zakonu. »Menimo, da je pravzaprav s tem in na takšen način močno izigrana referendumska volja in svoboda v naši državi. Takšne so pač trenutne razmere,« je potarnal vodja poslanske skupine NSi Alojz Sok. V največji koalicijski stranki menijo, da je zakon kljub temu sprejemljiv. »Dogovor med delodajalci in delojemalci podpiramo, saj se s tem zagotavlja učinkovito varstvo javne koristi in hkrati kar najmanjše poseganje v ustavno pravico do svobodne gospodarske pobude. Trgovcem se tako zagotavlja dostojna tržna priložnost za opravljanje njihove dejavnosti, potrošnikom primerna in kvalitetna preskrba, zapo-

slenim v trgovini pa primerno plačilo za delo v manj ugodnem času,« je prepričan vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko. Tudi v SLS so zakon podprli, saj verjamejo, da bo zakon v prihodnosti po besedah njihovega poslanca Kristjana Janca deležen širše javne podpore.

Tokrat so predlog podprle tudi vse opozicijske stranke. V LDS so prepričani, da je nedeljsko delo stvar svobodne gospodarske pobude na eni strani ter dogovora med delodajalci in delojemalci na drugi. »Potrošniki s svojimi nakupi glasujejo o tem, ali je prav, da so trgovine ob nedeljah odprte, seveda pa morajo biti delavci za nedeljsko delo primerno nagrajeni,« so sporočili iz LDS, kjer dodajajo, da je bil referendum pred tremi leti nepotreben. Da so v stranki vseskozi podpirali pogajanja med socialnimi partnerji in da novelo lahko »brez slabe vesti podprejo,« je

dejal tudi poslanec SD Dušan Kumer, medtem ko je poslanec SNS Boštjan Zagorac opozoril, naj bi bila novela v nasprotju z nekdanjimi težnjami zdajšnjih vladnih predstavnikov.

Odgovornost delodajalca Prav tako so z novelo zakona oziroma s kolektivno pogodbo zadovoljni trgovci in Sindikat delavcev trgovine Slovenije. »Menim, da je pogodba dobro sestavljena in dobro ureja področje, ki se tiče nedeljskega dela,« nam je dejala predstavnica Zveze svobodnih sindikatov pri Mercatorju Vesna Stojanovič, in dodala, da če bi bili socialni partnerji že pred letom 2000 tako »na liniji,« kot so sedaj, referendum ne bi bil potreben. Sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije Ladislav Kaluža pa je izrazil zadovoljstvo ob dejstvu, da bodo delodajalci odslej imeli večjo odgovornost do zaposlenih.

Obstaja bojazen, da se z novim zakonom znova vzpostavlja ureditev, ki vodi v komercializacijo nedelje.

Nekoliko manj zadovoljni, pravzaprav kar pošteno razočarani so pri Slovenski škofovski konferenci oziroma pri komisiji Pravičnost in mir, ki jo vodi celjski škof Anton Stres. Slednji je za Demokratično izraženo prepričanje, da je bila jasno izražena referendumska volja večine izigrana z interesi kapitala in s političnimi interesi. »Sedanja vladna večina se je pred državnoborskiimi volitvami opredeljevala za zaščito družine in njenih vrednot, v zadnjem času pa teh prizadevanj ni bilo več opaziti. Dokazi za to so razplet odprtega vprašanja v zvezi z nedeljskim delom, vprašanje igralništva ter stališče vlade do dopustnosti znanstvenih raziskav na embrionalnih matičnih celicah,« je dejal Stres.

Komercializacija nedelje? Načrtovanje delovnega časa trgovin bo torej odslej v pristojnosti trgovcev, vendar bodo morali pri tem dosledno spoštovati uzakonjeno kolektivno pogodbo. V kolikšni meri je novi zakon uresničljiv v praksi, bo pokazal čas. Vendarle pa velja še enkrat opozoriti, da je bila ljudska volja pred tremi leti nedeljskemu zaprtju trgovin naklonjena. Verjetno v večini predvsem zaradi tega, ker je med volivci prevladovalo mnenje, da si tudi delavci v trgovini zaslužijo nedeljski počitek. Obstaja bojazen, da se z novim zakonom znova vzpostavlja ureditev, ki v širšem smislu vodi v komercializacijo nedelje, za katero je marsikdo prepričan, da bi morala biti namenjena krepitvi družinskih vezi, ne pa obiskovanju velikih trgovskih središč. **D**

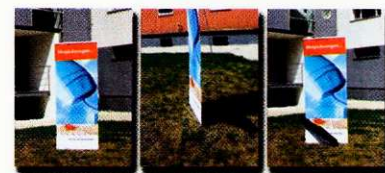
IZBRANI PREZENTACIJSKI SISTEMI

AKCIJSKE CENE

Ponudba velja od konca decembra 2006 oz. do razprodaje zalogi

PROMOCIJSKO KLIP KLAP STOJALO

konstrukcija, torba	12.990,00 SIT	54.20 EUR
plakat	7.000,00 SIT	29.21 EUR
komplet	19.990,00 SIT	83.41 EUR

PRINT-DIVISION

Kreativne rešitve digitalnega tiska.

Foto Tabor d.o.o., Jezdarska ulica 13,
2000 Maribor, ID.št. za DDV: SI43733271

PROMOCIJSKO ROLL UP STOJALO

konstrukcija, torba	19.990,00 SIT	83.41 EUR
plakat	9.000,00 SIT	37.55 EUR
komplet	28.990,00 SIT	120.97 EUR

Vse cene so navedene brez DDV-ja.

Dodatne informacije na www.print-division.com ali na telefonu 02/ 330 42 73

Kdo ščuva Rome?

Mitja Volčanšek, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

Dogajanje v zvezi s skupino dolenjskih Romov, ki jih je vlada začasno preselila v postojnski begunski center, dobiva vse bolj populistične razsežnosti. Za to pa je bolj kot krajanji Ambrusa kriva gonja nekaterih »razumnikov« in medijev.

Romsko naselje pri Ambrusu

Naj na kratko obnovimo potek dogodkov. Na cesti pred Ambrusom v občini Ivančna Gorica je Roman Čmak, Slovenec, ki je živel v romski skupnosti v Dečji vasi, v nedeljo, 22. oktobra, surovo napadel domačina iz bližnjega Ambrusa Jožeta Šinkovca. Slednji je pri vožnji proti Ambrusu moral zaradi cestne zapore, ki so jo pripravili Romi, ustaviti avtomobil, v katerem je bil tudi njegov sin. Iz skupine je nato izstopil Čmak in s kolom Šinkovca večkrat udaril po glavi. Čeprav je Šinkovec še v komi, kaže, da se bo zanj vendarle dobro izteklo.

Čmaka so zatem Romi sami privedli na policijo, vendar to

ni pomirilo razvnetih strasti domačinov. Zbrali so se pred romskim naseljem, zahtevali njihovo preselitev in jim onemogočili dostop do njihovih bivališč. Romi so zato naslednjih nekaj noči preživeli kar sredi gozda. Ob tem velja omeniti, da gre večinoma za otroke, med njimi pa je tudi nosečnica.

Stanje se umirja Šestindvajsetega oktobra so na zboru kra-

janov sprejeli sklep, da je treba Rome preseliti. Stopnjevanje napetosti je privedlo do množičnih demonstracij krajanov, podžgalo pa jih je po njihovem mnenju neučinkovito delo in zavlačevanje pristojnih služb. Čeprav so vladni predstavniki še nekaj dni prej trdili, da do preselitve ne bo prišlo, so bile razmere očitno nevdružne. O tem se je na kraju samem prepričal tudi notranji minister Dragutin Mate in 28. oktobra do-

segel sporazumno rešitev, s katero naj bi zavarovali obe skupnosti in preprečili nadaljnje incidente. Petindvajset Romov iz Dečje vasi so začasno preselili v begunski zbirni center v Postojni.

Zadnje poglavje ambruške zgodbe se je odvijalo v ponedeljek zvečer, ko je predsednik vladne komisije za zaščito romske etnične skupnosti in šolski minister Milan Zver obiskal Strojjanove v Postojni in jim ponudil več lokacij za njihovo naselitev, vendar te do naslednjega tedna ostajajo skrivnost. Edino, kar je že sedaj jasno, je, da se Romi ne bodo vrnili v Ambrus. Kaže, da so tako napetosti, ki so jih zunanji dejavniki le še stopnjevali, pojenjale.

Mediji so postregli s pavšalnimi ocenami o diskriminaciji in ksenofobiji ne glede na konkreten primer in okoliščine.

Za komentar smo prosili predsednika romskega društva Novo mesto Zorana Grma, ki je v tem času spremljal ambruške Rome. Grm je nastanitev Romov v postojnskem centru označil za primerno, na naše vprašanje, ali razume vladni predlog kot korekten način reševanja tega vprašanja, pa je odgovoril pritrdilno. Tudi Grm je optimističen glede končnega izida pogajanj.

Ombudsman Matjaž Hanžek

Predstavnik Romov Zoran Grm

Predsednik vladne komisije Milan Zver

Dolgotrajne težave Trenja med domačini in Romi so se začela pred enajstimi leti, ko je zdaj pokojni poglavar skupnosti iz Dečje vasi Miha Strojan kupil zemljišče nad edinim virom pitne vode v Suhi krajini. Romi so na njem postavili stanovanjske objekte, čeprav je država že takrat menila, da zemljišče ni primerno za naselitev. O (ne)urejenosti naselja, kjer kraljujejo nesnaga in kupi najrazličnejše krame, smo se prepričali na lastne oči. Odločbe države Romi torej že tedaj niso spoštovali, kar je po prepiranju krajanov Ambrusa tudi osrednja grožnja, ki jo Romi predstavljajo za tamkajšnje okolje. Seveda so se z leti kopičili zamere in številni primeri kriminala, ki so se praviloma končali brez kakršnega koli učinka, kar je v Ambrušanih utrdilo prepričanje o koncu pravne države že dolgo pred tistim, ko je to oceno, vendar iz drugih razlogov, podal varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek. Iz tega je verjetno nastal začarani krog medsebojnega nezaupanja, ki tudi sicer spremlja dolenjske Rome pri njihovem vključevanju v večinsko skupnost.

Vendar tega ne moremo posploševati. Ambrušan Milan Muhič, ki ves čas dejavno spremlja tamkajšnje dogodke, meni, da gre za edinstven primer, ki ne bo sprožil vala zahtev po preseljevanju Romov. Kot poudarja Muhič, policijska poročila dokazujejo, da gre za eno najbolj problematičnih romskih skupnosti na tem območju. O tem posredno pričajo tudi izjave nekaterih grospejskih in novomeških Romov, ki naj ambruških Romov ne bi bili pripravljene sprejeti medse, ker naj bi metali slabo luč še nanje, ki živijo v dobrih odnosih z lokalnim prebivalstvom.

Škodljivo pisanje Ambruški primer je po drugi strani ponudil prvovrstno priložnost za blatenje vlade in desnice nasploh, pri čemer so mediji postregli s pavšalnimi ocenami o diskriminaciji in ksenofobiji ne glede na primer in okoliščine.

Med prvimi se je glasno odzval varuh človekovih pravic, ki se mu mandat sicer izteka. Hanžek je vladni ukrep o preselitvi Romov ožigosal kot konec pravne države, ko večina, ki grozi s smrtjo, odloča o tem, kje bo živela manjšina. S svojim videnjem položaja je ombudsman seznanil tudi Svet Evrope. V odgovoru iz kabineta premierja Janeza Janše so Hanžekovo reakcijo na sporazumno in začasno rešitev označili za nerazumno in neodgovorno, saj ne nazadnje ob vseh kritikah vlade »nihče ni predlagal boljše rešitve«. Poleg tega so v premierjevem kabinetu spomnili, da ombudsman k rešitvi te dolgoletne problematike »ni prispeval ničesar«, njegovo pisanje je kvečjemu pripomoglo k neupravičenemu blatenju Slovenije pred mednarodnimi ustanovami. Pri tem so varuha spomnili na prizadevanja vlade za reševanje bivanjskih razmer Romov in njihovo inte-

gracijo ter na skorajšnjo obravnavo vladnega predloga zakona o pravicah romske skupnosti (slednjega predvideva ustava, a nanj čakamo že od leta 1991). Na vnovični Hanžkov odziv so v kabinetu predsednika vlade izrazili pričakovanje, da se bo varuh nemudoma opravičil zaradi blatenja Slovenije, ki »je presegló vse meje«.

Plaz kritik se je pričakovano vsul tudi v medijih. Tako so v Liberalni akademiji, »think tank« slovenske leve, uporabili izrazje, ki bi bilo primernejše v nacističnih in stalinističnih časih; pisali so namreč o ustavitvi »pogroma« nad Romi in opozorili na izrabo tlečih medetničnih napetosti v politične namene, za kar naj bi bila v največji meri kriva SDS. Mediji so se nemudoma lotili slikanja ksenofobnega podeželskega prebivalstva in še bolj ksenofobne vlade, medtem ko so Rome patetično prikazali kot trpečo manjšino, ki ji je bil dogovor o začasni preselitvi vsiljen.

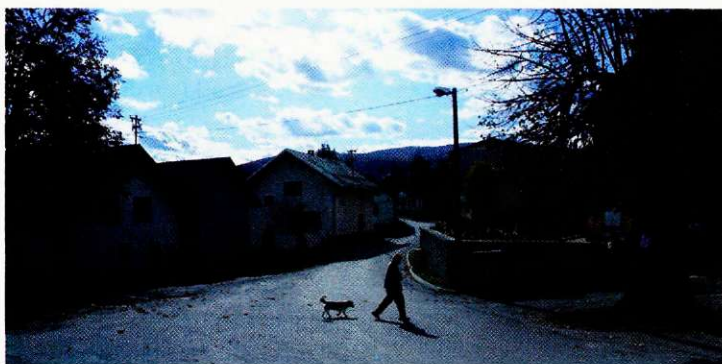
Tako se ne čudimo, da so se teh manipulacij najbolj nalezli ambruški Romi. Čeprav so dobili v primerjavi s svojim prejšnjim domovanjem zgledno urejene ogrevane prostore, so kmalu tudi sami pozabili na sporazumno

dogovorjene rešitve in zatrjevali, da jim je bila preselitev vsiljena in da v Postojni živijo v nevzdržnih razmerah. Z drugimi besedami, začeli so verjeti tistemu, kar so o njih pisali mediji. O resnično nevzdržnih razmerah v Dečji vasi smo se prepričali na lastne oči, ko smo si ogledali zdaj mirno lokacijo. To policisti še zmeraj varujejo in tudi krmijo živali, ki so jih za seboj pustili Strojani.

Onkraj Ambrusa Ambruški problem ima torej dolgo brado in preveč enostavno bi bilo pridigati o dobrih in zlih, ljudi pa preprosto označiti za nestrpneže, ne da bi podrobno poznali razmere. Tako je treba razumeti tudi pragmatično odločitev vlade, ki je sicer požrla prvotno besedo, vendar je med razgrete duhove posegla na verjetno najrazumnejši način, pri čemer je imela v mislih predvsem varnost vseh vpletenih.

V zadnjih letih je v resnici prišlo do pomembnih premikov, saj so romski otroci v šoli deležni romskih pedagoških pomočnikov, enajst slovenskih občin, na območju katerih strnjeno živijo Romi, pa romsko vprašanje lahko rešuje na podlagi prav toliko področnih zakonov, ki so denimo vzpostavili romske občinske svetnike.

Kljub temu je romsko vprašanje ostalo na mrtvi točki, saj nezadovoljstvo večinskega prebivalstva na Dolenjskem občasno izbruhne v skrajnih oblikah (primer OŠ Bršljin), kar kaže, da ukrepi oblasti bodisi niso podprti z zadostnimi finančnimi sredstvi, bodisi niso pravilno usmerjeni. Ostaja grenak priokus, da se krize rešujejo, šele ko izbruhnejo z vso silovitostjo, medtem ko problemi tlijo pod površjem. **▮**

Napetosti med Ambrušani in Romi trajajo že najmanj enajst let.

Skrivnost Miklove Zale

Tekst in foto: Tine Kristan

Prvi obrisi čudovite naravne scene za uprizoritev povesti o Miklovi Zali. Na hribu Turne nad Miklovo domačijo v Rožu so med izkopavanji grajskih ostalin odkrili zanimivo sled. Kaj vse se še skriva okoli nekdanjega gradu vitezov Rasa?

Obnovljena rojstna hiša Miklove Zale (desna), v ozadju s puščico označene Turne

Drzen načrt Franca Mikla, gospodarja znane slovenske domačije Miklove Zale iz Svaten pri Šentjakobu v Rožu na avstrijskem Koroškem, počasi prinaša prve sadove. Franc Mikel, posestnik, lovec in v prostem času celo »graščak«, se je pred leti odločil, da bo na svojem posestvu na bližnjem hribu Turne odkopal ostaline nekdanjega mogočnega gradu vitezov Rasa. Razvaline, poraščene s travo, grmičevjem in drevjem, uspešno odkrivajo in utrjujejo ter pripravljajo naravno sceno za prireditveni in razstaveni dom Miklova Zala – gledališče na prostem. V sedmih letih je v prostem času, vsako leto le nekaj dni v maju in v avgustu, Franc Mikel s prostovoljci s Koroškega in iz Italije ter Slovenije opravil veliko dela.

Ob našem nedavnem obisku je posebej pohvalil delovno vnemo učencev in učenk Osnovne šole Prežihovega Voranca z Raven na Koroškem, ki pod vodstvom učitelja Alojza Pristovnika že več let prihajajo na Turne. Letos so odkrili dejanski vzrok, zakaj

so vitezi Rasa v prvi polovici 13. stoletja zapustili grad na Turnah. Konec 15. stoletja je imelo Gradišče na Turnah (tako ga imenujejo domačini) pomembno obrambno vlogo v času turških vpadov v Rož. To je v času, ki ga obravnava povest o Miklovi Zali.

Miklova Zala 2006

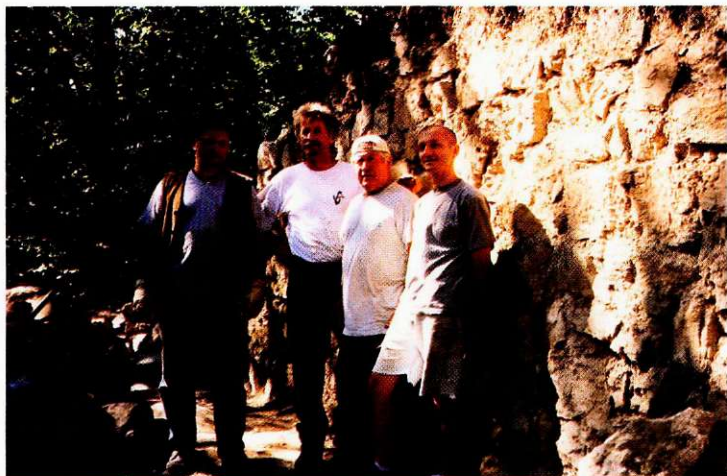
Simbol slovenstva Za ogled rojstne hiše Miklove Zale in Gradišča Turne je najbližja pot z avtom skozi karavanški predor. Po nekaj kilometrih pri prvem odcepu zavijete ob tabli St. Jakob desno v Rožno dolino (Rosental). Če potujete z vlakom, izstopite v Področci (Rosenbach), od tam pa se napotite v Šentjakob. Tu povprašate za Svate (Schlatten).

Na veliki hiši Miklove Zale, ki jo je Franc Mikel obnavljal več let, je ob vhodu spominska plošča z

napisom: »Rojstna hiša Miklove Zale, Svate, Schlatten 11. Prvič omenjena v 15. stoletju, obnovljena v letu 1993. Družina Mikel Franz.« V levem spodnjem kotu plošče je lipov list, simbol slovenstva. Na dvorišču domačije stoji mogočna tristoletna lipa. V hiši je na ogled črna kuhinja in leseni stropi iz 15. stoletja, iz časa, o katerem govori povest o Miklovi Zali. Zgodbo, ki temelji na resničnih dogodkih, je leta 1884 napisal Jakob Sket, rojen leta 1852 v Mezinju blizu Šmarja pri Jelšah. Pri pisanju je Sket upošteval kroniko Jakoba Unresta, slovenskega župnika iz Dholice (Techselsberg) nad Porečami ob Vrbskem jezeru. Unrest je živel v drugi polovici 15. stoletja in je bil priča turških vpadov v Rož med letoma 1472–1483, o katerih pripoveduje omenjena povest. Ko so Turki požigali in ropali po Rožu, se je okoli 300 ljudi zateklo na hrib v utrjeno šentjakobsko cerkev. Turki so pol dneva zaman napadali cerkev, zato so obleganim obljubili prostost, če se vdajo. Obljubo so po vdaji prelomili, večino zajetih, predvsem moške, so pobili, ženske, med njimi lepo mlado Zalo, hčerko kmeta Mikla iz Svaten, pa odpeljali v sužnost, v harem, od koder ji je po nekaj letih uspelo pobegniti in se vrniti v rojstno hišo.

Želja pokojnega očeta Janeza

»Ureditev gledališča na prostem – center Miklove Zale – je bila tudi želja mojega pokojnega očeta Janeza. Oče, ki so umrli leta 1985 v starosti 77 let, so mi izročili posestvo, še ko so bili živi,« nam je pojasnil Franc Mikel, ko smo ga srečali na Turnah. Tu smo segli v roke tudi njegovi starejši sestri Zaliki, ki ji je oče dal ime po Miklovi Zali. Zalika je spremljala delo brata Franca in Huberta ter

Ljubiteljski arheologi pod letos izkopanim vzhodnim grajskim stolpom. Od leve Hubert Mikel, starejši brat Franc Mikel, prijatelja Folti Vucela in Martin Koren

njunih prijateljev Martina Korena in Foltija Vucela. Čeprav so bili sredi dela, je bil Franc Mikel zelo vesel našega obiska.

Gradišče na Turnah stoji na severnem robu Miklove domačije. Na vrhu 80 metrov visokega in 250 metrov dolgega hriba Turne so zdaj že vidne ostaline nekdanjega gradu. Grad je bil zavarovan z debelim, 240 metrov dolgim obrambnim zidom in jarkom. Njegovi ostanki so nad kamnolomom, ki so ga do leta 1906 uporabljali pri graditvi železniškega predora skozi Karavanke. Na Turnah so doslej odkrili dva obrambna stolpa in bivalni prostor nekdanjega gradu vitezov srednjeveške rodbine Rasa. Po vitezi Rasa naj bi Rožna dolina dobila tudi svoje ime. Vzhodni stolp ima tloris 10,5 x 9,5 metra. Pisni viri omenjajo prvega graščaka Ruprechta Rasa (1143–1160). Med njegovimi potomci je najbolj znan Rudolf II. Sodeloval je na viteškem turnirju v Brežah (Friesachu), ki ga je opisal štajerski vitez Ulrich Lichtensteinski (1200–1276). Rudolf II. Rasa je bil v spremstvu koroškega vojvode Bernarda Spanheimskega, ki je 30. aprila 1227 na Vratih (Thörl) ob vstopu v Ziljsko dolino sprejel Lichtensteinskega, oblečenega v Venero, in ga pozdravil v slovenščini: »Buge vas sprimi, gralva Venus.« (Bog vas sprejmi, kraljica Venere.) Lichtensteinski je pripotoval iz Benetk in je bil namenjen na viteški turnir v Brežah.

Požar, ne pa potres Vitezi Rasa so grad zapustili v štiridesetih

letih 13. stoletja in se preselili na stari grad Rožek (Rosegg). Omejnjeni grad je bil znan tudi po velikih gurmanskih slavjih. Eno od njih, pojedino na gradu Rožek, je pod tem naslovom leta 1486 opisal v svojem potopisu svetovljan Paolo Santonino iz Furlanije.

Letos so med izkopavanji na Turnah v osrednjem grajskem stanovanjskem poslopju (palaciju) odkrili sled velikega požara. Vse kaže, da je bil ogenj vzrok, da so vitezi Rasa zapustili grad na Turnah. Doslej je namreč prevladovala domneva, da so grad zapustili zaradi potresa. Z analizo radioaktivnega ogljika bodo strokovnjaki določili zelo natančen datum grajskega požara. Ugibamo lahko, kaj vse se še skriva v zemlji na Turnah. Ni izključeno, da bodo v prihodnosti odkrili tudi temelje kapele ali cerkvice in vodnega zbiralnika!

Dosedanje delo na Turnah je pokazalo, da sodi grad vitezov Rasa v obdobje romanike. Pri nas so gradovi te vrste Pusti grad na Lipnico pri Radovljici, Smlednik, Stari Krancl nad škofjeloškimi gradom, Stari grad Turjak, Prem, Črni Kal, Jetrbenk itd.

Ko bo gledališče na Turnah pripravljeno za kulturne prireditve in razstave, se bosta tu v poletnih mesecih srečevali obe narodni skupnosti na Koroškem, meni Franc Mikel. Premierna predstava bo seveda igra Miklova Zala, ki so jo v Rožu v zadnjih sto letih uprizorili več kot stokrat. Zaigrali jo bodo po izvirniku, ki ga je leta 1884 napisal Jakob Sket in ga skrbno hrani Franc Mikel.

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!

Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.

Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejmate samo preko kabljskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabljskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

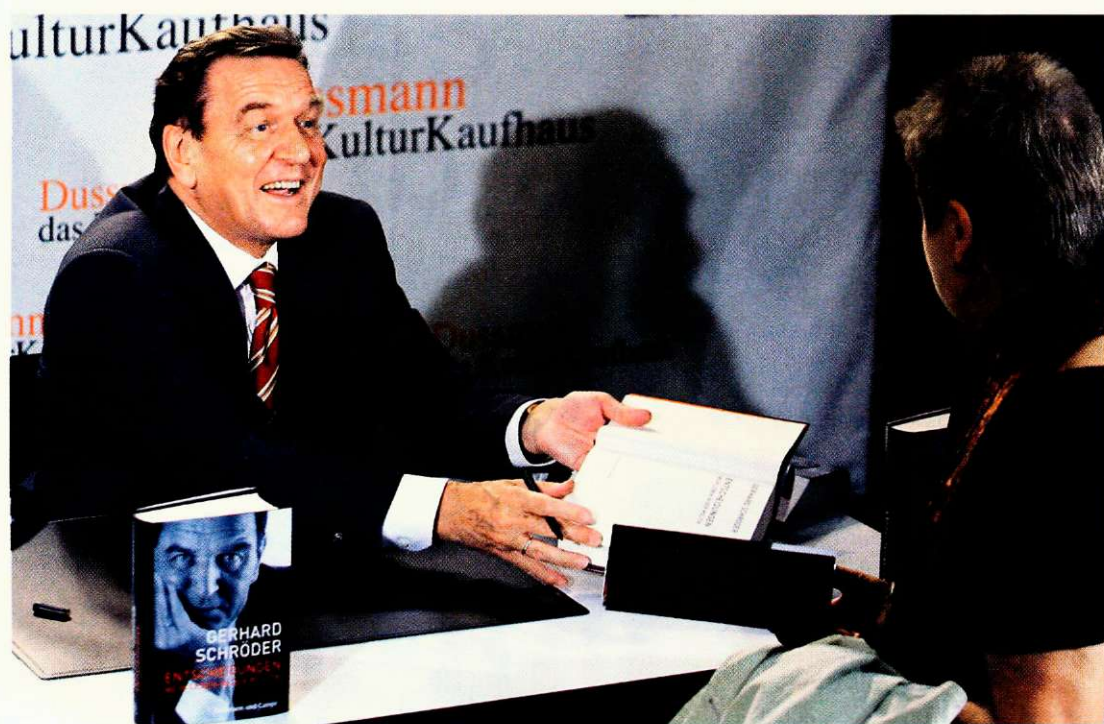
Vremenska napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

Spomini nekdanjega kanclerja

Ana Müllner, foto: Reuters

Nekdanji kancler Gerhard Schröder je izdal knjigo spominov, v kateri opisuje čas svojega predsedovanja nemški vladi, pri tem pa precej kritičnih besed namenja politikom, ki jim v času svoje politične kariere ni bil naklonjen.

Nekdanji nemški kancler Gerhard Schröder od izdaji avtobiografije

Se še spominjate Gerharda Schröderja? Če spadate med tiste, ki se leto dni po parlamentarnih volitvah v Nemčiji komajda še spomnite nekdanjega kanclerja, vas lahko pomirimo. Da ne bi zašel v pozabo, je nekdanji prvi mož nemške politike izdal knjigo »Odločitve: Moje življenje v politiki«, ki razkriva zakulisje vodenja nemške državne politike med letoma 1998 in 2005. Skriti motivi objave Schröderjevega knjižnega prvenca za zdaj še niso znani, a gre po malem tako za obračunavanje s (političnimi) nasprotniki kot tudi za umivanje lastnega imena.

Reformator diplomacije Ne glede na to, da na lanskih parlamentarnih volitvah Gerhardu Schröderju ni uspelo podaljšati kanclerskega

*Tesni Schröderjev zaveznik
Joschka Fischer*

mandata, bo ostalo njegovo ime z velikimi črkami zapisano predvsem v mednarodni politiki. Skupaj s zunanjim ministrom Joschko Fischerjem sta Nemčijo vrnila na veliki oder svetovne diplomacije in poskrbela, da bo tam igrala eno glavnih vlog tudi v prihodnje. Že takoj po začetku mandata oktobra 1998, ko je v Berlinu zaprisegla t. i. rdeče-zelena koalicija (sestavljena iz Schröderjeve socialdemokrat-

ske stranke in Fischerjevih zelenih) se je nova koalicija znašla v hudi krizi, ki je razdelila tudi nemško javnost. Vzrok? Nemčija se je prvič po drugi svetovni vojni odločila poslati svoje enote v vojaško operacijo, in sicer na Kosovo. »Zavedal sem se, da je za mnoge Nemce težko sprejeti misel, da bi nemški vojaki lahko intervenirali na območju, ki so ga Nemci močno prizadeli v času druge svetovne vojne,« se spominja Schröder. Pred tem je nemška

vojska sodelovala le v manjših mirovnih misijah, vendar v nobeni ni igrala večje vloge. Posredovanje na Kosovu je pomenilo začetek nove ere v nemški zunanji politiki, ki po novem vključuje tudi aktivno sodelovanje pri reševanju žgočih kriznih žarišč po svetu.

Tako je danes mogoče najti nemške vojake v Afganistanu, na Kosovu pa tudi v Demokratični republiki Kongo.

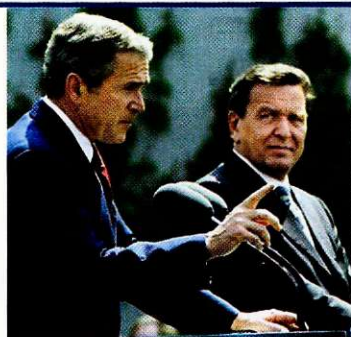
Med sovražniki in prijatelji

V svojih spominih pa Schröder ne skopari s kritikami na račun politikov, ki jim v času svoje politične kariere ni bil naklonjen; to sta predvsem ameriški predsednik George Bush in britanski premier Tony Blair. Slednjemu je največkrat očital preveliko poslušnost ZDA, v svojih spominih pa odkriva tudi drugi razlog za svojo nenaklonjenost Veliki Britaniji. »Na začetku mandata sem mislil, da bo Nemčija skupaj s Francijo in Veliko Britanijo s skupno politiko prevzela vodilno vlogo v EU, a sem se motil. Uradni London zanimajo le čezatlantski odnosi, pri tem pa zanemarija vprašanja EU. Blairova vlada je zame veliko razočaranje.«

A bolj kot politikom Velike Britanije pod Blairovim vodstvom Schröder obračunava z ZDA. V odnosu do te države je Nemčija v času prejšnje vlade močno nazadovala. Čeprav sta bila oba politika sprva precej tesna zaveznika (Schröder je takoj po 11. septembru obljubil pomoč Nemčije pri posredovanju v Afganistanu), pa se je odnos med državama začel krhati v času Schröderjeve predvolilne kampanje leta 2002. Eden njegovih glavnih predvolilnih adutov je bil odločen »ne« ameriškem napadu na Irak, kar mu je Bush močno zameril. Zaradi protivojne koalicije, ki jo je Nemčija tvorila skupaj s Francijo, so jima v Beli hiši nadedli vzdevek »stara Evropa«. Schröder še vedno ostaja glasen kritik Bushove administracije, v avtobiografiji pa ne skriva, da mu ameriški predsednik niti zasebno ni pri srcu.

Sporna ruska naveza Schröderju je nemška javnost v času

njegove 25-letne politične kariere očitata marsikaj; zasebno je največ očitkov letelo na njegovo ljubezensko življenje, saj je že četrtič poročen. A nobeno področje njegovega življenja ni bilo tako kritizirano kot njegovo tesno prijateljstvo s ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom. Skupaj z družinama sta večkrat preživljala počitnice ob ruskem morju in svojega prijateljstva ni sta nikoli skrivala pred javnostjo, a kot kaže, sta ga izkoristila tudi za nove poslovne priložnosti. Hkrati s distanciranjem od politike ZDA se je Schröder za časa svojega mandata čedalje bolj nagibal na stran ruskih prijateljev. Še posebno močno se je po letu 2000 začel zavzemati za graditev plinovoda iz Rusije do Nemčije prek baltskih držav, kar je prineslo tudi več diplomatskih kriz med slednjimi in Berlinom. »Nemčija si mora ob povečevanju energetskih potreb zagotoviti stabilno dobavo energetskih virov. Energetska odvisnost od nemirnega Bližnjega vzhoda ne koristi niti Nemčiji niti EU.« S temi besedami Schröder

Neuskrajena Bush in Schröder

Veliko prijateljstvo s Putinom

opravičuje svojo naklonjenost ruskim energetskimi virom. A pri tem pozablja, da ga zaradi poteze, ki jo je potegnil decembra lani, le slabe tri mesece po odhodu iz politike, nihče več ne jemlje resno. Takrat je namreč izjavil, da je njegov novi delodajalec ruski naftni velikan Gazprom. S tem pa je odprl vprašanje, ali ni bila njegova politika do Rusije ves čas le zakulisna priprava za prestop k ruskemu

energetskemu monopolistu Gazpromu. Pri tem pa ne gre samo za njegovo veliko prijateljstvo s Putinom, temveč predvsem za to, da si je Nemčija v času Schröderjevega mandata zatiskala oči pred kršenjem človekovih pravic v Rusiji oz. je dopuščala, da do njih prihaja. S »prestopom« h Gazpromu je Schröder močno omajal svoj ugled tako v domovini kot tudi zunaj njenih meja.

Schröder je z odhodom v Gazprom omajal verodostojnost svoje dolgoletne politične kariere.

Odločilna ocena javnosti Ob izidu Schröderjeve knjige spominov se je nemška javnost začela spraševati, ali bo novi pisec v prihodnje dogajanje v nemški politiki spremljal le še prek časopisov ali pa bo poskušal posredno vplivati nanj. Za časa svojega političnega delovanja si je vsekakor zagotovil dovolj vpliva, da bi lahko še nekaj časa vlekel niti v nemški politiki, a mnogi nemški analitiki menijo, da je objava spominov njegovo zadnje politično dejanje. Po drugi strani pa je pri Schröderju težko vedeti, kaj v resnici namerava storiti, kot nam dokazujejo pretekle izkušnje. Isto bi lahko trdili tudi za nemško javnost; četudi so lani volivci dali prednost aktualni kanclerki Angeli Merkel, Schröderja še vedno ocenjujejo kot enega najbolj karizmatičnih politikov zadnjih let. In kot kaže, mu je karizma pomagala tudi tokrat – njegovo knjigo spominov so v Nemčiji dobesedno razgrabili, kmalu se obeta ponatis in prevod knjige v osem jezikov. Nedvomno bo med njimi imela prednost ruščina. **D**

**RADIO
CENTER**
102.4, 103.7 MHz

**102.4
103.7**

Radio Slon in Sadež

Krademo frekvence od 1946

WWW.RADIOCENTER.SI

Pribežališče za bogate

Avstrija je postala privlačno pribežališče za številne tuje bogate in slavne osebnosti, saj ta čas gosti več kot 3.300 izjemno bogatih ljudi, skupna vrednost zasebnega premoženja v državi pa je ocenjena na okoli 580 milijard evrov. Omenjena država je tuje bogataše privabila kljub temu, da ima eno najvišjih stopenj davka na dodano vrednost (DDV), davka na dohodek in dobiček med članicami Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD). Bogataši, ki večidel prihajajo iz Nemčije, Nizozemske, Švedske, Velike Britanije in ZDA, je v državo privabila ena najnižjih davčnih obremenitev na nepremičnine med članicami OECD. Plačevanju davkov pa se je mogoče izogniti tudi s prispevki dobredelnim organizacijam ali z nakupom lastniškega deleža v podjetju. Športnikom pri avstrijski davčni zakonodaji ugaja predvsem dejstvo, da je obdavčena le tretjina njihovih dohodkov. Sicer pa je Avstrija vabljiva tudi zaradi visoke kakovosti življenja, razmeroma nizke stopnje kriminala in značilne diskretnosti državljanov.

Preveliki izpusti Količina izpustov toplogrednih plinov, ki jih ustvarijo industrializirane države, še vedno narašča. Britanska vlada ob tem svari, da bi segrevanje ozračja lahko povzročilo upočasnitev svetovne gospodarske rasti, primerljivo z veliko recesijo v 30. letih prejšnjega stoletja. Sicer

pa je 41 industrializiranih držav v obdobju od leta 1990 do konca leta 2004 zmanjšalo izpuste toplogrednih plinov za 3,3 odstotka, vendar je to posledica razpada nekdanje Sovjetske zveze, ki je povzročil zaprtje več tisoč elektrarn in tovarn, ki so izpuščale ogljikov dioksid. Druge industrializirane države so povečale stopnjo onesnaževanja, ZDA pa ostajajo največji onesnaževalec, saj so v letu 2004 v zrak izpustile kar 39,4 odstotka od skupno 17,931 milijard ton izpuščenih plinov v industrializiranih državah.

Demonstracije Več tisoč Špancev je na španskem otoku Tene-

rife demonstriralo proti prebežnikom, ki poskušajo iz Afrike na čolnih nezakonito prispeti na Kanarske otoke. Protestniki so s skandiranjem gesel zahtevali strožjo zakonodajo na področju priseljevanja tujcev. Od začetka letošnjega leta je na čolnih iz zahodnih afriških držav na Kanarske otoke prišlo več kot 27 tisoč prebežnikov, izgnali pa so naj-

manj 5 tisoč Senegalcev. Kanarski otoki, kamor sodi tudi otok Tenerife, so zaradi svoje lege ob zahodni obali Afrike za številne afriške prebežnike vstopnica v boljše življenje.

Obsodili Hoxhev režim Albanski poslanci so večinsko podprli resolucijo, ki obsoja zločine nekdanjega komunističnega režima diktatorja Enverja Hoxhe. Hkrati so pozvali, naj se vsi tajni policijski dokumenti o vseh javnih osebnostih v državi odprejo, zavzemajo pa se tudi za umik vseh simbolov nekdanjega režima. Prav tako bi bilo treba odstraniti vse nazive in nagrade, ki

TUJI TISK

The New Scientist

Umetni spomin

Naprava za umetni spomin, ki posnema verbalno komunikacijo s človeškimi možgani, bo lahko pomagala ljudem s poškodbami možganov, z Alzheimerjevo boleznijo in tistim, ki imajo sindrom pomanjkanja pozornosti in trpijo

zaradi hiperaktivnosti. Prenosna naprava modelira funkcijo možganov, tako imenovani fonološki zavoj, ki uporablja kratke fragmente zvočne informacije kot ključ do spomina; z njeno pomočjo se na primer spomnimo imena človeka in zaradi nje se v glavi včasih vrtila ena in ista pesem. Naprava za spomin je opremljena z dinomom, mikrofonom in gumbi za upravljanje z zvokom. Naprava v določenih intervalih ponovi frazo oziroma besede, ki si jih je treba zapomniti. Vsekakor pa bo naprava težko pomagala ljudem, ki pozabljajo tudi to, kar počnejo v tistem trenutku. Testiranje naprave so ljudje, ki nimajo težav s spominom, zelo dobro prenesli.

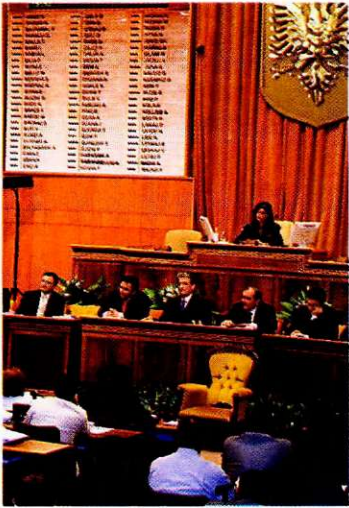
Wall Street Journal

Kaj si mislijo

Črno-beli psiček je od prvega dne, ko je prišel k hiši, sovražil telefon. Najprej je ob zvonjenju samo tulil, po nekaj tednih so družinski člani ugotovili, da ne prejema več toliko klicev kot nekoč, prijatelji pa so jim dejali,

da navadno nekdo dvigne slušalko, nato pa nastopi tišina. O mišljenju živali so etologi, znanstveniki, ki preučujejo vedenje živali, naredili vrsto poskusov in dokazali, da živali razmišljajo, rešujejo naloge in znajo ljudi prinašati okrog ter se celo zavedajo, da nekaj znajo. V zadnjih letih so naravoslovne revije objavljale članke o samozavedanju delfinov in šimpanzov, o občutku za humor pri podganah in sočutju pri miših. Seveda pa te ugotovitve s pridom izrablja industrija hrane za male živali, ki že zdaj v Ameriki vsako leto ustvari 38 milijard dolarjev dobička. Lahko je predvideti, da se bo omenjena industrija še bolj razrasla, če bo psihologija živali še napredovala.

so jih prejeli oblastem naklonjeni posamezniki. Po smrti Enverja Hoxhe so oblasti sicer omilile nekdanje ostre ukrepe, vendar se je prava demokracija začela šele več let po prvih demokratičnih volitvah leta 1991.

Čedalje več lačnih Po podatkih Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) je v državah v razvoju več lačnih ljudi kot leta 1996. Z lakoto in podhranjenostjo

stjo oziroma z manj kot 1.900 kalorijami na dan živi 854 milijonov ljudi, od tega največ, 820 milijonov, v državah v razvoju, kar je 4 milijone več kot pred 10 leti. Medtem ko so se razmere v Aziji in Latinski Ameriki izboljšale, je stanje v podsaharski Afriki presrešljivo. Tam ta čas v lakoti živi 206 milijonov ljudi, kar je okoli 40 milijonov več kot pred desetimi leti. Voditelji 185 držav so si namreč tega leta na svetovnem vrhu o hrani v Rimu za cilj določili, da bodo do leta 2015 za polovico zmanjšali število ljudi, ki trpijo za lakoto, tako da njihovo število ne bi presegalo 412 milijonov, vendar cilj ni dosežen.

Zgodovinski festival V Berlinu so ob 200. obletnici Napoleonevega prihoda v Berlin priredili

zgodovinski festival, ki so se ga udeležili številni igralci v zgodovinskih kostumih iz vse Evrope. Ob prireditvi je skozi Brandenburška vrata vkorakalo okoli 200 francoskih vojakov, eden od

igralcev pa je predstavljal tudi Napoleona na njegovem konju. V okviru prireditve je več tisoč obiskovalcev na festivalu lahko opazovalo številne igre ali bilo navzoče pri različnih branjih in

predavanjih, največ pozornosti pa je vzbudil spektakel pri Brandenburških vratih, kjer so vojaki-igralci z bajoneti, mušketami, bobni in piščalmi koralili po prizorišču.

Na poti k bogastvu

V Zambiji so odkrili prva nahajališča nafte in zemeljskega plina. Predsednik države je takoj po odkritju nahajališč vzpostavil poseben odbor za oblikovanje ustreznih politik in smernic, s katerimi bi zasebnim družbam olajšali izkoriščanje naravnega bogastva. Posebni odbor bo vodil tamkajšnji minister za rudna bogastva Kalombo Mwansa, v državi pa upajo, da bo večje število raziskovalnih dejavnosti usmerjenih v črpanje obstoječih zalog zemeljskega plina in nafte, kar bi lahko močno okrepilo zambijsko gospodarstvo. Severozahodni del Zambije postaja z gospodarskega vidika čedalje bolj živahen, k čemur je najbolj pripomogla obsežna tuja naložba v rudnike Lumwana, kjer so odkrili eno največjih nahajališč bakrove rude na svetu.

Vir: STA

TUJI TISK

The New York Times

Delovni dopust

Nobenih gospodinjstkih opravil, nobenega preverjanja domačih nalog, nobenega prepričevanja otrok, kdaj naj gredo spat. Za mnoge matere postajajo službene poti prava priložnost za dopust in počitek. Preproste radosti, kot

sta spanec in jutranja telovadba, ki je nihče ne moti, so pravi odih za ženske, ki so obremenjene na vseh področjih. Če dodate še masažo v wellness centru in prijetno večerjo s prijateljico, lahko postane takšna službena pot pravi praznik. Toda na žalost je tudi res, da matere ne potujejo na službene poti tako pogosto kot očetje. Za ženske službena pot pomeni premor, v katerem lahko poskrbijo same zase, za kar doma nimajo dovolj časa, vendar pa večina tudi neznansko pogreša svoje otroke. Poleg tega vsaka službena pot terja veliko pripravljanih naporov, ki potem omogočijo, da življenje doma, medtem ko so na službeni poti, teče tako gladko, kot je treba.

Mignews

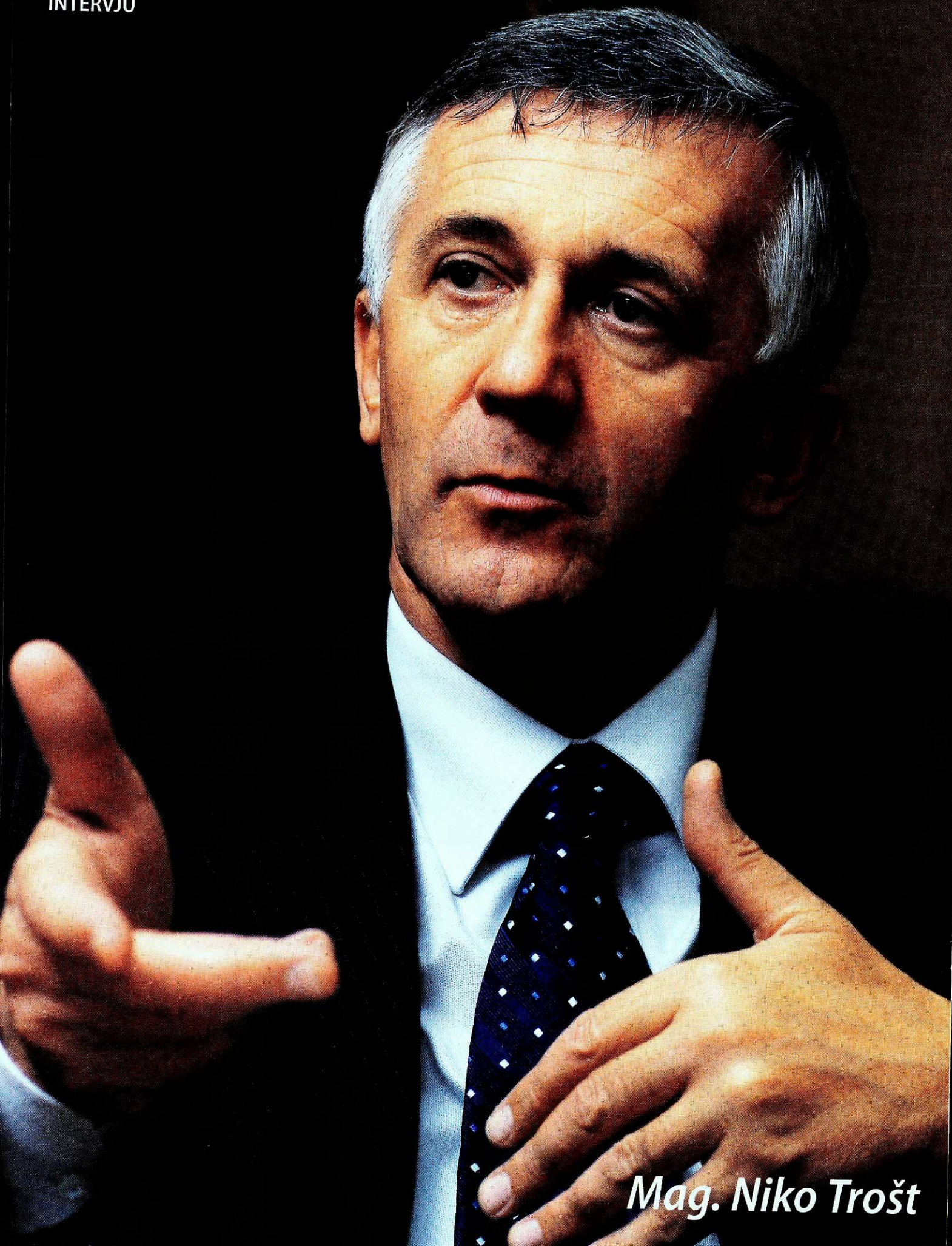
Oranžna revolucija

Film mladega ukrajinskega režiserja Dmitrija Sana Nič in nikoli je postal najboljši dokumentarni film na mednarodnem filmskem festivalu Temecula Valley International Film & Music v ZDA. Izbran je bil med dvajsetimi tekmovalni-

mi dokumentarci. Film so snemali v času oranžne revolucije v Kijevu in je zmes dokumentarnega in igranega filma. Glavni junakinja sta devetnajstletno dekle in njen oče, ki sta v Ukrajini tujca. Med revolucionarnimi dogodki se dekle pogovarja s preprostimi ljudmi na ulici in preučuje njihove zgodbe. Film je sestavljen iz zgodb, ki jih povezuje ena ideja – pokazati, kako se ljudje med revolucijo spreminjajo. Izvirni jezik filma je angleščina, zgodbe ljudi so podane v ukrajiniščini, glasbena spremljava in pesmi v filmu so izvirne, napisane prav za ta film. Novembra letos bodo film Nič in nikoli prikazali tudi na mednarodnem filmskem festivalu dokumentarnega filma v Montrealu.

INTERVJU

Mag. Niko Trošt

Američani kot partnerji lahko veliko pripomorejo k realizaciji projekta

Denis Vengust, foto: Bor Slana

Niko Trošt, magister ekonomije, je predsednik uprave Hita. Večino svoje kariere je deloval v goriškem gospodarstvu. Zaposlen je bil v družbah Salonit Anhovo, Živinopromet Nova Gorica (sedanji MIP) in Iskra Avtoelektrika, kjer je sredi osemdesetih postal namestnik glavnega direktorja. Konec osemdesetih je postal tehnični direktor Hita, leta 1991 pa pomočnik generalnega direktorja. Sredi devetdesetih je prevzel vodenje goriške banke, kjer se je upiral popolnemu združenju z NKBM. Leta 1998 se je vrnil v Hit in postal član uprave. Leta 2002 je postal član uprave Istrabenza, v Hit pa se je kot predsednik uprave vrnil leta 2006.

Lahko, prosim, predstavite svoje podjetje. Kako uspešno posluje Hit?

Skupina poleg matične družbe obsega še 9 odvisnih družb v Sloveniji in tujini. Skupaj gre za več kot 2.500 zaposlenih, ki ustvarimo več kot 15 odstotkov slovenskega turističnega deviznega priliva in 2 odstotka prihodkov slovenskega državnega proračuna. Naše turistične zmogljivosti zajemajo 5 igralniško-zabaviščnih centrov (IZC) v Sloveniji in tujini, 1 turistično-zabaviščni kompleks (Resort Maestral v Črni gori), 2 igralnici, 2 igralna salona in 10 hotelov (skupaj s hoteli v IZC). Skupaj imamo 1.200 hotelskih sob, 1.600 sedežev v konferenčnih dvoranah, 2.800 igralnih avtomatov, 160 igralnih miz in več kot 20 restavracij.

S poslovanjem v letošnjem letu smo zelo zadovoljni. Zbirno gledano smo v prvih devetih mesecih presegli načrtovane poslovne cilje na področju prihodkov za približno 6 odstotkov, v primerjavi z lanskimi pa so ti višji za slabih 5 odstotkov. Odhodkovno stran prav tako dobro obvladujemo, saj rast odhodkov po dinamiki zaostaja za rastjo prihodkov. Tako je tudi dobiček v prvih devetih mesecih že dosegel in presegel načrtovanega. V primerjavi z lanskim letom bo na letni ravni seveda manjši, ker je Hit sredi obsežnega investicijskega ciklusa. Zaradi

investicij v igralniško-zabaviščnem centru Park ta namreč posluje le s polovično zmogljivostjo. Podobno je z igralniško-zabaviščnim centrom Perla, kjer se končuje graditev novega hotelskega dela in je poslovanje tudi delno moteno. V pripravi imamo še vrsto drugih razvojnih in investicijskih projektov. Tudi stroški priprave teh projektov – kadrov, študij, raziskav – so relativno veliki. A kljub temu bomo presegli letni plan. Kolikor bomo s sedanjim tempom vztrajali do konca, bo izid še boljši. Načrtovani dobiček do konca leta je 3,5 milijarde tolarjev, če se bodo ti trendi nadaljevali, pa pričakujem vsaj za milijardo večjega. Tako smo kljub motnjah poslovanja in motnjam na trgu, predvsem na avstrijskem, kjer ne moremo aktivno oglaševati, lahko upravičeno zadovoljni. V Avstriji namreč velja prepoved oglaševanja tujih operaterjev na področju iger na srečo. Prodremo lahko le s posrednim oglaševanjem, se pravi s predstavljanjem prek različnih oblik sponzoriranja, s predstavitvijo hotelske, kulinarčne in druge turistične ponudbe. Zadevo smo internacionalizirali in jo posredovali v obravnavo in presojo evropski komisiji. Mislim, da že prihaja do prvih pozitivnih odzivov. Avstrijo so pozvali, naj pošlje dokumentacijo in podatke. Menim, da bo morala na koncu v celotnem evropskem prostoru vladati svoboda tržnega delovanja, kamor sodi tudi oglaševanje za vse dejavnosti, ki so zakonite in formalnopravno korektno. Zagotovo bo v prihodnjem obdobju s tem še nekaj težav, vendar bo to prej ali slej urejeno.

Kakšni sta strategija in vizija Hita?

Čisto na kratko rečeno je strategija Hita obdržati vodilni položaj v regiji na področju igralniško-zabaviščne industrije in turizma na splošno. Uprava daje velik poudarek integraciji celostne turistične ponudbe na območjih, kjer deluje. Jedro našega poslovanja je vsekakor igralniško-zabaviščna dejavnost.

Tukaj je Hit izjemno uspešen in ima vodilno vlogo v regiji. Regijo definiramo kot radij 300 do 400 kilometrov okoli nas, kar dejansko predstavlja naš sedanji in potencialni trg. Predvsem sta tukaj mišljena avstrijski in italijanski trg, nekaj manj tudi slovenski in hrvaški. Navzoči smo tudi v Sarajevu v Bosni, v Črni gori in v manjšem obsegu tudi v Makedoniji. To so naše operacije v tujini.

Imeli ste igralnico na Karibih ...

Družba na Karibih je v zapiranju, saj so se zadeve tam pred leti spremenile. To se je zgodilo po 11. septembru 2001 in političnih nestabilnostih v Venezueli, ko je destinacija zaradi upada turistov postala nezanimiva. To je bil poskus, ki zaradi navedenih nepredvidenih političnih dejavnikov ni bil najbolj uspešen, zato so se moji predhodniki odločili, da igralnico zaprejo. Hit v tujini sicer vidi dosti izzivov. Denimo v Beogradu, kjer konkuriramo za drugo koncesijo. Vabijo nas tudi v Albanijo, kjer so obetavne možnosti za razvoj naše dejavnosti, predvsem v Tirani ali v okolici Drača. Imamo tudi povabila iz drugih držav – Romunije, Bolgarije in Slovaške. Vendar naša dejavnost poleg zanimivega trga zahteva tudi izjemno dobro delovanje pravne države. Našo dejavnost je mogoče voditi le strogo zakonito in transparentno ter z veliko mero občutka za okolje in družbeno odgovornost. Le tako je lahko ta dejavnost uspešna in korektna, saj zadovoljuje lastnike, zaposlene, obiskovalce in seveda državo. Naša podjetja, ki izvajajo igralniško-zabaviščno dejavnost, plačujejo državam, kjer delujejo, zelo velike dajatve. Kot v vsaki drugi gospodarski dejavnosti se je treba zavediti tudi morebitnih škodljivih vplivov in se jih braniti ter jih maksimalno omejevati. To pomeni delati absolutno po črki zakona in dobiti tudi zagotovilo države gostiteljice, da bo spoštovala pravni red ter to dejavnost tudi varovala. ▶

► **V Bosni ali Črni gori ni bilo tovrstnih težav?**

Ne bom rekel, da ni bilo nobenih problemov. Prihaja do nekaterih poskusov posameznikov, ki bi to dejavnost lahko ogrozili, vendar v sodelovanju s pristojnimi organi obeh držav zadevo uspešno obvladujemo. Težave uspešno odpravljamo, ker je to interes tako Hita, Slovenije kot tudi držav, kjer imamo svoje kapacitete. Interes teh držav seveda je, da se turistična dejavnost razvija, da čim več lokalnih prebivalcev dobi delo. Hit je bil v Bosni in Hercegovini ter v Črni gori eden prvih velikih tujih investitorjev, sploh pa slovenskih. Še posebej to velja za Črno goro. Dejansko smo bili »ena prvih lastovk« v novejši razvojni fazi črnogorskega turizma; pred šestimi leti smo se odločili za razmeroma veliko naložbo in s tem smo po našem mnenju pomembno pripomogli k razvoju črnogorskega turizma in posredno k privabljanju drugih investitorjev v Črno goro. To črnogorska vlada zelo spoštuje in podpira; gre za zelo dober primer dobre sodelovanja.

Menite, da boste lahko v razmerah korektnega in transparentnega poslovanja delovali tudi v drugih omenjenih državah, na primer v Romuniji ali v Srbiji?

Prepričani smo, da vse te države, ki jih naštevamo, želijo v evropske integracije s končnim ciljem polnopravnega članstva v Evropski uniji. Pravzaprav si vlade in ministrstva zelo prizadevajo, da bi najprej uredile zakonodajo in potem tudi konkretno praktično

Kako je z naložbami na Hrvaškem?

Hrvaško vidimo kot bližnjo prijateljsko državo, ki je turistično izjemno privlačna in se uspešno razvija tako z lastnim kapitalom kot s prihodom tujih operaterjev. Zato so tam odlične priložnosti tudi za igralniško-zabaviščno industrijo. Nekateri pogovori s partnerji na Hrvaškem, predvsem na območju Istre, so že v teku, tudi odzivi hrvaških oblasti so za zdaj zelo pozitivni.

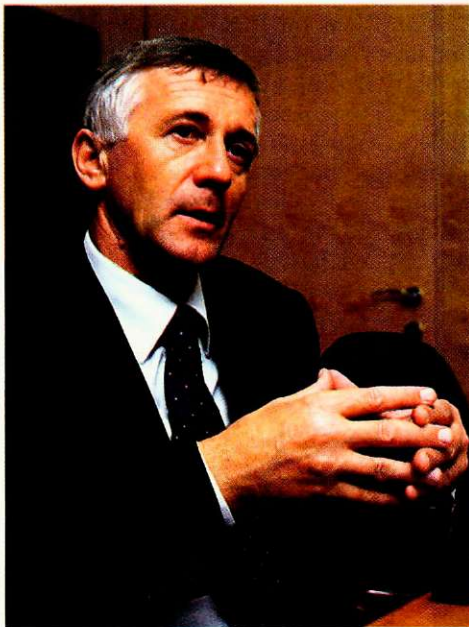
Pred kratkim ste predstavili podrobnosti približno deset milijard tolarjev vrednega projekta igralniško-zabavišnega centra v Šentilju. Kaj pomeni ta projekt za Hit in kaj za lokalno skupnost? Naložba se bo do leta 2008 udeležila v manjšem obsegu, kot je to decembra lani napovedala nekdanja Hitova uprava. Namesto sprva predvidenih 75 milijonov evrov boste v prvi fazi investirali »le« 40 milijonov evrov. Zakaj ste se odločili za ta korak?

Ko je v Hitu položaj prevzela nova uprava, ki jo sestavljam jaz kot predsednik, Jana Grbec kot članica in Marjan Zahar kot delavski direktor, smo ugotovili, da je predvidena investicija na tistem območju ob danem trgu izjemno velika in kompleksna. Če pogledamo sedanjo premoženjsko bilanco Hita, ugotovimo, da celotno premoženje znaša okrog 54 milijard tolarjev, da je sedanja razpršenost in struktura naložb pravašnja ter da imamo optimalno razmerje med donosnostjo in tveganji. V primeru prvotno predvidene celovite naložbe v igralniško-zabaviš-

ni center Šentilj pa bi bilo po našem mnenju finančno tveganje preveliko, predvsem če upoštevamo sedanjo vrednost premoženja in strategijo razpršenosti naložb. Poleg tega gre za naložbo, ki cilja na obiskovalce s trgov, ki niso tipični za Hit. Hit namreč zelo dobro obvladuje italijanski trg, avstrijskega za zdaj še malo manj. Naši igralniško-zabavišni centri v Novi Gorici so usmerjeni primarno na italijanski trg. Kranjska Gora pa je na meji treh trgov – Italije, Avstrije in Slovenije. Ko govorimo o Šentilju, govorimo predvsem o trgu, ki je kombinacija slovenskega in avstrijskega trga – delno madžarskega, delno hrvaškega. Na omenjeni lokaciji in trgih, na katere cilja, je veliko dejavnikov, ki jih ne poznamo tako dobro, kot jih poznamo recimo na Goriškem. Po drugi strani pa je pomembno poudariti, da zaradi zmanjševanja tveganj k realizaciji projekta pristopamo dvostopenjsko. Investicija bo na koncu sicer realizirana v celoti, kot je bilo načrtovano sprva, in sicer po strukturi in obsegu, sprememba v primerjavi s prvotno zamislijo pa je predvsem v postopni graditvi in stopenjskem aktiviranju investicije. Nismo rekli, da druge faze graditve ne bo. Seveda bo, če bo prva tržno in finančno uspešna. Takoj po realizaciji prve faze in po uspešnem zagonu novega kompleksa bomo nadaljevali z realizacijo druge faze, ki predstavlja graditev hotelskega dela, kongresnega centra, centra za dobro počutje gostov in drugih turističnih zmogljivosti. V prvi fazi bomo naredili igralniško-zabavišni center z restavracijami, s prireditvenim prostorom in z vso potrebno infrastrukturo, ki je potrebna tudi za drugo fazo. Sem spada avtocestni priključek, komunalne naprave, tehničnopodporni del objekta, parkirišča in vse drugo. Menim, da je ta stopenjski pristop boljši, manj tvegan in ne prinaša nič manj kot prvi, le pot bo postopna. Prepričani smo, da so ključni akterji tak pristop tako tudi razumeli. Predvsem bi izpostavil župana Šentilja in občinski svet, ki je pozitivno naravnani in si zelo prizadeva pomagati pri uresničevanju naših načrtov, tako da se počutimo zelo dobrodošle. Na območju Šentilja bomo uresničili perspektivno tržno priložnost, pri čemer želimo biti tržno in finančno uspešni, vendar tudi z velikim občutkom za okolje. Želimo povezati celotno turistično ponudbo na območju Šentilja in širše ter gostom ponuditi celoten splet turističnih storitev. Realizacija projekta bo pomenila okrog 200 novih neposrednih delovnih mest že v prvi fazi. Vendar bo skupni učinek še precej večji, saj ponujamo možnost, da mala podjetja sodelujejo z nami kot dobavitelji ali izvajalci storitev. To je pomembna investicija za širšo regijo – prihajamo v regijo kot pospeševalec gospodarskega razvoja z namenom, da pomembno pripomoremo k razvoju turizma in da ponudimo precej delovnih mest neposredno, še več pa posredno.

Menimo, da mora imeti Hit oziroma država z lokalnimi skupnostmi prevladujoč kapitalski in upravljaljski vpliv v družbi, ki jo ustanovljamo z Američani.

delovanje v okviru evropskih standardov. Mislimo, da bodo razmere iz leta v leto boljše in da bodo te države čedalje bolj evropske. Drugi investitorji si dobesedno podajajo kljuko v Beogradu, v Podgorici, tudi v Skopju. Velike mednarodne korporacije na vseh področjih – od bank, zavarovalnic do trgovskih in proizvodnih podjetij želijo tja investirati in biti tam navzoče. Računajo namreč, da se bo omenjeni proces nadaljeval in da bodo pogoji poslovanja čedalje boljši, transparentnejši, bolj jasni in formalnopravno urejeni po načelih, ki veljajo v razvitih ekonomijah. Danes so še nekatere prehodne težave, jutri bodo manjše, pojutrišnjem jih praktično ne bo več. Če namreč želijo te države vstopiti v Evropsko unijo, bodo morale postoriti še marsikaj in zadostiti takšnim pogojem, kot so evropski. Mislím, da si to želijo in da si za to zelo prizadevajo.

Razmišljamo tudi, da bi center na Šentilju upravljala novoustanovljena družba, v kateri bi bil prostor tudi za druge zainteresirane turistične ponudnike.

V kateri fazi so pogovori z ameriško družbo Harrah's in ministrstvom za finance glede graditve megazabavišča, vrednega kar 800 milijonov evrov, na Goriškem? Kje vidite največje težave pri morebitni realizaciji in kje največje prednosti? Kakšen je koncept megazabavišča? Ne bo prišlo do odvzemanja vaših obstoječih gostov? Kako nameravate rešiti ta problem?

Konec pomladi smo se prvič srečali z Američani in njihovo ekipo, ki je zadolžena za vlaganja v tujini. Takrat smo se odločili, da oba potencialna partnerja skupni projekt predstavita finančnemu ministrstvu in vladi. Zavezali smo se, da moramo predlog projekta izdelati skupaj in biti soglasni, da je to pravi produkt. V treh mesecih smo to tudi naredili. Opravili smo tržno raziskavo v nekaj evropskih mestih, kjer smo povprašali potencialne obiskovalce, kaj si mislijo o tem produktu: ali je zanimiv, ali bi zaradi njega radi prihajali v takšno destinacijo. V tem tednu (op. a.: pogovarjali smo se, preden je bil projekt predstavljen vladi) bomo projekt skupaj predstavili finančnemu ministrstvu. Predstavili bomo investicijsko predštudijo, v kateri smo definirali produktni splet, ciljne trge, koncept trženja in distribucijske kanale. Pripravljamo tudi študijo makroekonomskega vpliva za Slovenijo kot celoto in za regijo. Naredili bomo tudi predstavitev mogočih lokacij. Lokacija mora zagotavljati velike površine, razvojno odprtost, biti mora zunaj naselij in na odlični logistični točki. Študijo lokacij smo skupaj z zunanjimi sodelavci pred časom že predstavili Američanom, mogoče lokacije pa smo si skupaj ogledali tudi iz zraka. Najpomembnejše lokacije so med Novo Gorico in Ajdovščino, blizu avtoceste. Pričakujemo, da bo na ministrstvu za finance kot pristojnem ministrstvu in širše na vladi v naslednjih tednih potekal proces presojanja vseh najpomembnejših dejavnikov, pričakujemo ključne odločitve, ki so pomembne za realizacijo nadaljnjih postopkov pri tem projektu. Oba partnerja pričakujeta, da se bo vlada opredelila glede davčne zakonodaje. Danes Hit plačuje davke od posebnih iger na srečo in koncesijsko dajatev na podlagi progresivne davčne lestvice, kjer je osnova brutorealizacija. Pri skupnem projektu z Američani pričakujemo regresijo davkov z namenom, da bo nova davčna lestvica spodbujala večja vlaganja v turistično-hotelško dejavnost. Za realizacijo omenjenega projekta je to nujno, saj so sedanje obremenitve igralniške dejavnosti previsoke in ne dopuščajo intenzivnejših vlaganj v hotelirstvo

Skupina Hit zaposluje več kot 2.500 ljudi, ki ustvarijo več kot 15 odstotkov slovenskega turističnega deviznega priliva in 2 odstotka prihodkov državnega proračuna.

in turizem. Poleg tega pričakujemo, da se bo vlada izjasnila tudi glede nujnih sprememb v lastniški strukturi, kar bo omogočilo vzpostavitev zelenega upravljalškega modela. Zakonodajno bo treba spremeniti tako, da bo mogoče lastništvo skupnega podjetja vsaj v razmerju 50:50. Vendar v Hitu menimo, da mora imeti Hit oziroma država z lokalnimi skupnostmi prevladujoč kapitalski in upravljalški vpliv v novonastali družbi. Američani so dobrodošli in kot partnerji lahko zelo veliko pripomorejo k hitri in kakovostni realizaciji projekta. Predlagani upravljalški model, dobro poznavanje produktov in tesno sodelovanje z ožjim in s širšim okoljem so porok za uspešno poslovanje velikega turistično-zabavišnega centra. Združili bomo vse najboljše, znanje in izkušnje, za ta evropski prostor in za to območje.

Kaj pa ideja, da bi iz Hita po avstrijskem zgledu naredili Casino Slovenija in mu pripojili druge državne igralnice? Obstaja kakšna možnost, da bi se to uresničilo, ali so to samo sanje nekaterih ljubijev?

Ta ideja je že kar stara. Veliko se omenja, vendar v Hitu menimo, da je za Slovenijo najboljša rešitev oblikovanje dveh ali treh igralniško-zabavišnih stebrov. Zaradi tega, ker lahko edino tako pride do ustreznih diferenciacije ponudbe in ustreznega razvoja na celotnem območju Slovenije. Gre za

pozitivno tekmovalnost in razlikovalnost, ki prinašata večjo raznolikost ponudbe. To je čisto tržno-poslovna pozicija. Za težave drugih igralniških podjetij obstaja verjetno več razlogov. Imamo sicer različne tržne pozicije, vendar mislim, da je glavni problem v konceptu vodenja, poslovni filozofiji in strateškem pristopu.

Boste finančno in kadrovske sposobni vzporedno peljati vse omenjene naložbe?

Hit ima velik potencial na vseh področjih. Imamo zelo veliko sposobnih ljudi in razvite metodologije projektnega dela, vodenja procesov in upravljanja. Zaposlujemo veliko sposobnih ljudi in navznoter vseskozi usposabljammo svoje kadre; imamo posebne interne šole za razvoj kadrov in odkrivanje tistih, ki želijo napredovati. Kar se tiče finančnih sredstev, smo izjemno trdna, močna družba. V strukturi financiranja imamo samo okrog 30 odstotkov dolžniškega kapitala. S strani bank smo ocenjeni vrhunsko – kot minimalno tvegano podjetje z jasno strategijo razvoja, s tržno in finančno uspešnim poslovanjem ter z odličnim obvladovanjem najpomembnejših poslovnih in finančnih tveganj. Zato imamo še velik finančni in kadrovski potencial za uresničitev predvidenih naložb. ■

(Celoten intervju je objavljen na spletni strani www.demokracija.si)

Sodelavec Udbe pod prisilo

V. M., foto: arhiv Demokracije

Objavljamo še nekaj odlomkov iz knjige Viktorja Miklavčiča *Spomini*, ki jo je izdala založba Nova obzorja. V prejšnji številki Miklavčič opisuje, kako ga je leta 1952 aretirala Udba, tokrat pa, kako ga je Udba prisilila k sodelovanju.

Nekega dne sem šel v službo in v čakalnici kot navadno čakal na vlak. Pri tem sem se malo sprehodil po peronu. Napotil sem se proti prometni pisarni. Za seboj sem zaslišal hitre korake. Nisem se hotel obrniti niti pospešiti koraka. Prav kmalu sta me dohitela krepka mladeniča blizu tridesetih v civilu. Stopila sta tesno k meni in rekla:

»Pojdite z nami!«
Prebledel sem, zdelo se mi je, da mi je za-

stalo srce. Pomislil sem – no, ni bilo treba dolgo čakati.

»**Ne zaupamo ti**« Bila sta udbovca. Odvedla sta me v pisarno na postaji. Soba je bila pusta, skoraj prazna. Pri steni je bila miza, toda nobenih stolov. Obstal sem in čakal, kaj bo. Udbovca sta prav tako obstala in me gledala. Premišljeval sem, kje in kdaj sem ga spet polomil.

Eden od udbovcev me je vprašal, ali vem, zakaj sta me prijela.

»Ne vem,« sem odgovoril.

»Poklicali smo te zato, da izvedemo kaj več o tebi,« mi je pojasnil.

Gledal sem začudeno, čeprav sem vedel, da je v takih časih vse mogoče. Vse, kar se je dogajalo, je spadalo v to zmešano dobo.

Čakal sem, da bi mi kaj več pojasnila. Potreboval sem tudi čas, da bi se zbral in uredil misli, saj sem bil še vedno šokiran. Udbovec je nadaljeval: »Veš, ne zaupamo ti, dokazati nam boš moral, da si vreden zaupanja, v nasprotnem primeru bomo morali ukrepati!«

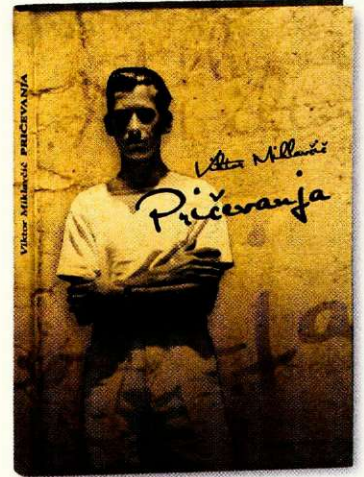
Na to sem rekel: »Mislim in tudi globoko prepričan sem, da opravljam svoje delo, svojo službeno dolžnost kot človek in državljan v redu in še več; delam več, kot je po zakonu določeno, in tudi več, kot človek sploh zmore, saj sem stalno na poti v službo ali pa v službi!«

Poleg tega mi skoraj polovice dela niso nikoli plačali, a to sem raje zamolčal, kajti v tistem trenutku je bilo preveč nevarno. Dodal sem še: »Tega, kar sedaj delam, ne bi zmožel nihče od starejših ljudi, jaz to zmorem samo zato, ker sem še mlad.«

»To vemo,« mi je odvrnil, »toda to ni tisto, kar hočemo. Hočemo, da s sodelovanjem dokažeš svoje zaupanje do naše politične strukture.«

»Tvoj psevdonim bo Miha«

To je torej bilo! Neverjetno, kakšne prijeme so uporabljali, da bi človeka moralno podredili ali ga celo preobrazili. To je bil za mojo čast težak udarec, saj je pomenilo, da sem postal brezpraven posame-

znik, ki se mora prebijati skozi življenje v podrejenem položaju. Svoj kruh bom moral služiti zaradi golega obstoja!

Kaj storit? Udbovec je čakal moj odgovor. Zato sem rekel: »In kaj naj bi še delal poleg svojega rednega dela?«

»Poročati nam boš moral vsakih petnajst dni, in sicer na naslov ... Tvoje ime oz. psevdonim bo Miha.«

Ni me več vprašal, ali sprejemam nalogo ali ne, temveč mi je pomolil kos papirja in zahteval, naj nanj napišem besedilo, ki mi ga bo narekoval. Tako sem moral zapisati, da se obvezujem, da bom vsakih petnajst dni poročal na določen naslov o vsem, kar bom slišal. Svoje poročilo naj bi podpisal s psevdonimom. Ves čas sem intenzivno razmišljal, kaj naj storim. Kako se lahko rešim iz te situacije? V tistem trenutku nisem videl drugega izhoda, kot da sprejemam zahteve. Vedeti je namreč treba, da so minila komaj štiri leta, odkar je Jugoslavija podpisala deklaracijo OZN o človekovih pravicah.

V zahteve sem moral privoliti, saj ni bilo druge izbire. Na kocki so bili služba, družina, življenje. Za sodelovanje sem torej imel

Josip Broz Tito, tvorec
pojovne udbovske diktature

tehtne razloge. Tudi tisti, ki so izsiljevali in grozili, so dobro vedeli zanje. Ko sem podpisani papir vrnil udbovcu, sem si mislil: to je torej nesreča in usoda tega dela Evrope. Tak je odnos do človeka, do mislečega bitja in njegove vesti. To bo svet znova pripeljalo v katastrofo.

Videti je bilo, da sta udbovca svoje dosegla. Eden od njiju je vzel papir in ga shranil, nato pa mi je rekel, da lahko grem. Komaj sem še ujel vlak. Tisti dan me je spet tlačila mora, ves dan sem bil pod mučnim vtisom doživetega. Delo mi je komaj šlo od rok. Bal sem se, da se mi ne bi kaj zgodilo. /.../

Za Udbo tudi žena Končno sem imel naslednji dan malo časa za pogovor z ženo. V službo bi moral oditi ob desetih dopoldne, tako da sem se lahko prej pogovoril z ženo pa tudi pri otroku sem se lahko malo pomudil. Ženi sem povedal, kaj se mi je zgodilo prejšnji dan. Ni bila videti presenečena:

»Vem, pričakovala sem to. To je običajno. Vsakega tako primejo, brž ko izvejo, da je bil v zaporu. Seveda iz takih razlogov, kot si bil zaprt ti. To hočejo izkoristiti. Pri tem pa izsiljujejo. Tudi mene so tako pridobili, brž ko sem prišla iz zapora. Grozno mi je bilo. Nikakor se nisem mogla s tem sprijazniti. Iskala sem možnosti, kako bi se tega rešila, toda nisem našla nobene. Javljati sem se morala na Udbo oz. tja vsakih štirinajst dni prinašati poročila. Poročila sem vedno sestavljala tako, da ne bi komu povzročila nesreče, da ne bi kdo trpel posledic. Sčasoma se mi je grozno zagnusilo, zato sem Udbi napisala pismo. V njem sem razložila, kakšna je moja situacija doma. Sestra je bila prav takrat v bolnišnici, mati je bila bolna. Imela je grozne težave z nogami. Videti je bilo, da je dobila infekcijo pri delu na polju. Dodala sem, da me to zelo obremenjuje in da se zaradi tega ne bom mogla več

ukvarjati z drugimi stvarmi. Od takrat so me pustili pri miru.«

Vsaj to, sem si mislil. Toda kdo ve, kaj bo z menoj. /.../

Prvo poročilo Le kaj naj bi napisal, da bi izpolnil obveznost do Udbe? Na vlaku nisem slišal ničesar, ljudje so se med seboj malo pogovarjali, pa še to zelo potihoma. Znanci in prijatelji so se pogovarjali med sabo tudi v moji navzočnosti, a vsi so bili zelo previdni; če so že kaj rekli, je bilo to rečeno v šali. Ob neki priložnosti sem odšel v prometno pisarno ene izmed postaj, kjer sem čakal na vlak. Prometnik, ki je opravljal svoje delo, se je nenadoma močno razjezil. Nekaj mu ni šlo v račun, zato je začel zmerjati tega in onega, med drugim organizatorja dela in funkcionarje, češ da ustvarjajo nemogočo situacijo in da je življenje čedalje bolj nevdržno. Tako govorjenje je bilo za tiste čase zelo nevarno. Če bi njegove izjave zapisal v poročilu, bi lahko to po svoje interpretirali in na ta način spravili človeka v nesrečo. Nekaj pa sem vendarle moral napisati. Opisal sem nekaj pogovorov in kritik, vse pa tako, da je bilo videti kot dobronamerna kritika. Ta dobronamerna kritika je najpogosteje letela na situacijo na železnici: na organizacijo in na novosti, na delovni proces ter na učinkovitost dela in varnosti. Napak je bilo veliko, toda odločil sem se, da naveden samo dobronamerne predloge v prid izboljšanja delovnega procesa na železnici.

Ko je udbovec dobil moje prvo poročilo in ga prebral pred menoj, je pokimal in rekel: »Dobro, mogoče bo šlo. Samo treba bo konkretnije in natančneje opisati vsak primer, tako da bo razvidno tudi hotenje teh ljudi.«

Rekel nisem ničesar, čakal sem, da me odslovi. /.../

Naslednja poročila Minilo je nadaljnjih petnajst dni, spet sem moral oddati poročilo Udbi. Le kaj naj napišem? Saj se za stvari, ki jih je zahtevala Udba, nisem prav nič zanimal, nikomur nisem prisluškoval. Toda ni bilo šale. Če sem se hotel izogniti nevšečnostim, sem moral nekaj storiti. Bal sem se namreč, da bo moje življenje in življenje moje družine ogroženo. Izkušstvo mi je narekovalo, da bom

moral sprejeti trdo življenje, če bom hotel normalno živeti. Tako sem Udbi izročil tudi drugo poročilo. Imelo je podobno vsebino kot prvo. Sledili sta tretje in četrto, vse v določenih presledkih, kot je bilo dogovorjeno. /.../

Povsod Udba Nekaj mesecev je minilo od dne, ko smo se vselili v novo stanovanje. Upal sem in si strašno želel, da bi udbovci pozabili name. Nekega dne sem se vračal z vlakom iz centralne šole, ki je bila obvezna za vse delavce in uslužbence na železnici, ki so imeli opravka z izvršilno službo. Ko sem stopil z vlaka, sem na peronu zagledal človeka, ki sem ga poznal, saj so ga poznali vsi železničarji na tej progi. Njegovo ime je bilo vedno povezano s kakšnim zaporom. Morda pa le ni prišel samo zaradi mene? Takrat so ljudje še vedno bežali čez mejo, ki ni bila zelo oddaljena od postaje.

Ura je bila okoli poldneva, žena je pripravljala kosilo, otročiček je bil v zibki. Žena je opazila mojo zaskrbljenost in me vprašala, zakaj sem slabe volje.

Odvrnil sem ji: »Na postaji sem srečal človeka, ki ga dobro poznamo, saj veš, to je tisti udbovec, pa ne vem, po kaj je prišel. Bojim se, da bo spet kaj hotel od mene!«

Žena se je rahlo prestrašila, ni vedela, kaj bi mi odgovorila. Nato je rekla: »Malo počakaj, da pogremo kosilo, službo imaš komaj ob njih, pred tem pa ti ni treba hoditi iz hiše. Če je prišel zaradi tebe, bo tudi počakal, saj točno ve za tvojo izmeno.«

»Prav tako sem mislil storiti,« sem odvrnil.

Zgrabila me je nelagodnost, postal sem živčen in vse skupaj se mi je začelo gnusiti. Po kosilu sem oblekel službeno uniformo in se odpravil v službo. Vstopil sem v pisarno. Po formalnem prevzemu službe mi je šef ustno poročal o stanju na tirih in nato odšel iz pisarne. Udbovec je bil ves čas navzoč, prodorno me je gledal in ni mi bilo težko ugotoviti, da je prišel zaradi mene. Potem ko sem odpravil dva vlaka in v zvezi s tem opravil vse formalnosti, me je udbovec vprašal, ali imam kaj časa, da bi se pogovorila. ■

Knjigo Pričevanja

lahko naročite pri založbi
Nova obzorja d.o.o., in sicer na:
tel.: 01/23 00 666
faks: 01/23 00 661
e-mail: knjigarna@demokracija.si

Radio Ognjišče · Trig Brolo 11, Koper

12. gala koncert Radia Ognjišče

Vstopnice že čakajo na vas!
01/512-11-26.

Nedelja, 19. november, ob 15h in 19h
Gallusova dvorana Cankarjevega doma in Ljubljani

Zbor sv. Nikolaja iz Litije, Vokalna skupina Krita
Folklorna skupina Tine Rožanc

Nuša Derenda, Irena Vrčkovnik, Alexia, Alfi Nipič,
Gianni Rijavec, Andrej Šifrer

Igralci
Tone Kuntner, Pavle Ravnohrib, Gregor Čušin

Radijski voditelji
Nataša Ličen, Ida Baš, Matjaž Merljak, Jure Sešek

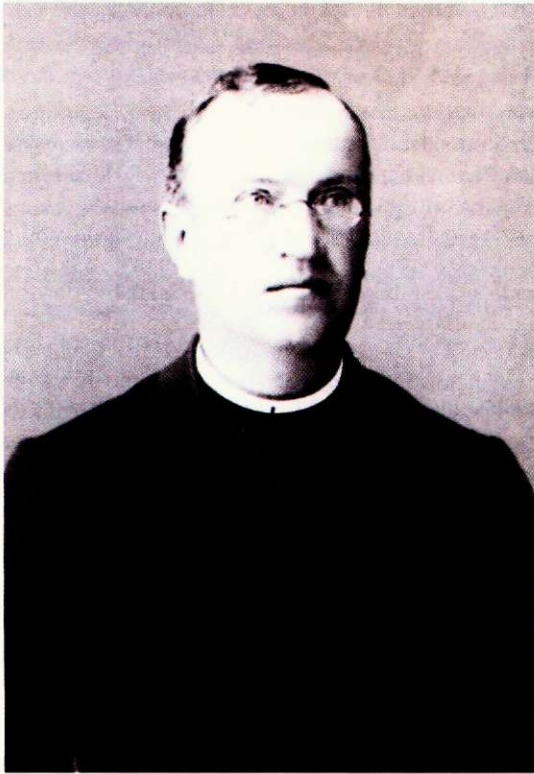
Za prijatelje si je treba čas vzeti...
Rezervacija vstopnic v tajništvo Radia Ognjišče
na 01/512-11-26. Cena: 2.500, 2.000 SIT.

RADIO OGNJIŠČE

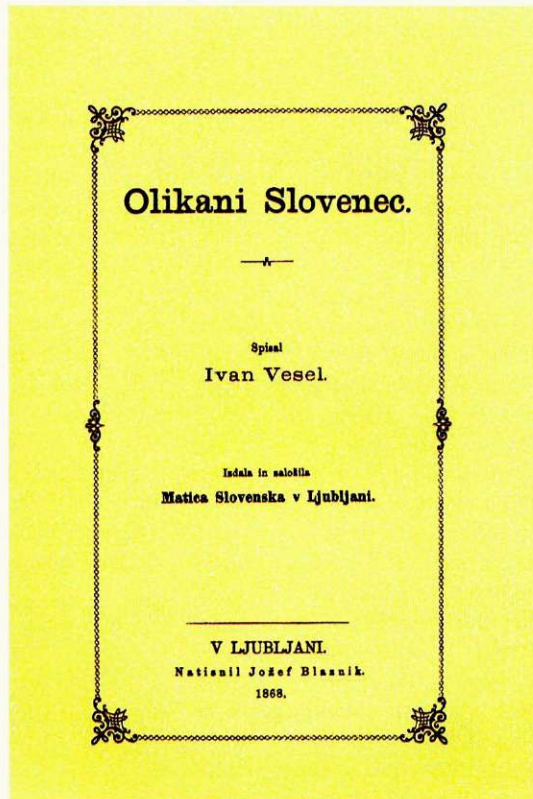
Olikani Slovenec

V. M., foto: arhiv Demokracije

Od leta 1868 do današnjih dni je na Slovenskem izšlo že veliko priročnikov o lepem vedenju. Prvega z naslovom *Olikani Slovenec* je napisal duhovnik Ivan Vesel, izšel pa je leta 1868. Zdaj so ga v Mengšu ponatisnili kot faksimile.

Duhovnik Ivan Vesel

Če pogledamo v vzajemni katalog slovenskih knjižnic (Cobiss.si), dobimo kakih 400 zadetkov na temo bonton oziroma lepo vedenje. Tu gre tudi za priročnike v tujih jezikih, za prevedena dela in za članke, diplomske naloge, izpitno gradivo, raziskovalna poročila, učbenike, vodnike, audio- in videokasete ter literarna dela na to temo.

Vsestranski bonton Pravila lepega vedenja postajajo čedalje pomembnejša v poslovnem svetu, zato najdemo v knjižnicah najrazličnejše poslovne bontone, ki večinoma obravnavajo samo »zunanjo« poslovno držo. Tudi diplomske naloge so pretežno ubrane na temo poslovnega komuniciranja, protokola, pogajanj in celo poslovnih daril. Največ so jih napisali študentje fakultet, ki se ukvarjajo z

organizacijskimi vedami, menedžmentom, ekonomijo itd.

Veliko je tudi bontonov za otroke, ki so navadno bogato ilustrirani in s humornostjo pritegnejo mladega bralca. Potem so bontoni za mladostnike oziroma za najstnike, za pubertetnike; »fonton« za tiste, ki telefonirajo, in posebej za tiste z mobimanijo. Pa še za gospe in gospode drugih starostnih skupin in najrazličnejše poklice (za tajnice, duhovnike) ter veroizpovedi (islamski bonton). Bolj vsakdanji so bontoni, ki nas učijo, kako naj se vedemo pri mizi, kako moramo pozdravljati in se zahvaljevati itd. Poznamo celo gozdni in elektronski bonton. Mednarodni bontoni nas učijo o šegah in navadah obnašanja med pripadniki raznih narodov; premoremo tudi sodobni evropski bonton. Bolj so razširjeni in zna-

ni manjši žepni bontoni, veliki sodobni bontoni ter bontoni v obliki vprašanj in odgovorov.

Bonton Slovenci smo prvi bonton dobili leta 1868, napisal ga je duhovnik Ivan Vesel, z naslovom *Olikani Slovenec* pa ga je izdala Matica slovenska. V *Olikanem Slovincu* Vesel še ni uporabljal izraza *bonton* za olikano vedenje. Prav tako ga ni zaslediti pri sodobnikih, ki so pisali o njegovem priročniku. Besedo smo povzeli iz francoščine: *bon ton*, kar dobesedno pomeni dober ton, to je lepo vedenje ali obnašanje. Pomeni tudi skupek pravil o lepem vedenju pa tudi knjigo oziroma priročnik s pravili lepega vedenja. Bontonu bi še najbolj ustrezal slovenski izraz *olika*, vendar samo v pomenu lepega vedenja; preostala dva pomena pa mora-

mo razložiti opisno. Na primer: pravila o lepem (olikanem) vedenju (obnašanju, ravnanju); knjiga o lepem vedenju ipd. Zato se je praktična tujka hitro prijelala in uveljavila tudi v večini naslovov, knjig in drugih prispevkov, ki pišejo o pravih olike.

Ivan Vesel Ivan Vesel (1840–1900) je bil duhovnik, pesnik, pisatelj, dramatik in prevajalec ter je spadal v tisto vrsto uglednih slovenskih duhovnikov, ki niso orali ledine le na svojem dušnopastirskem področju, temveč so hkrati zavihali rokave na polju slovenske književnosti in kulture ter slovenstva nasploh. Prva slovenska knjiga o lepem vedenju je izšla v začetnem letu taborskega gibanja, ko so na velikih ljudskih zborovanjih na prostem slovenski narodnjaki terjali svoje narodne pravice. Rodoljubni kaplan Ivan Vesel je takrat svoj priročnik z dovolj zgovornim naslovom *Olikani Slovenec* postavil v takratno slovensko stvarnost.

Rodil se je v Ravbarjevem gradu v Velikem Mengšu, a pozneje se je družina preselila v Ljubljano, kjer je Ivan nadaljeval šolanje na gimnaziji in realki. Dve leti je bil pri benediktincih v Šentpavlu na Koroškem, od koder je odšel v ljubljansko bogoslovje in bil leta 1865 posvečen v duhovnika. Prvo kaplansko službo je opravljal v Postojni, kjer je bil takrat za župnika pesnik, pisatelj in publicist Peter Hicinger. Že takoj so vsestransko razgledanemu in izredno delavnemu kaplanu zaupali tudi mesto ravnatelja na tamkajšnji glavni šoli.

Prizadeven in priljubljen Nato je služboval še na Poljanah nad Škofjo Loko, v Trzišču pri Sevnici in v očetovem rojstnem kraju, Starem trgu pri Ložu, kjer je bil župnijski upravitelj. V Velikem Trnu pri Krškem – tam je bil žu-

Rodil se je v Ravbarjevem gradu v Velikem Mengšu (na sliki mengeška cerkev).

Trnovo – Ilirski Bistrica

Veselov grob v Ilirski Bistrici

pnik enajst let – je zgradil novo cerkev. Imel je izbran okus, ki ga je izostril na potovanjih po Italiji, Nemčiji in Avstriji.

Zadnja štiri leta svojega življenja je bil dekan v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Tam je sredi ustvarjalnega dela tudi umrl in je pokopan. Prezgodnja smrt priljubljenega in prizadevnega duhovnika je za sabo pustila veliko praznino. Pripravljaval je prvo slovensko antologijo ruskih pesmi, ki je pod naslovom *Ruska antologija v slovenskih prevodih* izšla leta 1901 v Gorici, do konca pa jo je uredil Anton Aškerc. Vesel je prijateljeval z mnogimi tedanjimi literarnimi ustvarjalci, ti pa so napisali veliko prijaznih besed o njegovi človeški podobi.

Strokovno izrazje Ivan Vesel je bil mož izrednih značajskih vrlin. Zato ni presenetljivo, da se je lotil pisanja knjige *Olikani Slovenec*, s katero naj bi pomagal »likati ravnanja« svojih rojakov. Do tedaj na Slovenskem še nismo imeli priročnika, ki bi bil v celoti namenjen tej tematiki. Kot velik rodoljub je Vesel v tem duhu neprestano deloval med Slovenci. Tudi duhovniška služba mu je narekovala, naj za (svojo) duhovniško delovanje pripravi knjigo, ki bo v pomoč verniku pri spoznavanju samega sebe in drugih ljudi v različnih življenjskih situacijah. Zgledoval se je pri drugih slovenskih piscih, predvsem duhovnikih, ki so v svojih verskih in vzgojnih spisih obravnavali tudi pravila lepega vedenja. Med njimi je bil prav gotovo Anton Martin Slomšek s svojim delom *Blaže in Nežica v nedeljskej šoli*.

Olikani Slovenec je izšel pri Matici slovenski, kakor se je takrat imenovalo založniško in znanstveno kulturno društvo Slovenska matica. Ustanovljena je bila štiri leta pred izidom Veselove knjige (1864). Vesel se je moral v svojem delu spopasti s primanjkljajem slovenskega strokovnega izrazja, ki ga je dobesedno prevajal iz nemščine, verjetno pa ga je nekaj tudi na novo skoval. S slovenskimi jezikoslovnimi razmerami se je srečeval tudi pri prevajalskem delu. Rusko poezijo je prevajal že v študentskih letih. K pisanju *Olikanega Slovenca* je Vesela nagovoril učitelj slovenščine, njegov profesor in duhovnik Josip Marn, ki je bil tudi literarni zgodovinar in časnikar.

Pošteno srce Samo srčna kultura in *pošteno srce* – če se izrazimo z Veselom – je tisto, kar zmore gojiti resnične duhovne vrednote, ki niso povezane samo s kulturo okolja, v katerem živimo. So občečloveške in veljajo za vse kraje tega sveta. Zato jih niti čas ne more povoziti.

S temi duhovnimi kulturnimi vrednotami je Ivan Vesel v svojem delu zaznamoval prav tista mesta, ki jih je iz tujih predlog priredil za tedanjega slovenskega človeka. Ta se bo zmoget bojevati za svoje narodnostne pravice in za svoje dostojanstvo le, če bo vsestransko ozaveščen, *omikan* in olikan, sicer bo omagal *pod težkim jarmom*. Vesel je bil *original*, kakor je zapisal Anton Aškerc, in ni rezljal fraz *niti se brigal za puhlo etiketo*, ampak jo je v prvem slovenskem bontonu nadgradil z zlahtno besedo ter z veliko ljubeznijo do svojega naroda in materne jezika.

Faksimile Muzej Mengeš je v obliki faksimila ponatisnil Veselovega *Olikanega Slovenca*. Publikacijo je izdal v zvezani mapi z dvema zvezkoma: s faksimilom in posebnim zvezkom, v katerem je obširna spremna beseda, ki jo je napisala urednica ponatisnjene izdaje Marija Cvetek. Dodan je tudi obširen slovar manj znanih izrazov ter navedek virov in literature. V spremni besedi je Cvetkova zapisala, naj *Olikani Slovenec* znova potuje po slovenskem svetu z željo, da bi

vsaj nekoliko poplačal etični dolg garaškemu slovenskemu duhovniku in velikemu rodoljubu Ivanu Veselu Vesninu. »Kajti doslej smo posvetili premalo pozornosti njegovi dragoceni duhovni dediščini, ki nam jo je s svojim bogatim opusom zapustil na področju slovenske književnosti in kulture.«

V Muzeju Mengeš načrtujejo, da bodo izdali še dve publikaciji, posvečeni Ivanu Veselu; v eni bodo ponatisnili njegovo poezijo in prozo, v drugi pa njegove prevode. ■

www.demokracija.si/knjigarna

Ladislav Bevc: SPOMINI

Obseg: 312 strani.

Zanimiva spominska pripoved gradbenega inženirja Ladislava Bevc, ki je bil že pred drugo svetovno vojno zelo dejaven na različnih področjih in v slovenski javnosti dobro znan.

Med drugo svetovno vojno je bil član Sokolskega vojnega sveta, ki je organiziral odpor proti italijanski in nemški okupaciji, ter član vodstva Demokratske stranke v Ljubljani. Leta 1944 je bil izvoljen v slovenski narodni odbor, katerega član je bil do smrti. Kot član Narodnega odbora je zapustil domovino, preden so jo okupirali komunisti. Iz Evrope ga je življenjska pot vodila v ZDA.

**Cena knjige za bralce tednika Demokracija je
4.990,00 SIT / 20,82 EUR.**

Redna cena knjige je 5.800,00 SIT / 24,20 EUR. Naročila sprejemamo po e-pošti knjigarna@demokracija.si ali po telefonu 01 230 06 66.

knjigarna
DEMOKRACIJA

Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV. Informativne cene v evrih so preračunane iz tolažarskih cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR je 239,64 SIT.

Sv. Martin nad Brjami

Petra Janša, foto: P. Stegovec, KD Poslanstvo sv. Martina

Brje tvorijo številni zaselki na zahodnem delu Vipavskih gričev. Ponašajo se s prečudovitim razgledom na Vipavsko in Braniško dolino, pogled pa seže od Nanosa vse do Dolomitov. Brje so znane po trti, vinu in sadju ter po tipični kraški arhitekturi. Nad njim se na nadmorski višini 331 metrov dviga najvišji **zaselek Sv. Martin**, kjer je na dominantni točki postavljena cerkva sv. Martina, ki ločuje Vipavsko dolino od Braniške. Od tod se ponuja prelep razgled na obe strani: na Vipavsko dolino in obronke Trnovskega gozda na severovzhodu ter na Kras na jugozahodu, ob lepem vremenu pa je mogoče v daljavi videti celo morje. Skozi vas Brje pelje znana **Vipavska vinska cesta**, ki je s ponudbo 27 vinskih krajev ter ponudnikov največja vinska cesta v Sloveniji.

Pogled v preteklost Brje so stara vas, obsijana z vipavskim soncem, ki je znala kljubovati tudi hudim časom, saj je črpala svoje moči iz rodovitne zemlje, in je ostala zvesta svobodoljubnim in kulturnim izročilom slovenskega rodu. Brje so omenjene v seznamu goriških grofov leta 1200 pod imenom **Brichah (Briah)**. Tu so namreč imeli goriški grofje deset kmetij. V listini je omenjen **zaselek Martini**. Tu so takrat živeli kmetje z lepimi slovenskimi imeni: Stojan, Mensa, Zloban (Slovan), Nedel, Počnirit, Ivčagač, Zloba, Gerdin, Svrna. Bili so staroselci.

Brje so potem še večkrat omenjene v rihemberških in vipavskih urbarjih, in sicer leta 1360 kot **Briach super karstis pri Rihemberku**. V vipavskih urbarjih pa so omenjene kot **Briah bay sand Merten**.

Brje imajo bogato vinogradniško tradicijo, o tem govorijo sončne lege za vinograde, posejane po Vipavskih gričih. Že na prehodu prejšnjega stoletja, leta 1899, so domači vinogradniki ustanovili **vinogradniško vinarско društvo** z namenom združiti svoje znanje in izkušnje. Med soustanovitelji društva je bil tudi pesnik Simon Gregorčič. Društvo je še vedno živo, med drugim vsako leto pripravi **tradicionalno martinovanje na Brjah**, ki bo letos prav na praznik sv. Martina, in sicer v soboto, **11. novembra**.

Podružniška cerkev sv. Martina Na nadmorski višini 333 metrov leži cerkva, posvečena svetemu Martinu. Od tod je lep pogled na Vipavsko dolino. Cerkev sega v 16. stoletje, in sicer v leto 1548. To dokazujeta kar dve letnici, ki sta vklesani v cerkev, ena je na zunanji strani cerkve, druga pa znotraj. Zvonik naj bi bil dograjen leta 1640, vendar ta letnica temelji samo na predvidevanjih.

Sv. Martin, vino sorte rosé

Logotip vina Stegovec-Brje

Letnica je vklesana na vhodnem oboku zvonika. V času druge svetovne vojne so zvonik minirali. Po vojni je začela propadati tudi sama cerkev. Leta 1957 so jo nameravali obnoviti, vendar jim to ni uspelo zaradi političnega stanja. Tako je bila cerkev obnovljena šele leta 1991, v prvem letu slovenske državnosti.

Cerkveni prezbiterij je edini del, ki je v času opustošenja ostal skorajda neporušen. Njegov svod podpira osem manjših stebričkov. Na kaptljih teh stebričkov stojijo cerkvena zamenja. Zanimivost prezbiterija je srečanje dveh umetnostnih obdobij. Na stropu je tipična gotika, oltar pa je povsem v baročnem slogu. Oltarna slika je iz leta 1750, njen avtor pa je Antonio Paroli, doma iz italijanske Gorice. Slika so v času opustošenja cerkve hranili na Brjah, v podružnični cerkvi braniške župnije. Tik pred obnovitvijo cerkve je bila dana v obnovo v Ljubljano. Prikazuje sv. Martina, ki daje revežu del svojega plašča.

Leta 1998 je cerkev obiskal **umetnik Peter Černe**. Opazil je, da je cerkvena ladja povsem prazna, in se odločil, da bo dal v ta del cerkve postaviti svoje umetnine: Marijo z Jezusom, kjer Marija drži v roki

grozdje kot znak spoštovanja do grozda in s tem tudi do svetnika, po katerem je cerkev poimenovana. Druga umetnina je prikaz vinskega svetnika sv. Vincenca. Sledi kip istrskega kmeta, ki se je vdal objemu trte, ena izmed umetnin pa je tudi prikaz ljudskega svetega Martina. Na zadnji strani cerkve je miniaturna mrtvaškega plesa, nekakšen posnetek izvirnika v Hrastovljah. Lahko rečemo, da je s Černetovimi umetninami cerkev pridobila svojevrstno vrednost.

Dobro vino se dela že v vinogradu Tam, kjer je sonce bliže zemlji in je nebo ljudem prijazno, leži vasica Sveti Martin. Tradicija pridelovanja žlahtne kapljice se tu plemeniti že skozi številne rodove. Gričevnat svet sredi Vipavske doline z ugodno mikroklimo omogoča pridelavo vin izredne kakovosti. Povišane lege in borna lapornata prst povsem obnovljenih vinogradov dajejo vinom enkratno priložnost, da do popolnosti razkrijejo vse svoje skrivne čare. Trta je tu skrbno negovana, le redko ji dovolijo, da v svojih nedrjih neguje več kot kilogram izbranega pridelka.

Iz vinograda se dejavnost po naravni poti preseli v klet. Prav les je tisto, kar vinu omogoči, da brez sramu izrazi svojo žlahtnost. Avtohtoni **zelen**, **pinela** in **klarnica** pa **rebu-la** in **beli pinot** se razvijajo v sodih iz domače akacije, **barberi** in **merlotu** pa prija hrast.

Družina Stegovec, ki se profesionalno ukvarja z vinogradništvom in vinarstvom, se odlikuje po strokovno vodenih poskusih v prijetnem okolju vinske kleti z urejeno vinoteko. Prav vsa vina, tudi uglajeni **rosé**, ki nosi ime po kraju in njegovem zavetniku **sv. Martinu**, so donegovana v lesenih sodih. Da bi njihovim vinom lahko pridali

Gospodar Peter vodi degustacijo vina.

Stara domačija družine Stegovec

Gostoljubnost v vinoteki

Vinska klet Stegovec

celo plemiški naziv, potrjuje vinska kraljica Slovenije za leto 2000 Martina Stegovec.

»Prišel je svet` Martin iz mošta je naredil vin ...« Ne le da je bilo vino stalno na prazničnih mizah, tudi prazniki so bili namenjeni prav trti in vinu. S tem je seveda človek že v preteklosti pokazal svoj poseben odnos do te žlahtne rastline, ki mu je vsako leto namenila boljše ali slabše vino. Nekaj te dediščine je še danes v posameznih praznikih, med njimi je najbolj znano martinovanje, star ljudski praznik, ki je tradicionalno povezan s pitjem vina. V tem času se namreč mošt spremeni v vino, novo vino pa je seveda treba pokusiti.

Sv. Martin iz Toura je eden prvih svetnikov, ki mu je Cerkev priznala svetniško čast.

V slovenskih cerkvah je sv. Martin ponavadi upodobljen kot usmiljen vojščak, ki z mečem reže svoj plašč, da bi ga dal revežu. Po legendi je podobno kot Jezus spremenil vodo v vino, zato naj bi na martinovo mošt postal vino. Obstaja tudi legenda o goseh, ki naj bi izdale sv. Martina. Ko so mu hoteli sporočiti, da je bil izvoljen za škofa, se je le-ta skrtil mednje. Ker gosi takrat niso hotele biti tiho, se na martinovo znajdejo na mizah kot glavna jed.

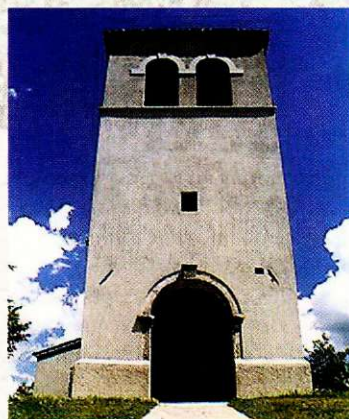
Evropska kulturna pot sv. Martina Prav te dni v Franciji, v Evropskem kulturnem centru sveti Martin Tourski, poteka osrednja slovesnost Martinovega poletja, ki je posvečena Sloveniji, saj se za jesen 2007 pripravlja znanstveni simpozij o sv. Martinu v Sloveniji in odprtje prvega dela Martinove poti po Sloveniji. Kulturno društvo Poslanstvo sv. Martina ob podpori ministrstva za kulturo RS in s pomočjo članov slovenske kuharske reprezentance ob tej priložnosti pripravlja Martinove jedi po tradicionalnih slovenskih receptih, ob žlahtnem vinu sv. Martina vinarja Stegovca in tradicionalnih zvokih ljudske glasbe v izvedbi izvrstnega tria Volk Flok iz Ilirske Bistrice.

Martinova osebnost, simbol skupne vrednote delitve, je povod za razvoj velikega evropskega projekta, imenovanega Evropska kulturna pot sv. Martina Tourskega, ki ga je sprejelo in podprlo že 15 evropskih držav. Svet Evrope vidi v tej poti odlično orodje za povezovanje Vzhoda z Zahodom. **D**

Bronasta stopinja bo v Sloveniji označevala Evropsko kulturno pot sv. Martina.

Kip sv. Martina Tourskega

Obnovljena cerkev sv. Martina

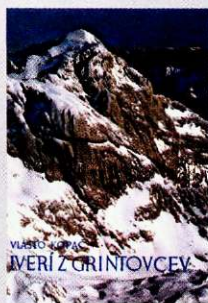
Vir: www.slovenia.info, Vinogradništvo in vinarstvo Stegovec (tel.: +386 (0)5 30 57 700), www.slovino.com/stegovec, KD Poslanstvo sv. Martina

Iverí z Grintovcev

1.

Planinska založba Slovenije

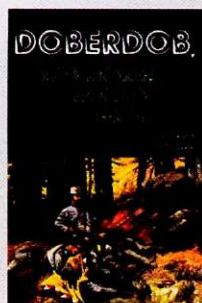
Vlasto Kopač, ki je umrl aprila letos, je bil arhitekt, Plečnikov učenec, ki je veliko skrb posvetil zavarovanju pastirskega selišča na Veliki planini – znamenitega arhitekturnega bisera brez primere. V knjigi *Iverí z Grintovcev* nam radoživo pripoveduje zgodbe o nekdanjih časih in ljudeh na južnem delu Kamniško-Savinjskih Alp. S svojim raziskovanjem arhitekturnega, etnografskega, zgodovinskega in jezikovnega izročila nam je ohranil neprecenljive dragocenosti: o kapeli Marije Snežne na Veliki Planini, velikoplaninski pastirski bajti, pastirskih torilih, Andrejkovi Manci, Kati in Zefi z Dovje ravni, o gornikih in reševalcih Francu Erjavšku in Pavlu Kemperlu, krajevnih imenih na južni strani Grintovcev itd. Mnoge ljubitelje Grintovcev bodo pritegnili avtorjevi opisi planinskih doživetij.

1.

2.

3.

4.

predstavi v knjigi, povezala prav s srečo. »Sreča je srečati dobre ljudi. Zaradi njih lahko postanemo boljši,« pravi. Pa četudi je to srečanje s posebnimi, ki jih danes pravzaprav ni več veliko, vsaj takšnih ne, kot so živeli nekoč.

Koroški zbornik

Zgodovinsko društvo za Koroško

V četrti številki *Koroškega zbornika* so objavljeni naslednji prispevki: *Odlomki srednjeveškega stekla iz Slovenj Gradca* (Irena Lazar), *Poznosrednjeveške in zgodnjenovoveške lončene čaše iz Slovenj Gradca* (Saša Djura Jelenko), *Slovenjgraške devotionalije* (Darko Knez), *Rudniški rovi železove rude v okolici Ribnice na Pohorju in Vitanja v letih 1807–1810* (Alojz Krivograd), *Likovna dediščina cerkva Mežiške doline* (Simona Javornik), *Preselitev sedeža sreza Dravograd s Prevalj v Dravograd* (Marjan Kos), *Muzej kot živ organizem vpet med poslanstvo in zahteve sodobne informacijske družbe* (Liljana Suhodolčan), *Prežihova bajta – spominski muzej Prežihovega Voranca ali bratov Kuhar?* (Miroslav Osojnik), *Kratka zgodovina kraja in šole Šentjanž pri Dravogradu* (Mira Časar), *Meščanska šola v Mežici* (Franček Lasbaher), o Koroški grupi odredov leta 1944 piše Risto Stojanovič.

Doberdob

3.

Založba Karantanija

Doberdob, slovenskih fantov grob je eno redkih del, ki so nastala v obdobju med obema vojnama in opisujejo boje ob Soči med prvo svetovno vojno. Amandus Pepernik je spomine napisal dvajset let po dogodkih. Gre za pričevanje navadnega človeka in njegovih kolegov, ki so bili prisilno potisnjeni v kolesje velike in uničevalne vojne, o tegobah frontnega vsakdanjika. Pomanjkanje spanja in hrane, stalne nadloge zaradi boleznih in uši, strahovita žeja, v kateri so vojaki pili celo lasten seč, so bili dejavniki, ki so po nekaterih ocenah pobrali še več življenj kot svinec in jeklo. A kljub nenehni navzočnosti

smrti so vojaki vzdržali. Po vojni pa jim je ostal le večer spomin na prestano klanje.

Otroške igre

Založba Mladinska knjiga

Igre spodbujajo k ustvarjalnosti, domiselnosti, iznajdljivosti in dajejo svojevrsten pečat otroštvu. V knjigi *Ali je kaj trden most* je zbranih in predstavljenih približno 80 najbolj znanih iger za otroke, ki se lahko igrajo kjer koli, namenjene pa so vsem starostnim skupinam. Avtorici Dušica Kunaver in Brigita Lipovšek poudarjata, da lahko vsako igro prilagodimo in jo priredimo, saj je čar iger v ustvarjalnosti. Knjiga predstavlja igre na prostem, s kamni, z žogico in žogo, vrvo, s pirhi, miselne igre in otroška kola. Poleg številnih iger in napatkov, kako se igre lotimo, vsebuje še številne izštevance in nekaj predlogov za »kazni« ob posameznih igrah. Vsaka igra je predstavljena na eni strani z opisom in duhovito ilustracijo Zvonka Čoha.

Poti do zdravja

4.

Tehniška založba Slovenije

V času zdravstvene reforme in zmanjševanja pravic iz obveznega zavarovanja se je veliko ljudi spet začelo zavedati, da morajo prevzeti odgovornost za lastno zdravje, zato so začeli, namesto da bi obiskali zdravnika in uživali draga zdravila, posegati po preizkušanih domačih zdravilih. *Sedem poti do zdravja* je obsežen (384 strani), pregledno napisan in lepo ilustriran priročnik, ki nas uvaja v najbolj znane metode zdravljenja, pojasnjuje vzroke in simptome številnih bolezni in težav ter izčrpno opisuje metode samozdravljenja s pomočjo uveljavljenih zdravil, terapij in domačih sredstev (uradna šolska medicina, homeopatija, fitoterapija, tradicionalna kitajska medicina, ajurveda, metoda duhovnika Kneippa, aromaterapija). Dodatni nasveti in napatki za otroke in prvo pomoč ter nasveti, kako preprečimo, da bi se težave ponovile, uvrščajo knjigo med nepogrešljive priročnike v vsakem gospodinjstvu.

Najdihojca

Prešernova družba

Fran Levstik je prvi slovenski pesniški velikan, ki je najprej napisal znamenito umetno pripovedko *Martin Krpan* (1858), predvsem v zadnjem desetletju svojega življenja (umrl je leta 1887) pa je ustvaril nekaj najlepših igrivih in tudi resnih pesmi za otroke. V zbirki *Sedmerica velikih* so pod naslovom *Najdihojca na dedovem kolenci* izšle njegove prav tako znamenite otroške pesmi. Založba je zbirko izdala s takšnim naslovom, da bi današnjim bralcem povedali, kako zelo so stare pesmi, ki jih je Levstik napisal pred več kot sto dvajsetimi leti. Zbirko je ilustrirala Jelka Godec Schmidt.

Svetilniki

2.

Celjska Mohorjeva družba

Berta Golob je diplomirala iz slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, se v službenih letih preizkusila na različnih strokovnih področjih in je avtorica več knjig leposlovne, poljudno strokovne, pedagoške in verske vsebine. *Svetilniki* so njena četrta leposlovna knjiga. Meditacijam iz zbirke *Med nami, Gospod* (1992), črticam iz knjige *Kako visoko je nebo* (1990) ter iz knjige *Marijine srajčke* (1999) se zdaj pridružujejo portreti dogodkov preprostih ljudi. Takih je med nami največ in mednje se nemara lahko uvrstimo tudi sami, pa vendar iz njih kdaj plane iskrica, ki zaneti plamen neugasljivega spomina. To v jeziku ljubezni pomeni, da je vsak človek dragocen; ne da bi slutil, kaj šele vedel, postane kdaj drugemu drobna sreča v medsebojnem srečanju. Berta Golob je srečanja z ljudmi, ki nam jih

Čista toplina. Plina.

Utekočinjeni naftni plin je energetske učinkovito in okolju prijazno gorivo za ogrevanje vašega doma. Petrolovi pogoji postavite plinohrama in dobave plina pa so prijazni do vas. **Priklon plina do vaše hiše je brezplačen**, vsi novi najemniki plinohrama pa dobite še darilo – 15.000 SIT na predplačilni kartici Magna za nakup goriva ali katerikoli drug nakup na vseh Petrolovih bencinskih servisih po Sloveniji. Dodatne informacije na brezplačni številki 080 22 66 in na www.petrol.si.

PUBLICIS

PETROL

080 22 66 postavitev plinohrama in dostava plina

PETROL

Napovednik dogodkov

ČETRTEK, 9. 11. 2006

19.30 Mestni muzej:

Aljoša Vrščaj, kitara; Tina Žerdin, harfa, Primož Kranjc, harmonika – klasična glasba

19.30 Cankarjev dom: Orkester Slovenske filharmonije

20.00 MGL: Rok Vilčnik: O čem govorimo, kadar govorimo o ljubezni

20.00 Plesni teater Ljubljana:

Ana Štefanec (Slovenija), Anais Romeo (Francija): Veliko življenje / La grande vie – sodobni ples

PETEK, 10. 11. 2006

19.30 Cankarjev dom: Orkester Slovenske filharmonije

20.00 Cankarjev dom:

Kabaret Berlin 1920–30 – gledališko-glasbena predstava

20.00 MGL: M. Gavran: Vse o ženskah

SOBOTA, 11. 11. 2006

Slovenska filharmonija: Imate radi Bacha? – klasična glasba, džez

19.30 MGL: J. Masteroff, F. Ebb, J. Kander: Kabaret – muzikal

NEDELJA, 12. 11. 2006

19.00 Slovenska filharmonija: Komorni zbor Ave – letni koncert

PONEDELJEK, 13. 11. 2006

19.00 Slovensko mladinsko gledališče: A. Dumas, S. Fišer: Kraljica Margot

19.30 Mestna hiša: Brina Kafol, flavta, Uroš Barlič, kitara; Duo Barbara Sorč, mezzosopran, Urška Arlič, sopran; Margareta Gregorinčič, klavir – klasična glasba

19.30 MGL: J. Masteroff, F. Ebb, J. Kander: Kabaret – muzikal

TOREK, 14. 11. 2006

19.30 Slovenska filharmonija: Severin von Eckardstein (Nemčija), klavir – klasična glasba

19.30 MGL: J. Masteroff, F. Ebb, J. Kander: Kabaret – muzikal

19.30 SNG Drama: S. Beckett: Čakajoč Godota

SREDA, 15. 11. 2006

19.30 SNG Drama: S. Beckett: Čakajoč Godota

19.30 MGL: I. Ratej: Je to človek?

Frankfurt po Frankfurtu

Frankfurt po Frankfurtu, ki v Ljubljano vsako leto prinese najboljše, kar je pred tem prikazal veliki frankfurtski knjižni sejem, se letos ponaša z 20-letnico delovanja. Na svojih začetkih je Frankfurt po Frankfurtu ponudil vpogled le v strokovno literaturo, tej pa so se kasneje pridružili drugi založniški programi, predvsem leposlovje. Sejem v Cankarjevem domu bo letos potekal med 8. in 13. novembrom, dežela v gosteh pa bo Indija, kjer je okoli 16 tisoč založnikov, ki vsako leto izdajo približno 70 tisoč novih knjig, med njimi kar 20 tisoč v angleščini. Na sejmu bodo na ogled knjige v angleškem jeziku, sicer pa je Indija edina država na svetu, ki izdaja knjige v več kot 30 jezikih. Indijski kotichek bo spremljala razstava fotografij Marena Lakoviča, ki Indijo na simbolni ravni predstavljajo kot eno izmed etnično in pokrajinsko najbolj raznolikih dežel sveta. Podatek, da je lani 8.000 obiskovalcev knjižnega sejma v Ljubljani kupilo kar 10.000 knjig, priča, da zanimanje za tujo litera-

Indija je država v gosteh.

turo kljub številnim spletnim knjigarnam ne pojenjuje. Nasprotno, obiskovalci knjig ne kupujejo le za institucije, temveč tudi za zasebne namene. Na sejmu bo tudi letos razstavljenih 10.000 naslovov, ki so jih knjigarji izbrali na dveh največjih sejmih, v Londonu in Frankfurtu. Na slednjem je bilo letos razstavljenih kar 400.000 knjig. V Ljubljani bo leposlovje zastopano s 300 naslovi nagrajenih avtorjev in tistih, ki so prišli v ožji izbor za knjižne nagrade. V središču zanimanja bo delo letošnjega Nobelovega nagrajenca za književnost, turškega pisatelja Orhana Pamuka, tu pa so še dobitniki Pulitzerjeve, Whitbreadove, Bookerjeve, Goncourtove in mnogih drugih nagrad. L. H.

Galerija pred prenovno

V ljubljanski Moderni galeriji od prejšnjega tedna ni več mogoč ogled stalne postavitve Izbrana dela slovenskih avtorjev iz zbirke Moderne galerije 1950–2000. Prav tako ni več mogoč obisk knjižnice in dokumentacije-arhiva, medtem ko bo fotoarhiv dostopen do konca decembra. V Moderni galeriji bo celovita obnova stekla v začetku prihodnjega leta, priprave nanjo pa so se začele že zdaj. Moderna galerija bo s prenovno, ki bo zajela celotno stavbo na Tomšičevi 14, pridobila več razstavnih površin in večnamenske prostore ter se po dostopnosti za obiskovalce približala evropskim standardom. Idejni načrt prenove pripravljata arhitekta Matija Bevk in Vasa J. Perovič. Ministrstvo za kulturo je za prenovno zagotovilo 800 milijonov tolarjev, končana pa naj bi bila v začetku leta 2008. Stavba na Tomšičevi 14 bo v času prenove zaprta. Za javnost bo odprta le Mala galerija na Slovenski 35, sicer pa bodo dejav-

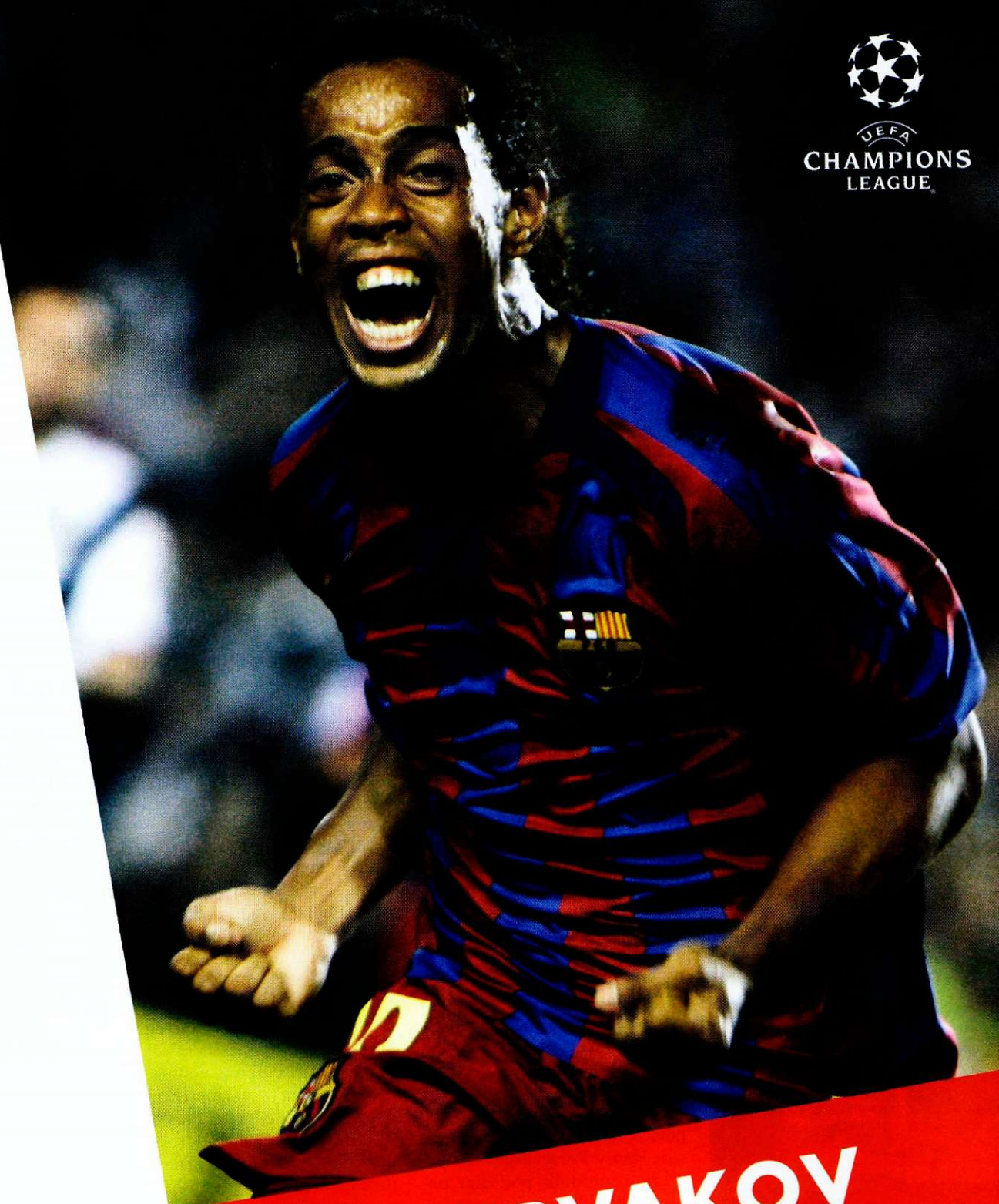
Prenova Moderne galerije

nosti Moderne galerije potekale v manjšem obsegu na za zdaj še neznan lokaciji in bodo usmerjene v pripravo nove postavitve stalne zbirke in programa za leto 2008, ko bo Slovenija predsedovala EU. Prenovljena stalna zbirka bo javnosti predvidoma dostopna ob odprtju prenovljenih prostorov. Moderna galerija je v skoraj šestih desetletjih delovanja na področju vizualne umetnosti glavno dejavnosti izvajala v matični hiši na Tomšičevi 14, ki je bila leta 1948 zgrajena po načrtih arhitekta Edvarda Ravnikarja, ima pa okrog 1990 kvadratnih metrov razstavnih površin in 600 kvadratnih metrov depojev. L. H.

 **RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Radio Krka
106.6 MHz

LIGA PRVAKOV

21. IN 22. NOVEMBER

PRENOS

V ŽIVO OB 19:55

EKSKLUZIVNO NA TV3

Čudovito leto

Monika Maljevič

Vedno prezaposleni borzni posrednik iz Londona Max Skinner po smrti strica Henryja podeduje vilo in vinograd v Provansi.

Da bi od prodaje iztržil čim večji dobiček, odpotuje v Francijo, kjer pa ne gre vse po načrtih. Oskrbnika vinograda nista navdušena nad Maxovo željo po prodaji, na posestvu se pojavi mlada Christie, ki trdi, da je Henryjeva nezakonska hčerka, dodatne dvome o življenjski sreči pa Maxu zbuja tudi spomini na otroštvo in prikupna, a svojejglava lastnica restavracije v bližnji vasi.

Investicijski strokovnjak iz Londona Max Skinner (Russell Crowe) se preseli v Provanso, da bi prodal majhen vinograd, ki ga je podedoval po pokojnem stricu. Max se počasi privadi tistemu, kar nazadnje postane omamno, novo življenjsko poglavje, ko spozna, da je življenje vredno rešiti.

Samozavesten, čeden in vzvišen Max Skinner je uspešen londonski bankir. Finančna barakuda na bregovih Temze, ki želi osvojiti evropski trg. Z zadnjim podvigom je zaslužil več milijonov, kar mu tekmeči grozno zavidajo. Maxov triumf se popolnoma ujema z njegovo filozofijo: zmaga ni vse, je edina stvar!

Kmalu zatem Max izve žalostno novico, da je umrl njegov priletni stric Henry. Ker je njegov najbližji krvni sorodnik, podeduje posestvo, ki vključuje provansalski grad in vinograd La Siroque, kjer je Henry trideset let gojil trto.

Max odpotuje v gradič, kjer je v otroštvu preživel počitnice z ekscentričnim stricem, ki ga že leta ni ne videl ne slišal. Medtem ko se Max ukvarja s pravnimi papirji, ga v podjetju suspendirajo; čaka ga preiskava zaradi sumljivih transakcij z obveznicami.

Ker je njegova prihodnost v Londonu negotova, se počasi začne privajati novemu življenju v gradičku. Znova sreča dolgoletnega grajskega vigneronu Fran-

A Good Year

Režija: Ridley Scott

Scenarij: Marc Klein in Peter Mayle

Produkcija: Lisa Ellzey, Julie Payne, Branko Lustig

Igrajo: Russell Crowe, Marion Cotillard, Abbie Cornish, Didier Bourdon, Isabelle Candelier, Archie Panjabi, Freddie Highmore, Albert Finney

Premiera: 9. 11. 2006

Distribucija: Continental Film

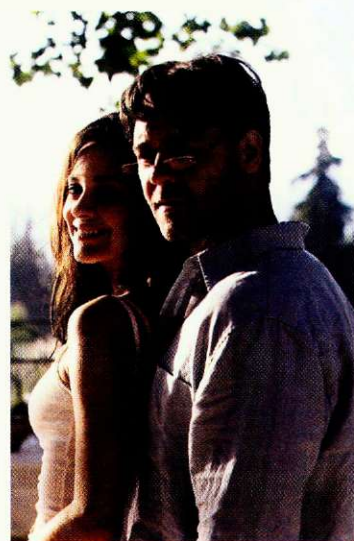

cisa Dufloata (po tridesetih letih še vedno skrbi za trte), ki se ga Max spominja iz otroštva. Dufloata gostobesedna žena Ludivine, ki na posestvu gospodinji, Maxa toplo sprejme.

Ta je negotov, ali je življenje na jugu Francije res zanj. Pokliče svojega najboljšega prijatelja, londonskega nepremičninskega agenta Charlieja Willisa, naj se pozanima, kakšna je tržna vrednost gradiča in vinarne, kot je La Siroque. Charlie svetuje Maxu, da za majhno vinarno z dobrim vinom lahko zahteva več milijonov dolarjev, še posebej če prodaja butična vina v različnih prodajalnih vin. To je dobra naložba, če Max izgubi službo.

Ko se Max z naklonjenostjo spominja svojih preteklih polletij (z moškim, čigar modrost in filozofija sta mu pomagala pri uspešni karieri) in premišljuje o negotovi usodi, se zadeve zapletejo z nepričakovanim prihodom odločne dvajsetletne Kalifornijčanke iz Doline Napa Christie Roberts, ki trdi, da je nezakonska hčerka pokojnika. Če je to res, je po francoski zakonodaji ona dedinja La Siroque.

Max sumi, da je Christie sleparka, zato začne brskati po njeni preteklosti, hkrati pa se pričkata glede usode vinograda, katerega plonk (tako Francozi pravijo slabemu vinu) še za kisi ni dober. Max pa v stričevi kleti najde tudi druge steklenice vina.

Steklenica skrivnostnega, legendarnega vina, imenovanega vin de garage, na črnem trgu stane več tisoč dolarjev. Vsaj tako trdi lastnica krajevne kavarne Fanny Chanel, v katero se Max zaljubi.

Od kod je to vino prišlo? In zakaj Dufлот vztraja, da bo ostal na posestvu ne glede na usodo vinograda? In kaj je z nenavadnimi trtami, ki jih je na posestvu odkrila Christie?

S spomini in z minevanjem časa se v Maxu prebudijo čustva, za katera je mislil, da jih je izgubil, in zaradi katerih začne na novo ceniti življenjsko filozofijo pokojnega strica Henryja – in filozofijo življenja v Provansi: »Nikjer na svetu človek ne more biti zaposlen s tako malo dela, a hkrati pri tem tako uživati.« **D**

v sredo, 15. novembra

3 v 1

dva filma in risanka
na enem DVD-ju

za 990 SIT ob nakupu 7 dni

Filma Naj živi smrt ... tvoja in Poveljnik Hamilton ter risanka Zakleta ladja s planeta Mir na DVD-ju samo za bralce tednika 7 dni

Izšla bosta še naslednja DVD-ja:

- Išče se živ ali mrtev, Bojevniki in risanka (22. 11.)
- El Rojo, Mach 2 in risanka (29. 11.)

Naročniki tednika 7 dni si lahko DVD-je zagotovite z naročilom po telefonu: 02/23 53 326, 02/23 53 427 ali 02/23 53 500, e-mailu: knjiga@vecer.com, spletni trgovini www.vecer.com/trgovina ali po pošti na naslov: ČZP Večer, 2504 Maribor. DVD-je vam bo raznašalec prinesel na dom, plačilo po položnicah za 7 dni. Zaloge so omejene.

7dni

Polariteta

Pavel Furlan, SAGA Institute, foto: Matej Mihinjač, SAGA Institute

Volvo V50 D5 summum

Da so Skandinavci nekaj posebnega, vedo že otroci. Seveda, na vrhu evropskega zemljevida baje rastejo najlepše plavolaske na svetu, a tudi najmogočnejša moška pleča te oble. In tam blizu, kjer je polovico leta dan noč in polovico leta noč dan, prihajajo iz robotiziranih proizvodnih linij eni najboljših avtomobilov na svetu.

Tipični skandinavec Volvo V50 ni markanten avtomobil. Zato pa je tipični skandinavec. Sicer prepoznavne poteze, a ne-

kam skopo poudarjene, zadržane. Že klasika; stopnička po celotnem boku, kratak in nabit navzven potisnjen rilček ter oglat diagonalno presekan, v lesk spoliran konec nosu. Nezamenljivo volvo. V kombijevski različici pa še bolj volvo. Vendar se nekako zdi, da najmanjši hišni kombi ni več izdelan v slogu preteklosti. Nič več volvo – ogromen avto, temveč prej obratno. Pravzaprav je videti precej majhen, četudi je velik. Morebiti zaradi velikega in navzgor nabuhlega prtljažno-potniškega prostora in kratkega prednjega dela. Kot da bi bil že zaleten v verižnem

TEHNIČNE KARAKTERISTIKE

TEHNIČNI PODATKI	VOLVO V50 D5
vrsta motorja	turbodizelski, petvaljni, vrstni, 4 ventili na valj
prostornina v ccm	2401
moč v kW (KM) pri vrt./min	132 (180) pri 4000
največji navor v Nm pri vrt./min	350 pri 1750
menjalnik	samodejni, petstopenjski
pogon	na sprednji kolesi
mere (dolžina x širina x višina) v mm	4515 x 1770 x 1450
medosna razdalja v mm	2640
prtljažnik v litrih	417/1307
masa praznega vozila (nosilnost) v kg	1461 (539)
največja hitrost v km/h	220
pospešek 0-100 km/h v s	8,6
poraba (po normah EU) v l/100 km	9,7/5,5/7,0
poraba na testu v l/100 km	9,9
cena vozila v SIT	9.333.018

trku. Četudi je v globoko morško modrih bisernih odtinkih na pogled elegantno prijeten. Tipičen šved. Tipična skandinavska tehnologija. Tipična skandinavska konstrukcija. Osnovan približno tako, kot so njihova bivališča. Navzven majcene hišice, pobarvane v močne temne, a žive odtenke, da srebajo sončno toploto iz mrzle okolice severa, od znotraj pa prijazni, prijetni, topli in bogato opremljeni domovi, sestavljeni iz majhnih uporabnih prostorčkov, ki ponujajo enkratnost bivanja vsakomur. Ta svojeglavost, a hkrati imenitnost je doletela tudi volvo V50. Navidezna majhnost ponuja v notranjosti potnikom obilico prostora, sploh na prednjih sedežih. In udobje ter fino počutje vsaj spredaj sedečim. Zadaj tudi, če le-ti nimajo predolгих nog in previsokih hrbtov. Toplino in prijetnost je čutiti na mehkem usnjenem oblazinjenju, temperamnih Skandinavcev pa iz strogih, ravnih, velikih površin in ostrih linij, ki se zlivajo v enkratno celoto.

Moči ne manjka Takšno, kot je počutje v potniški kabini, je tudi počutje pri vožnji. Da gre za avtomobil, ki bi si želel malce večjo medosno razdaljo, se ve, saj si platformo deli z Mazdino trojko in Fordovim focusom, le da je v tem primeru uglasena kot filigransko izpiljena simfonija. Mehko požiranje lukenj in neravnin, tihost, stabilnost in dober občutek voznika za volanom so njegovi aduti. Pri vsem tem pa se lahko zgodi, da bo nemalokrat na voziščih šlo z avtomobilom prehitro, saj je občutek za hitrost zaradi dobre zvočne izolacije in odlične voznosti varljiv. In zaradi popolnega neobčutka stika s cesto na volanskem obroču. No, nekaj je za slednje kriv tudi samodejni menjalnik v kombinaciji z 2,4-litrskim prečno postavljenim vrstnim turbodizelskim petvaljnikom s 132 kW (180 KM) moči in 350 Nm navora. Zmogljivost motorja je namreč neenakovredna prestavni tehnologiji, saj je ta kljub svoji sodobnosti precej počasna in ji obilica navora povzroča težave pri izbiranju prestave. Seveda ob željah po dinamični vožnji. Ne glede na to pa ta motor volvu V50 ustreza, ker mu moči prav nikoli ne zmanjka. In konec koncev kljub svoji moči ni tako požrešen. Slabih 10 litrov mu je bilo dovolj za urno vožnjo po neskončnih serpentinastih klancih.

Za volvo V50 summum velja reči le eno. V vseh pogledih zelo dober avtomobil! Le nekaj je nujno. Skandinavski slog mora biti obvezno všečen, sicer polariteta ni več nujno na pozitivni strani. O cenah pa ne gre izgubljati besed. Kdor ve, kaj hoče, bo tudi odšel. **D**

Sili med elito Svojevrstnost je opredeljena tudi na detajlih. Glavni izmed njih je pionirsko delo pri avtomobilskem dizajniranju. In ta je sredinska konzola; le za prst debela, v lok upognjena plošča, olupšana z v čokoladno tablico razporejenimi gumbi na sredini, ki so namenjeni upravljanju in nastavljanju določenih sistemov v vozilu. Za njo pa nič. Praznina oziroma skrit odprt predal za drobnarije. Druge malenkosti godijo bivanju v potniškem prostoru. Uporabni gumbi so veliki in prepoznavni, neuporabnih ni. Enako je z informacijami. Kar voznik potrebuje za vožnjo in nič več. A vseeno več kot dovolj. Da volvo V50 ne želi biti suveren družinski avtomobil, kaže navzven z malo odlagalnimi mesti v kabini. In tudi s prtljažnikom, ki ni prav prepričljivo velik, čeprav bi ob delno podrti zadnji klopi lahko vanj pospravili tudi skakalne smuči Jana Bokleva. Da hoče suvereno zadovoljevati elitni razred, pa kaže v svoji opremi, nekateri za doplačilo, vse torej, kar se za imenitneže spodobi. Ves luksuz, vso aktivno in pasivno varnost, vso elektriko in elektroniko. Razen TV.

Novici

FORD TRANSIT Fordov transit je dostavnik številka ena v Evropi. Količina vseh proizvedenih vozil je zgovorna – v 40 letih jih je s tekočega traku zapeljalo več kot pet milijonov. S prenovo so želeli pri Fordu poudariti slog, udobje, tudi razkošje, ki v segmentu gospodarskih vozil načeloma niso v prvem planu, a vseeno. Na domačem trgu je na voljo šest različic dveh štiritivaljnih turbodizelskih motorjev TDCi. Prva skupina s pogonom na sprednji kolesi ima 2,2 litra in moči 85, 110 ter 130 KM (250, 285 ter 310 Nm), druga s pogonom na zadnji kolesi pa 2,4 litra delovne prostornine in moči 100, 115 ter 140 KM (285, 310 ter 375 Nm). Na voljo so tri medosne razdalje s štirimi dolžinami tovornega prostora (od 2,58 m do 4 m) in različne izvedbe; furgoni z nizko, srednje visoko in visoko streho, šasije z enojno ali dvojno kabino, minibusi z nizko ali srednje visoko streho, kombiji in kombi-furgoni ter posebne izvedbe s prednjo osjo z visoko nosilnostjo. Cene so v primerjavi s konkurenco ugodne in se začnejo pri okoli 4,78 milijona SIT za transit furgon, 5,08 milijona za transit kombi in 4,65 milijona za šasijo s kabino.

SAAB 9-5 Tovarna avtomobilov iz Trollhättana na Švedskem je dolga leta izdelovala letala. Zato z geslom 'Pilots wanted', s katero se predstavljajo po Evropi, dokazujejo, da so ponosni na svojo zgodovino. Po novem skrbi tudi za okolje. Prenovljenega 9-5 je mogoče prepoznati po rahlo spremenjenem prednjem delu avtomobila, notranjost 'pilotske kabine' pa je še bolj moderna in športna. Najpomembnejša novost v motorni ponudbi je 1,9-litrski turbodizelski motor s 150 KM. Ob tem je bil prenovljen še najmočnejši motor, 2,3-litrski bencinski agregat, ki mu pomaga turbinski polnilnik in po novem doseže 260 KM.

S SREDNJA
POKLICNA IN
STROKOVNA
ŠOLA
BEŽIGRAD
LJUBLJANA

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Vpisujemo v programe:

SPSŠB, Na produ 2, Ljubljana; tel.: 01 537 13 88

- prometni tehnik (PTI)
- voznik
- učitelj vožnje
- pridobitev vozniškega dovoljenja: A, B, C, D, E kat.

Kakovostno življenje tudi po menopavzi

Med mladostjo in starostjo

Lucija Horvat, foto: iStockphoto, arhiv Demokracije

Mena ali klimakterij je posebno obdobje v življenju ženske, ko začne počasi ugašati funkcija jajčnikov, posledica tega pa je prenehanje mesečnega perila.

Ženska spolna hormona, estrogen in progesteron, v reproduktivnem obdobju ženske, ki traja povprečno od 18. do 45. leta, vplivata na vse ženske organe, po zadnji menstruaciji, menopavzi, pa se telo preklapi na drugačen režim obstajanja. Biološko gledano ženska z nastopom menopavze izpolni svojo temeljno nalogo, rojevanje otrok, in njeno življenje naj bi se na tej točki končalo. Z biološkega vidika je paradoksalno, da se je življenje ženske v zadnjih sto letih močno podaljšalo. V začetku 20. stoletja je bila povprečna življenjska doba ženske 50 let, do konca stoletja pa se je v ekonomsko razvitih državah podaljšala na 80 let. Pri tem pa se starost, pri kateri pride do menopavze, ni spremenila. V

21. stoletju je pričakovati, da se bo življenjska doba še podaljšala, zato bo pomen reševanja težav, ki jih prinese menopavza, še toliko večji.

Starejša in bolj spoštovana

Pri oblikovanju javnega mnenja o položaju žensk po menopavzi igrajo pomembno vlogo nacionalna, verska in druga tradicija. Za vzhodnjaške države je značilno, da ženske po menopavzi pridobijo ugled, njihov socialni in družinski status se izboljša. Na zahodu pa se srečujemo z negativnim sprejemanjem menopavze, saj ga povezujejo z izgubo ženskosti in spolne privlačnosti. V javnem mnenju prevladuje neupravičeno pomilovanje žensk v menopavzi, poleg tega pa je precej pogosto

tudi mnenje, da je to konec njenega profesionalnega življenja in kariere. Ker je menopavza obdobje med mladostjo in starostjo, je razumevanje vseh problemov tega obdobja zelo pomembno, hkrati pa se v tem obdobju lahko ukvarjamo tudi s preventivo starostnih bolezni.

Težave lajšajo tudi eterična olja.

Novo obdobje življenja ženske lahko prinese tudi vznemirljive nove možnosti, prehod pa lahko spodbudi različne telesne in čustvene težave. Mnoge od njih so rešljive s preprostimi ukrepi.

Začetek menopavze Začetek menopavze določajo geni pa tudi različni medicinski dejavniki in življenjski slog. Na zgodnejšo menopavzo vpliva kajenje, neprimerna prehrana in stres. Količina estrogena začne upadati že pred menopavzo, potem nekaj časa hitreje upada in se nato umiri. Enako se dogaja s progesteronom, vendar so znanstveniki mnenja, da večino težav v menopavzi povzroča prav zmanjšana raven estrogena. Poleg prenehanja mesečnega perila so najpogostejši znaki menopavze, ki jih doživlja skoraj 80 odstotkov žensk, nočno znojenje in navali vročine. Pojavijo se lahko še pred izgubo menstruacije. Te težave lahko trajajo tedne, mesece ali celo leta. Veliki večini žensk to ne povzroča prevelikih težav ali pa jih sploh ne, medtem ko jih okoli ena četrtina poišče pomoč, ker jih moti pri spanju in jim je zaradi tega nerodno ter neprijetno čez dan. Lahko se pojavi tudi suhost nožnice, kar povzroči boleče spolne odnose. Nekatere ženske imajo ob menopavzi glavobole, mučita jih nespečnost in utrujenost, lahko pa se pojavi tudi depresija. Vse druge spremembe v telesu ženske se v tem obdobju dogajajo zaradi naravnega procesa staranja: kosti postajajo manj čvrste, poveča se tveganje za osteoporozo. Tudi boleznir srca in ožilja postanejo po menopavzi verjetnejše, kar je posledica zmanjšanja varovalnega učinka spolnih hormonov.

Čustvene težave V menopavzi se lahko pojavijo tudi čustvene težave. Če je bila plodnost bistvo občutka vrednosti pri ženski, potem lahko v tem obdobju doživlja zmanjšanje samospoštovanja. Menopavza lahko povzroči občutek velikih izgub, še posebej skupaj z drugimi velikimi življenjskimi spremembami, kot so odhod otrok od doma, razveza in ostareli starši, ki so krhkega

zdravja ali bolni. Čustvena občutljivost poveča tudi težave, povezane s težavami v službi.

Preprečevanje težav Za preprečevanje vseh težav, ki jih prinaša menopavza, je zelo pomembna prehrana, ki vsebuje rastlinske hormone; dobro je jesti sojine izdelke, zeleno, komarček, rabarbaro, lucerno, polnozrnat ječmen in laneno seme. Koristijo tudi maščobne kisline, ki jih zaužijemo z ribami. Tveganje za osteoporozo bo zmanjšano, če bo na jedilniku hrana, ki vsebuje veliko kalcija, magnezija in drugih hranilnih snovi za tvorbo kosti. Gostoto kostnih mineralov povečuje tudi redna vadba, pri kateri nosite težo, na primer hoja ali ples. Aerobne vaje, kot sta tek in plavanje, varujejo pred arterijskimi boleznimi. Predvsem je pomembno obvladovanje stresa. Mnoge ženske se zatečejo tudi k hormonski terapiji in dobivajo nadomestke estrogena in progesterona, ki preprečujejo neugodne simptome menopavze. Takšna

Redna aerobna aktivnost koristi.

terapija je zelo učinkovita, vendar lahko prinaša tudi dolgoročno tveganje, še posebej rak dojke. Prav zaradi takšnih tveganj je še najboljši program z nadomestno hormonsko terapijo, ki vključuje tudi prekinitve zdravljenja.

Ne pijte vročih pijač K varovanju pred napadi vročine in nočnim znojenjem pripomore tudi prehrana, ki vsebuje esencialne maščobne kisline in vi-

tamina C in E. Pomagajo sojini izdelki. Rastlinski hormoni, ki so v sojinih izdelkih v velikih koncentracijah, posnemajo delovanje človeškega estrogena in s tem nadomestijo znižanje ravni hormona. Najpomembnejše je, da lahko rastlinski hormoni tudi zmanjšajo delovanje ženskega estrogena, kadar nihanje tega hormona ustvarja neravnovesje v razmerju ženskega estrogena in progesterona. Zelo pomembno

je, da na dan popijete najmanj šest kozarcev vode in zmanjšate količino popitih vročih napitkov, še posebej čaja in kave, izogibati pa se je treba začinjeni hrani in alkoholu. Ravnovesje hormonov lahko znova vzpostavijo različni zeliščni pripravki, to pa zato, ker delujejo kot blagi estrogeni. Najbolj koristi uživanje žajblja ali škrlatne kadulje ter kitajskega gozdnega korena. Poskusite lahko tudi z lanenim ali svetlinovim oljem. Ob navalih vročine pomaga pitje čaja iz poprove mete, saj ima hladilne lastnosti. Šentjanževka bo pomagala odpraviti nespečnost in depresijo. K sprostitvi čustvenih napetosti lahko pomaga tudi aromaterapija in masaža z eteričnimi olji, ki vsebujejo olje pomaranče neroli, sandalovo, sivkino, rožno in pelargonijino olje ter olje muškate kadulje. Vsa ta olja učinkujejo tudi, če jih dodamo v kopel, za pomiritev pa lahko kanete v izparilnik nekaj kapljic sivkinega olja. **D**

Gorenje s.d., 3503 Velenje

gorenje
pininfarina

Gorenje Pininfarina navdušuje s klasičnim minimalizmom in elegantnimi futurističnimi linijami. Oblikovanje, ki presega minljivost časa, zagotavlja večnost bivanja.

Raziščite podrobnosti in odlike nadčasovne oblike na www.gorenje.com

LEPOTA, KI OSTAJA

Planica 1933–2013

Lovro Kastelic, foto: Gregor Pohleven

Oče prve planiške velikanke je bil gradbeni strokovnjak Ivan Rožman. Z deli so začeli jeseni leta 1933.

Ali bo leta 2013 Planica v resnici postala sodoben nordijski center, kot zagotavljajo strateški načrti slovenske vlade?

V Planici naj bi do leta 2013 zrasel nordijski center, ki bo Slovenijo stal 100 milijonov evrov.

Leta 2013 naj bi torej Planica po zagotovilih in strateških načrtih slovenske vlade postala sodoben nordijski center, ki bo še posebej privlačen za športnike in turiste, živel pa bi čez vse leto. Projekt bi temeljil na obnovi obstoječih skakalnic. Direktor direktorata za šport na ministrstvu za šolstvo in šport (MŠŠ) Simon Starček je pri predstavitvi projekta pojasnil, da je center Planica eden pred-

nostnih vladnih nacionalnih razvojnih projektov do leta 2023, saj je med tistimi, ki omogoča kar najhitrejše črpanje evropskih sredstev, hkrati pa zagotavlja široke učinke na družbo in gospodarstvo. »Ena od velikih prednosti tega projekta bo tudi nogometni in atletski stadion, nove tekaške proge s spremljevalnimi objekti, speljane in urejene bodo tudi nove kolesarske in sprehajalne poti, ob katerih

bo tudi bogata gostinska ponudba.« Vodja službe za investicije MŠŠ Emanuel Čerček pa je napovedal, da bodo v prihodnjih dveh do treh mesecih že začeli z načrtovanjem obnove in graditve. »Pri tem se bomo oprli tudi na izkušnje in projekte, ki so bili narejeni v preteklosti. Sledil bo razpis za zasebne partnerje, ki bo ustvaril realno sliko, kdo bo pristopil k sofinanciranju, nato pa bomo pripravili načrt del po

posameznih fazah šestletnega obdobja,« je dejal Čerček.

Že večkrat zapeljani lastniki

Predmet predstavljenega projekta, ki želi ponuditi kakovostno turistično in športno storitev, je torej strnjen v štirih točkah: obnova skakalnic, oprema skakalnic, graditev tekaškega stadiona in spremljevalnega objekta za tekaške proge, sistem za zasneževanje, žičnice, atletsko-nogometni stadion, kolesarske in sprehajalne poti; park kulturne dediščine ter informacijski prostor z gostinskim lokalom. Planico, ki je znana ne le zaradi smučarskih skokov, ampak tudi zaradi polpreteklih dogodkov – zlasti nerazvojno in netrajnostno zasnovanih, ki so povezani z urejanjem in vzdrževanjem skakalnic ter drugih objektov, infrastrukture in njihove okolice, prirejanjem tekem v skokih in poletih, ter zaradi zapletov, ki so nastajali med različnimi združenji in organizacijami, ki so lastniki na območju Planice ali pa so kakor koli povezani z urejanjem Planice ter s prirejanjem športnih tekmovanj, naj bi čez vse leto zapolnjevali najrazličnejši in že določeni programi.

Takšnih načrtov je bilo v Planici sicer že ničkoliko, a so vselej

PRIMORKA
tv

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

DNEVNIK TV PRIMORKA

Od ponedeljka do petka ob 20.00

Vrednost Nordijskega centra Planica

Začetek izvedbe projekta	2007	
Končanje projekta	2013	
Proračun RS	15 mio evrov	16 %
Proračun občin in pokrajin	-	-
Evropski viri	40 mio evrov	43 %
Javno-zasebno partnerstvo (zasebni viri)	39 mio evrov	41 %
Skupaj	94 mio evrov	100 %

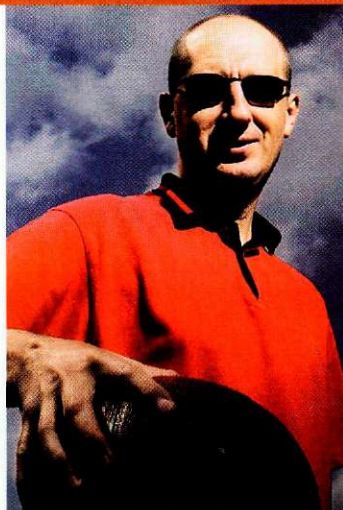
o(b)stali pri začetnih idejah. V Planici namreč vrsto dejavnosti opravlja več kot deset organizacij, zavodov, združenj ali priložnostnih organizatorjev na zemljiščih, na katerih je tudi okrog 100 individualnih lastnikov, povezanih v kmetijsko skupnost, nekaj individualnih lastnikov in občina Kranjska Gora, objekti pa so za nameček v lasti petih pravnih oseb. Vsi ti subjekti bodo zagotovo zahteven sogovornik, čeprav minister za šolstvo in šport Milan Zver jasno in glasno dopoveduje, da še nikoli doslej ni bila narejena takšna finančna konstrukcija, ki bi imela tudi realno podlago. Kranjskogorski župan Jure Žerjav je zelo previden, saj pravi, da so bili lastniki teh zemljišč že tolikokrat zapeljani, da tudi temu, pa čeprav realnemu projektu ne morejo verjeti na besedo. Tudi nekateri lastniki zemljišč so izjemno ogorčeni nad dosedanjim upravljanjem s Planico, zato previdno upajo, da bo tokrat vendarle bolje.

Močan zasebni interes Lastniki bi bili torej lahko glavna ovira za ta drzni državni projekt, saj se morajo s prenovo Planice obvezno strinjati. Minister Zver je optimističen: »Prepričan sem, da bomo najtrši oreh z lastniki vendarle strli. Prepričan sem tudi, da gre za zrele ljudi, ki se zavedajo in razumejo, kakšen projekt in koliko sredstev je pred nami. Lastnikom zemljišč bomo ponudili dve rešitvi: zemljo bodo lahko prodali ali pa bodo postali delničarji podjetja, ki bo upravljalo s Planico.« Lastnikov je, kot že rečeno, precej. Če se le eden ne bo strinjal, bo projekt ustavljen! »V tem primeru bo projekt propadel oziroma bodo Planici namenjena sredstva šla drugam – v kakšen

drug projekt, na kakšno drugo lokacijo,« je opozoril Zver.

Denar za 100 milijonov evrov vredni projekt naj bi zagotovili prek treh faz: 40 milijonov bi načrpali iz evropskih strukturnih skladov, 15 bi jih zagotovila država, preostalih 40 pa gospodarstvo. Minister Zver je mnenja, da bo prav interes zasebnega kapitala izjemno velik. V javno-zasebnem partnerstvu pa je že mogoče slutiti, da bo vodilno vlogo prevzel novogoriški HIT, lastnik večine kranjskogorskih hotelov, ki je pripravljen sodelovati. Predsednik uprave novogoriškega podjetja Niko Trošt je ob tem zatrdil: »V Planici smo navzoči že zelo dolgo in želimo sodelovati tudi naprej. Posebej zato, ker načrti Nordijskega centra Planica zagotavljajo profesionalno načrtovanje in vodenje, prav tako pa so realno oblikovani viri financiranja. Običajno se po investicijskem procesu zalomi pri nadaljnjem upravljanju. Center mora biti tudi po zgraditvi donosen. Poleg finančnih sredstev bomo ponudili svoje znanje iz hotelirstva, igralništva in druge turistične ponudbe. Pozivam vse akterje, da stopimo skupaj in najdemo vsak svoj interes...«

V vladnem predlogu je na koncu zapisano: »Celovita ureditev Planice bo zagotovila tudi nova delovna mesta, ki jih bo zahtevala tako povečana športna, zlasti pa športno-rekreativna in turistična dejavnost. Glede na turistično in športno-rekreativno dejavnost vse leto je upravičeno pričakovati večje število obiskovalcev Planice in s tem tudi širšega območja, kar bo spodbudilo dodatni razvoj Zgornjesavske doline.« Zapomnimo si in jih primimo za besedo, kajti če bo slednje obveljalo, se bo Planica na svoj 80. rojstni dan znova rodila. ■

Čemu žrtev

Esad Babačić

Primerjati Katanca in novega trenerja Uniona Olimpije Gašperja Okorna je prav gotovo prezgodaj, saj se lahko vzlet »zadnjega« upa letošnje Olimpije kaj hitro konča.

Obetavni trener bo moral narediti precej več čudežev, kot jih je Srečko, če bo hotel svoj klub izvleči iz godlje, v katero je padel že pred to sezono. Pri tem se ne bo mogel zanašati na podporo vodstva, ki ima očitno preveč težav samo s seboj, da bi lahko svojo energijo usmerilo v edinega mogočega rešitelja kluba. Tistim, ki so soodgovorni za primer Zupan, očitno ni jasno, da bi morali vzeti v bran mladega trenerja, ki se obubožani upravi prva-ka izpod Rožnika zelo spleča. Kdo bi lahko v tako slabih razmerah za delo zbral toliko pozitivnega mišljenja in zastonskega goriva, da bi prebudil apatične igralce, ki dobivajo plačo po kapljicah? Okorn se je stvari lotil s srcem, ker je naposled dobil priložnost. Lahko bi bil preračunljiv in bi raje počakal na boljše čase, toda s tem ko se je vrgel v vodo, je pokazal, iz kakšnega testa je. Seveda je imel tudi to srečo, da je bil njegov angel vodnik Tomo Mahorič, ki je naredil nekaj, kar dandanes v Sloveniji skoraj ne obstaja več: odstopil je zato, ker je hotel s tem pomagati svojemu kolektivu. Žrtvoval je sebe, da bi pomagal drugim. Pri njegovih nekdanjih šefih je zadeva nekoliko drugačna: ti bi raje žrtvovali druge, da bi bilo njim vsaj približno dobro. Druga največja žrtev takšne življenjske filozofije je gotovo žalostni Miha Zupan, ki je upal in se bal, da bo lahko letos igral med velikimi in končno pokazal, česa je zmožen. Pa se je znašel v žrelu čudnih poslovnih rešitev, ki so ga vrgle tako rekoč na cesto. Tisti, ki so mu obljubljali boljše prihodnost, so mu zdaj pokvarili še preteklost, od katere se tako ali tako ni dalo živeti. Najbolj sumljiv pri vsem skupaj je direktor kluba Tavčar, ki se je malce prenaglil z nakupom odličnega igralca s Kodeljevega. Ali pa tudi ne, saj je imel kar precej časa, da uredi vse potrebno okrog vročega prestopa. Namesto da bi zadeve čim prej uredil v korist moštva in nesrečnega Zupana, zdaj prepričuje javnost, da so tisti, ki nočejo postati pokrovitelji kluba, krivi za prazno klubsko blagajno. Namesto da bi vprašanje pokroviteljev reševal s pogovori, jih skozi medije za božjo voljo prosi, naj se ga vendarle usmilijo. S tem se že vnaprej postavlja v vlogo žrtve, čeprav je prav on tisti, ki bi moral reševati poslovne zadeve svoje-ga kolektiva. Očitno je nekaterim že jasno, kako se bo vse skupaj končalo, zato se jim ne zdi smiselno, da bi se še naprej smešili.

S hitrostjo postopka in višino kazni za gospodarski kriminal je koprsko sodišče zgled drugim.

Podjetniku 11 let zapora

Bogdan Sajovic, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

Zaradi nezakaitnega mešetarjenja med podjetjem, ki ga je vodil, in podjetji, ki jih je imel v lasti, je bil Danilo Pines obsojen na skupno enajst let zapora. Navdušuje hitrost celotnega postopka – od preiskave do obsodbe je preteklo dve leti in pol.

Po še ne pravnomočni sodbi okrožnega koprškega sodišča so bile izrečene visoke kazni trojici, zapleteni v nezakonite oblike mešetarjenja, ki jih je tožilstvo ocenilo kot poslovne goljufije, zlorabo položaja in pravic ter pomoč pri teh dejanjih. Na najvišjo kazen, skupaj enajst let zapora, je bil obsojen 51-letni Danilo Pines, nekdanji direktor invalidskega podjetja Inde in sočasno lastnik zasebnih podjetij Libra in Adastra. Za pomoč pri goljufiji sta bila obsojena Pinesova žena Vladenka in Milenko Jenko, ki sta bila v Indeu predsednika nadzornega sveta. Vsak od njiju je bil obsojen na štiri leta zapora, poleg tega pa pet let ne smeta opravljati funkcij v nadzornih svetih.

Podjetje Inde je leta 1999 zašlo v finančne težave, potem pa je njegov direktor postal Pines. Leta 2002 je s privolitvijo nadzornega

sveta prodal Indejeve (550 milijonov tolarjev vredne) poslovne prostore podjetju LB Leasing, to pa z liziško pogodbo iste prostore podjetju Libra, ki je bilo v Pinesovi lasti. Pines je v vlogi lastnika podjetja te prostore ponudil nazaj Indeu (kjer je bil še vedno direktor), tako da je ta plačeval najemnino za svoje nekdanje prostore. Poleg tega je Pines, potem ko je bil za podjetje Inde leta 2004 uveden postopek prisilne poravnave, prek svojega drugega podjetja Adastra ustanovil še eno podjetje, ki je prevzelo dotedanje Indejeve de-

javnosti na isti lokaciji in v istem obsegu. Sodišče je menilo, da je šlo za očitno goljufijo, in Pinesu prisodilo štiri leta zapora, za nadaljevano dejanje zlorabe pravic in položaja pa sedem let. Za še eno posamično dejanje zlorabe položaja in pravic mu je izreklo še eno leto zapora. Skupna kazen je enajst let, kar je celo več, kot je zahtevalo državno tožilstvo. Druga dva obtoženca, ki sta mu pri tem pomagala, sta bila obsojena vsak na štiri leta zapora.

Koprsko sodišče za zgled Očitno se je v naši državi nekaj premaknilo. Predivanje denarja in premeščanje lastništva nepremičnin med podjetji, ki jih nekdo vodi, in podjetji, ki jih ima isti človek (ali njegovo sorodstvo) v lasti, ni samoumevno, morda le malce nemoralno, ampak je hudo kaznivo. Bil bi že skrajni čas, da se prime-

ru koprškega tožilstva in seveda tudi sodišča pridružijo sodišča in tožilstva v drugih slovenskih občinah. Predvsem pa navdušuje hitrost dela obeh ustanov. Kriminalisti so preiskavo začeli marca 2004, na prvi stopnji pa se je zadeva končala po dveh letih in pol, kar je za tovrstna kazniva dejanja nedvomno slovenski rekord.

Z več takšnimi obsodbami se bo morda končno posvetilo tudi tistim našim državljanom, ki podobna dejanja zagovarjajo v smislu »se je pač znašel«, s čimer opravičujejo celo ljudi, ki igrajo v javnem življenju velike vloge. Niso se znašli, storili so kazniva dejanja, je sporočilo, ki ga podaja sodba koprškega sodišča.

Upamo le, da pravnomočno obsojenih kriminalcev z »belimi ovratniki« ne bo kakšen predsednik v stanju višje duhovne zavesti oprostil, kot se je že zgodilo. ■

Trije roparji obsojeni

Trojici, obtoženi ropa, je višje sodišče potrdilo kazni. Roparji bodo za rešenkami prebili od tri do šest let in pet mesecev.

Tudi višje sodišče je sodbo potrdilo in s tem so postale pravnomočne kazni za tri Rome iz naselja Dečja vas pri Zagradcu. Miloš Zogović bo moral za zaphe za šest let in pet mesecev, Ignac Brajdič bo za rešenkami preživel pet let in deset mesecev, medtem ko bo Adrijan Strojani v zaporu tri leta. Kazni so si prislužili, ko so junija lani oropali Ramiza Omeroviča. Vse skupaj se je začelo nekaj mesecev prej, ko je Omerović prodajal svoj avtomobil. Kupil ga je Zogović in dogovorila sta se na obročno odplačevanje. Kupec je plačal le prvi obrok, potem pa je nehal plačevati. Stalno se je izvijal in končno je bilo prodajalcu dovolj in je dolžnika prijavil.

Kasneje ga je dolžnik poklical in mu dejal, da ima denar zanj. Omerović se je ukvarjal tudi s

kupovanjem odpadnih kovin in Zogović mu je dejal, da imajo zanj tudi nekaj bakra, prinese naj denar in ga odpelje. Omerović se je do naselja pripeljal s tovornjakom, izstopil in odšel v bližnji gozdiček, kjer naj bi ga bil čakal baker. Seveda kovine ni bilo, obkolila pa ga je množica prebivalcev naselja. Bile naj bi tudi ženske in otroci, prepoznal pa je le tri, se pravi Zogoviča, Strojana in Brajdiča. Popršli so ga s solzilcem, potem pa so se ga lotili s pestmi, nogami in koli. Dodobra so ga premikastili in mu odvzeli tudi dvesto tisočakov ter za nameček izpulili še avtoradio iz kabine tovornjaka. Na srečo poškodbe, ki jih je dobil oropani, niso bile tako hude, da bi zaradi njih trpel trajne posledice. Vsekakor pa bo v prihodnje dobro premislil, s kom bo kupčeval. B. S.

KJE JE KIP? Ribniški policisti še vedno preiskujejo, kam je izginil dobra dva metra visok in nekaj sto kilogramov težak kip revolucije. Govori se, naj bi ga bili odstranili ideološki nasprotniki, a poraja se vprašanje, zakaj bi kip odvlekli domov; dovolj bi bilo, da bi ga poškodovali, če jim gre tako v nos. Veliko verjetneje je, da je po kovini (kip je namreč iz bron) zaskominalo ideološko neobremenjenega neznanca, ker ga zanima denar, ki ga bo iztržil za ukradeno kovino, potem ko bo kip izmaličil do neprepoznavnosti.

ZABOJNIKI V PLAMENIH Nekateri imajo očitno preveč prostega časa in zato počnejo neumnosti. Žal z njimi kradejo čas drugim, predvsem pa povzročajo škodo. Trojica osemnajstletnih Ljubljancanov tako zvečer ni imela kaj početi, pa so se spravili nad zabojnike za smeti. Začeli so jih veselo zažigati in kmalu je v Šiški gorelo šest zabojnikov. Policisti, ki so prihiteli, so trojico ujeli prav v trenutku, ko so poskušali zažgati še sedmega. Nabili jim bodo seveda plačilo škode, lahko pa tudi stroške gašenja, kar seveda ne bo poceni. Verjetno jih bo doletela tudi zaporna kazen, a skoraj zagotovo pogojna.

[21:27]
Atene, Grčija

Povsod. Karkoli. Zanesljivo.

Pokrivamo svet.

Intereuropa
Globalni logistični servis

www.intereuropa.si

EVJ ELEKTROPROM

- elektroinstalacije
- centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- kabelsko komunikacijski sistemi
- trgovina EVJ CENTER
- lokalna televizija ETV
- tiskana vezja
- grafitne ščetke
- delovni stroji in nizke gradnje
- bar SEMMICA

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke pri Zagorju 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

ŠTAJERSKI VAL

prijateljstvo bližina domišljija

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

Zaljubljena Nuša

Na radijske postaje je prišel nov singel prvega glasu slovenske glasbene scene Nuše Derenda, ki se po krajšem oddihu z novim zagonom vrača na radijske lestvice. Pevka, ki ima za seboj lepo število dosežkov, tokrat na vse radijske postaje pošilja energično popbalado *To je ljubezen* avtorja glasbe in aranžmaja Raaya in avtorja besedila Amona. Besedilo govori o zaljubljenosti, ki traja in traja, in prav takšna je Nušina energija in volja – traja in traja. Vse Nušine oboževalce bo gotovo razveselila novica, da pevka z novo ekipo pripravlja tudi nov album, ki bo predvidoma na prodajne police prišel v prvi polovici prihodnjega leta.

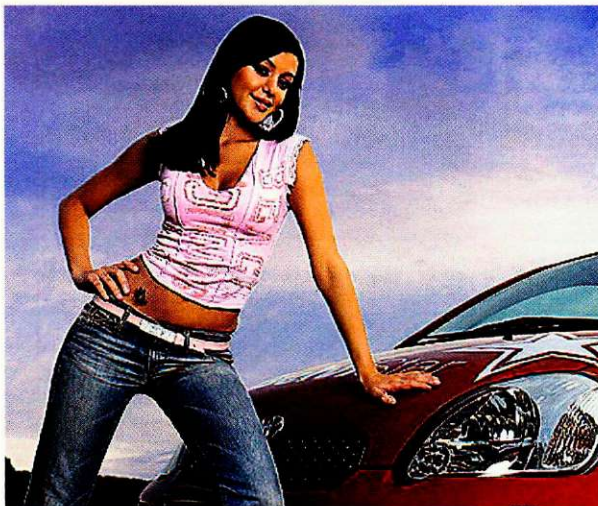
Prepeva o ljubezni.

Fatalna Sanja

Pred nedavnim je naziv fatalne ženske – femme fatale 2006 dobila nekdanja mis Slovenije Sanja Grohar. In zakaj so bralci revije *Eva* glasovali prav zanjo? Sanja je kot kritična samoocenjevalka poskušala ugibati, a je kaj hitro priznala, da njen adut najverjetneje ni samo zunanja lepota. Pravi, da ji veliko ljudi reče, da ima izredno ženske in naravne gibe, ton glas in obrazne poteze. Karizma pač. Res pa je, da si je v zadnjem času intenzivno prizadevala za svojo prepoznavnost in se ogromno gibala v medijih, kar bralce seveda neizmerno spodbuja. Kot je dejala na prireditvi, ji naziv fatalna ženska ogromno pomeni in ji laska.

In kakšno nalogo ima fatalna ženska? Kot je razodela že lanske fatalka, tudi nekdanja mis Živa Vadnov, ni v tem letu treba početi nič tako zelo zadržujoče posebnega.. Gre za ugleden naziv, ki ti ga bralci dodelijo zato, ker si, kakršen si. Če bi se v tem kontekstu izrazili z bolj filozofskim terminom, bi lahko rekli, da gre preprosto za nagrado tvoje biti. Tebe kot takšnega. Res pa je, da ta naziv izbranki po-

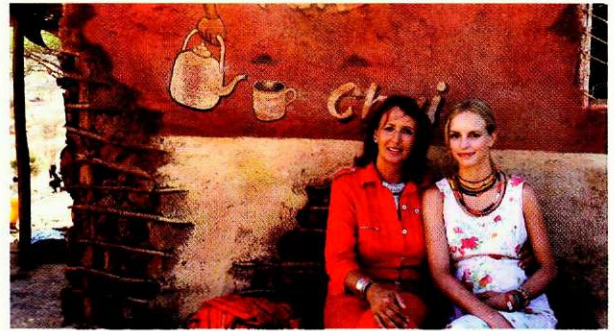

Prislužila si je naziv fatalka leta 2006.

maga pri ustvarjanju njene medijske podobe in ga lahko uporabi predvsem takrat, ko se želi ukvarjati s področji, ki narekujejo njeno prepoznavnost. Sanjina največja želja je, da se uveljavi kot pevka. Zato obljublja, da bo njen naslednji singel javnost zelo presenetil, ker bo bistveno drugačen. Pustimo se torej presenetiti!

Bela Masajka se vrača

Zgodbe, ki jih pleče življenje, so zanimivejše od izmišljenih. In tako je tudi v primeru Švicarke Corinne Hofmann, ki se je pred več kot desetimi leti zaljubila v afriškega Masaja, se odpovedala »udobnemu« zahodnjaškemu življenju in se preselila k njemu v manjato iz kravjega blata. Knjiga *Bela Masajka*, ki jo je napisala po vrnitvi oziroma pobegu iz afriške divjine nazaj v Švico, je postala svetovna uspešnica, prevedena v skoraj 30 svetovnih jezikov.

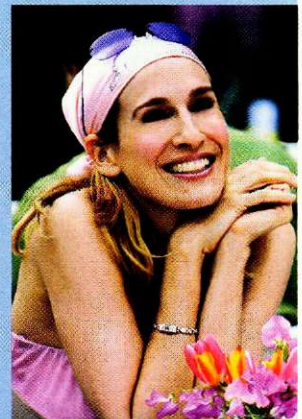

Avtorica knjige z igralko, ki jo je upodobila v filmu

Hofmannova je svoj čas po vrnitvi v Švico opisala v knjigi *Zbogom, Afrika*; sedaj pa je na knjižne police poslala še svojo tretjo knjigo *Vrnitev v Barsaloi*. Corinne se je namreč po štirinajstih letih vrnila v Kenijo, od koder je s hčerko Napirai pobegnila pred ljubosumnim masajskim možem Lketingo in se ni nikoli več nameravala vrniti. Vendar je belo Masajko zanimalo, kako jo bo sprejela njena afriška družina, še posebej nekdanji mož in njegova mama. Odpravila se je v vasico Barsaloi, kjer je nekoč živela in kjer so po njeni prvi knjigi posneli film.

Obožuje noč čarovnic

Sarah Jessica Parker, zvezda priljubljene nadaljevanke *Seks v mestu*, pravi, da nadvse obožuje čas, ki smo ga preživljali v preteklem tednu. Govorimo o noči čarovnic – »prazniku«, ki neusmiljeno prodira tudi v naš prostor. Parkerjeva pravi, da se v tem obdobju vedno prelevi v najstnico in obiskuje prireditve. 41-letna igralka pa čas čarovnic in umrlih duš vsako leto izkoristi tudi za dobrodelnost. S skoraj štiritletnim sinom Jamesom hodita na zabave, na katerih kodrasta plavalaska v imenu Unicefa zbira denar. Preglavice pa ji povzroča sin, sad ljubezni z igralcem Matthewom Broderickom, ki se ne more in ne more odločiti, kakšen kostum naj si za to priložnost nade. »Vsakih 20 minut bi bil rad nekdo drug. Zdaj smo nekje pri mešanici Spidermana, Supermana in okostnjaka.«

Otroška radoživost

NAROČILNICA

NAROČILO (označite z x):

☐ Tone Kuntner: Mati Slovenija	2.200,00 SIT / 9,18 EUR
☐ Dušan S. Lajovic: Med svobodo in rdečo zvezdo	6.200,00 SIT / 25,87 EUR
☐ Milan Zver: 100 let socialdemokracije	2.200,00 SIT / 9,18 EUR
☐ Albert Svetina: Od osvobodilnega boja do banditizma	6.700,00 SIT / 27,95 EUR
☐ Janez Janša: Okopi	2.200,00 SIT / 9,18 EUR
☐ Janez Janša: Premiki	2.200,00 SIT / 9,18 EUR
☐ Jaklič in Toplak: Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili	4.990,00 SIT / 20,82 EUR
☐ Cijan, Toplak, Dubrovnik (ur.): Državna ureditev Republike Slovenije	8.500,00 SIT / 35,46 EUR
☐ Viktor Miklavčič: Pričevanja	4.900,00 SIT / 20,44 EUR
☐ Jan F. Triska: Pozabljena fronta prve svetovne vojne	5.500,00 SIT / 22,95 EUR
☐ M. Zajc, F. Kozina, F. Dejak: Ušli so smrti	3.906,00 SIT / 16,29 EUR
☐ Vasja Klavora: Predel 1809	6.727,00 SIT / 28,07 EUR
☐ Tomaž Butkovič: Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske	5.500,00 SIT / 22,95 EUR
☐ Jože Dežman: Moč preživetja	6.510,00 SIT / 27,16 EUR
☐ Jože Hubad: Dolga slovenska pot v svobodno Evropo	990,00 SIT / 4,13 EUR
☐ Andrej Capuder, Bogdan Kladnik: Slovenija brez meja	10.850,00 SIT / 45,27 EUR
☐ Jože Dežman, Marjan Linas: Med kljukastim križem in rdečo zvezdo	4.991,00 SIT / 20,82 EUR
☐ Jože Dežman: S pravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe	6.510,00 SIT / 27,16 EUR
☐ A. Elste, M. Koschat, H. Filipič: Nacistična Avstrija na zatožni klopi	5.300,00 SIT / 22,11 EUR
☐ Stane Kos: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, I.	1.085,00 SIT / 4,52 EUR
☐ Stane Kos: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, II.	1.085,00 SIT / 4,52 EUR
☐ Tamara Griesser-Pečar: Stanislav Lenič, življenjepis iz zapora	4.449,00 SIT / 18,56 EUR
☐ Eiletz: Zgodovina neke kolaboracije: Boljševiki in Nemci 1914-1918	6.696,00 SIT / 27,94 EUR
☐ Andrej Rahten: Pozabljeni slovenski premier	4.232,00 SIT / 17,65 EUR
☐ Dieter Blumenwitz: Okupacija in revolucija v Sloveniji (1941-1946)	3.840,00 SIT / 16,02 EUR
☐ Vasja Klavora: Koraki skozi megle	6.460,00 SIT / 26,95 EUR
☐ Milan Zver: Demokracija v klasični slovenski politični misli	4.400,00 SIT / 18,36 EUR
☐ Tita Kovač Artemis: Baron Janez Vajkard Valvasor	3.000,00 SIT / 12,51 EUR
☐ Ive A. Stanič: V objemu osvoboditeljev	2.500,00 SIT / 10,43 EUR
☐ Jože Zemljič: Življenje je večna borba	2.000,00 SIT / 8,34 EUR

Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

- mesečno*
 4 x letno (9% popust)
 2 x letno (10% popust)
 1 x letno (20% popust)

* Če želite uveljaviti 8% mesečni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

- upokojenec,
 invalid,
 brezposeln,
 študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum naročila: _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: NE DA ID za DDV: _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

Poštino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.

*Obvestilo potrošnikom:
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.*

Ob naročilu

2 (dveh) knjig:
dарило lonček "Demokracija"

3 (treh) knjig:
dарило lonček + kapa "Demokracija"

4 (štirih) in več knjig:
dарило lonček + kapa "Demokracija" + knjiga (po našem izboru)

Noro popoldne

Magična gledalka

Ne da bi se hvalila, ampak ali se še spomnite, kako sem nekajkrat v nebo dvignila Anjo Tomažin iz Tistega lepega popoldneva? Punca je bila srce oddaje!

Vsi drugi so se razpisali o Ladu Bizovičarju, ki je postal klišejski že po enem poletju, in predvsem njega kovali v zvezde. Anja pa je čakala v ozadju in iz oddaje v oddajo pridobivala prikupnost, duhovitost, eleganco ... Zato mi je žal, da je odšla. Resda je naslednici treba dati čas, a že zdaj si upam napovedati, da Anji ne seže niti ... No, toliko o bodoči mami Anji, za katero sicer ne vem, zakaj po propagandnih blokkih meče v ljudi Alpinine čevlje. A očitno so za zvezde nastopili drugačni časi in druge ugodnosti.

Pogled se mi je minulo nedeljo za kakšno urico spet ustavljal na TLP. In zagledam gostjo Tanjo Ribič. Simpatično, svežo. Za svojo gostjo je Tanja napovedala kolegico Alenko Tetičkovič, alias sestro Franjo iz Naše male klinike. Tanja v kliniki igra seveda poslovno direktorico Velepčičevo, režira pa njen partner Duro. No, po stopnicah pride v TLP Alenka, objame se in poljubi s Tanjo, v kratkem pa v studio pride še čisto prava medicinska sestra, ki nekako polemizira z likom Franje v Naši mali kliniki, češ, kako nemarno in stereotipno ste oblikovali lik medicinske sestre.

In dame se čisto resno pogovarjajo o liku Franje v oddaji Naša mala klinika, ki jo ob ponedeljskih zvečer lahko gledamo na POP TV! Noro! Nisem mogla verjeti!

Nacionalna TV v svoj elitni nedeljski popoldanski termin vabi goste, ki razpravljajo o oddaji in likih, ki so blagovna znamka konkurenčne televizije POP TV. Oprostite, sem na slovenski sceni kaj zamudila? Sta morda POP TV in RTVS postali partnerki, si razdelili termine in se dogovorili, da bosta delali reklamo druga za drugo? Verjetno ne. Na Popu še niti enkrat nisem opazila – pa nacionalni marsikaj uspe –, da bi se kdaj sklicevali na Televizijo Slovenija in vsaj s kakšnim namigom dali vedeti, da zunaj Popa obstaja še ena resna TV-hiša. Oni so svoj svet in zunaj njih ni nič. Je morda Uroš Slak v Trenja kdaj povabil novinarja nacionalke? Recimo takrat, ko je minister odrinil mikrofona ene od nacionalnih novinark? Je bila novinarka TVS potem gostja na Popu? Nikoli in nikdar! Tudi zunaj tega ne počnejo. Vsak varuje svoj vrčiček in pazi na svoje ljudi. TVS je iz tega risa izstopila in posegla po zvezdah konkurenčne medijske hiše. Je to korak k tovarištvu slovenskih medijev ali zdras voditeljev in urednikov na TVS? Bomo videli. Če v kratkem na Popu ne bo nikogar s TVS, potem je jasno, da je nacionalka usekala mimo in izpadla – blago rečeno – naivno.

Toliko o presenečenjih. Sicer pa v TLP poskrbijo, da se zadnje uro v studiu še posebej razživijo, in temu se tudi v nedeljo niso izneverili. Govorili so o filmu, ki nastaja v Prekmurju, v studiu sta »odšpilala« dva Roma, gostje so se zabavali, publika pa ploskala. Česa več pa od nedeljskega popoldneva tako ali tako ne pričakujemo. Razen kadar nas prese- netijo in propagirajo POP TV! **D**

HOROSKOP

Oven
21.3.-20.4.

V začetku naslednjega tedna se boste počutili odlično in vse, česar se boste lotili, bo ožarjeno s posebno energijo. V soboto in nedeljo se boste začeli spraševati, kako lahko denar pristaja v to kombinacijo dela in skrbi, ki vas tarejo.

Bik
21.4.-21.5.

Premislite, preden se spustite v prijateljsko rokoborbo, ker se utegne spremeniti v pravi boj. Imeli boste polne roke dela z neko osebo, ki si je zamislila, da morate imeti v njenem življenju določeno vlogo. Vsekakor ji boste lahko dopovedali.

Dvojčka
22.5.-21.6.

Gotovo se zavedate, kako velik vpliv ima skepticizem in dvom o sleherni izjavi posameznika. Če boste nenehno nezaupljivi in neprijetni, potem ne bo nihče ostal v vaši družbi, zato morate nekaj ukrenuti glede te svoje lastnosti.

Rak
22.6.-21.7.

Zataknil se boste v intelektualnem pogovoru s prijatelji, vendar vam niti najmanj ne bo všeč. Dolgočasno se vam bo zdelo že to, da bi nekaj ur prebili pri njih in se prerekali za prazen nič. Najbolje bo, če se odločite in poveste po pravici, da vas vse to ne zanima.

Lev
22.7.-21.8.

Glede na okoliščine je prilagodljivost veliko pomembnejša od lojalnosti. Vaš odgovor bo zelo ohlapna drža, ki bo prinesla optimizem in veselje. Svet vam bo priskrbel nekaj zanimivih odgovorov na vaša vprašanja. Bodite dobre volje.

Devica
22.8.-21.9.

Mogoče se bo le pokazala pot do vaše svetle prihodnosti, čeprav ste že malce izgubili upanje. Na srečo od vas ne bodo zahtevali nobenih dokazov, saj verjamejo vašim iskrenim odgovorom. Še naprej vam bo šlo dobro.

Tehtnica
22.9.-22.10.

Te dni ne bo časa za romantiko, raje si ga vzemite za prijateljske povezave in druge zanimive dogodivščine. Prekmalu se bo zgodilo, da boste na nekoga pošteno jezni, ker boste imeli občutek, da vas ima za norca – malo se ustavite.

Škorpion
23.10.-21.11.

Mogoče vas napovedano ne bo pomirilo, boste pa vsaj pripravljeni. Konec tedna bo zelo prikladen za začetek česa novega, lahko pa se boste tudi zaljubili. Nekdo se bo pošteno potrudil za vas in za vašo naklonjenost, dajte mu priložnost.

Strelec
22.11.-20.12.

Nobenih zadržkov ne boste imeli. Se boste pogovarjali s popolnim tujcem? Ni problema. Boste izdali nekemu svoje ideje, čeprav jih še niste dokončno oblikovali? Tudi lahko. In zagotovo se vam bo izplačalo. V soboto in nedeljo bo vse na svojem mestu.

Kozorog
21.12.-19.1.

Držite glavo pokonci in nikakor ne dopustite, da bi vas kar koli potrla. Vse bo še dobro, kakor si le morete predstavljati. Veselje vas bo napolnilo, še preden boste dobili nadvse ugodne rezultate. Vsekakor boste v najboljšem stanju.

Vodnar
20.1.-18.2.

Zelo srečni ste, saj od vas zahtevajo natančno tisto, kar si sami najbolj želite početi. V torek in sredo boste tvegali, da vas bodo zapeljali na kakšno pot, na katero pravzaprav sploh niste želeli priti. Na srečo boste zelo pozorni in vas bo nemogoče zavesti.

Ribi
19.2.-20.3.

Toliko pomembnih prostovoljnih projektov vas čaka, da si komajda predstavljate, kako boste vse to zmogli izpeljati. Veselje vas je pogledati, kako ste si razporedili dolžnosti in prostočasne aktivnosti – vse deluje, kot ste si zamislili.

Da ne bi bili moteni:
(tako in drugače)

trda vezava, veliki format, 336 strani, 456 fotografij

ENOTNI V ZMAGI

OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE

od prvih večstrankarskih volitev do mednarodnega priznanja
(april 1990–maj 1992)

Rojstni list
slovenske države

- predstavitev zgodovinskih dejstev
- kronološko urejena fotokronika
- objava faksimilov najpomembnejših državotvornih dokumentov
- izbor iz takratnega časopisnega in revijalnega tiska (članki, karikature)

Cena: 12.800 SIT (53,41 €)
Za člane kluba Samorog: 9.984 SIT (41,66 €)
Možnost nakupa na tri obroke

Informacije in naročila: knjižni klub Samorog, telefon: 01/ 433 43 06,
naslov: Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, e-pošta: knjižni.klub@samorog.com

Več o knjigi na spletnem naslovu: www.samorog.com

									SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	BELGIJSKI PEVEC SALVATORE	ŽENSKO IME	ŠVEDSKI ZGODOVINAR OSCAR	OKNU PODOBNA ODPRTINA	DEMOKRACIJA	
									ENO OD IMEN POLITIKA NASERJA						KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ	
									RASTLINA S SULICASTIMI LISTI							
									ZGODNJE VINO							
									MUSLI- MANSKO ŽENSKO IME						ALFI NIPIC	
									GORA PRI RIBNICI			LADKO KOROŠEC	NAMIZNO PREGRIJALO		SEDMA GRŠKA CRKA	
									HLAPLJIVA TEKOČINA							
DEMOKRACIJA	KRALJEVIČ NAL (ORIGINALNO)	GRŠKI KOMEDI- OGRAF	ŽENSKA SIVIH LAS	TONE SVETINA	GRŠKA BOGINJA NESREČE	PLOŠČE VOSATIH KITOV	EVGEN JURIČ				GOROVJE V EVROPI					
							ŠVIC. SLIKAR JOHANNES				VEDRO NEBO					
	POSTAVITEV (KOZARCA POD PIPO)												PODZEMNI ŽUŽKOJED			
															DEL ŠMARJA SAP	
	GRŠKI FILOZOF ARISTOTEL														KEMIJSKI ZNAK ZA TANTAL	
	LJAK, LJ			ZVIŠEN PROSTOR									ITALIJANSKI BASIST GIUSEPPE	STIK DVEH ALI VEČ KOSTI	DEMOKRACIJA	
	JAPONSKI NARODNI PARK				FRANCOŠKI DIRKAČ FORMULE ENA JEAN	ILIJA ERENBURG			KDOR KRPA CEVLJE						SLOVENSKI ELEKTRO- TEHNIK MARIO	
									VRSTA ANTILOPE							
DEMOKRACIJA	POD GLOBOKA NEZAVEST												PALEST. ORGANIZACIJA		SKLADATELJ HACATURJAN	
									GORA NA HALKI DIKI V GRČIJI	SAMOJEDI						
	AVSTRALSKI MEDVEDEK					POVPREČJE KRIŽANKE: 4,70 ČRKE	RUDARSKO MESTO V JUŽNI ŠPANIJI									
	OŠETNI TISK						DRUGO IME ZA PRISICE									
							KAREL OŠTR									
	PRAVNIK IN POLITIK ŠNUDERL					SLOVENSKA PESNICA MAJDA					HRVAŠKI NOGOMETAS BOKSIC					
	PISATELJICA NINOVA					OSEBNI DOHODEK				DAMJAN OVSEC	ROJSTNI KRAJ MOHAMEDA					

Rešitev prejšnje križanke

APNICA, MOABIT, ALPAKA,
LEO, TČ, ŠR, PRIIMEK,
AKTIVA, RITTER, FLORENCE
HENRI, RAVAN, OLT,
IKAR, OPONA, FLANCATI,
DAR, KE, IVNIK, PUD,
ETE, TIJARDOVIČ, LET,
ACA, INVOLUCIJA, AK,
OHLAPNOST

Nagrajenci 43. številke

- 1. nagrada: VESNA ZUPANČIČ,**
Hotemež 24, 1433 Radeče
- 2. nagrada: MARIJA GOMIRŠEK,**
Nevlje 34/b, 1240 Kamnik
- 3. nagrada: POLDE PUST,**
Beblerjeva 2, 5280 Idrija

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

Nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti **7.000,00 tolarjev** za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti **5.000,00 tolarjev** za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti **3.000,00 tolarjev** za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite
in najpozneje do **16. 11. 2006**
pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315,
1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

VČERAJ, DANES, JUTRI ...

> **6.11.1676** je bila ustanovljena Knaflova štipendija, ki je revnim slovenskim študentom omogočala študij na Dunaju.

> **6.11.1814** se je rodil belgijski izdelovalec glasbil Antoine Joseph Sax, izumitelj saksofona.

> **6.11.1918** se je začela v Ženevi konferenca, na kateri so sklenili sporazum o združitvi Države SHS in Kraljevine Srbije v skupno državo na federativni podlagi.

> **6.11.1991** je Nemčija odprla generalni konzulat v Ljubljani. To je nakazalo, kakšna naj bi bila končna rešitev jugoslovanske krize.

> **7.11.1867** se je rodila francoska znanstvenica poljskega rodu Marie Curie Sklodowska. Leta 1903 je dobila Nobelovo nagrado za fiziko skupaj z možem Pierrom, čez osem let pa še sama za kemijo. Nobelovo nagrado je kasneje prejela tudi njuna hči.

> **7.11.1913** se je rodil francoski pisatelj Albert Camus. Njegova misel: »Dvoje opredeljuje sodobnega človeka: branje časopisov in prešuštvo.«

> **8.11.1991** so se zunanji ministri Evropske skupnosti v Rimu dogovorili o uvedbi gospodarskih sankcij proti Jugoslaviji in o možnostih za dvostransko povezovanje z republikami, ki tvorno sodelujejo z Evropsko skupnostjo.

> **9.11.1818** se je rodil ruski pisatelj Ivan Sergejevič Turgenjev.

> **9.11.1913** se je rodila filmska igralka avstrijskega rodu Hedy Lamarr, ki se je v filmu Ekstaza leta 1933 prva slekla pred filmsko kamero.

> **9.11.1989** so začeli podirati berlinski zid, ki ga je zgradila Vzhodna Nemčija, da bi preprečila množično uhajanje ljudi iz Vzhodne Nemčije na Zahod.

> **10.11.1483** se je rodil Martin Luther, nemški teolog in začetnik protestantizma.

> **10.11.1894** se je v Trstu rodil pravnik Boris Furlan. Na Nagodetovem političnem procesu je bil obsojen na smrt, kasneje pomiloščen na 20 let prisilnega dela.

> **10.11.1899** se je v Novi vasi pri Cerknici rodil dr. Božidar Lavrič. Bil je prvi profesor kirurgije in prvi dekan popolne Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani.

> **12.11.1833** se je rodil ruski skladatelj Aleksander Porfirjevič Borodin. Rekel je: »Zmagovalec ne sodijo.«

> **12.11.1919** se je v Kranju rodil slovenski režiser France Štiglic. Njegov prvi celovečerni film Na svoji zemlji je prvi slovenski zvočni dolgometražni igrani film.

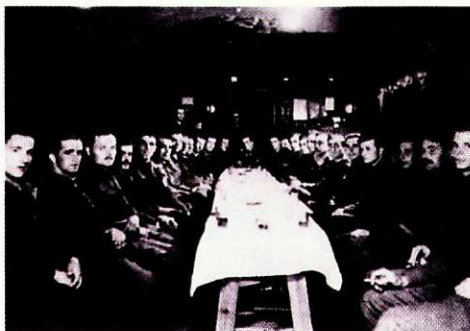
> **12.11.1938** je bila ustanovna skupščina Akademije znanosti in umetnosti.

> **12.11.1990** je predsednik ZIS Ante Marković podpisal odlok, po katerem vprašanje vojaške obveznosti na območju Slovenije neposredno ureja JLA.

POGLED NAZAJ (OD 6. 11. DO 13. 11.)

Ivan Rudolf in Bazovica

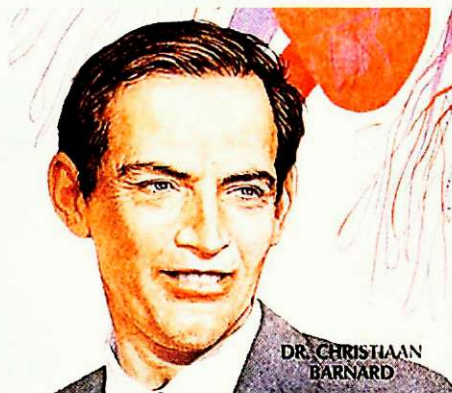
V Vrabčah pri Sežani se je **7. novembra 1898** rodil slovenski politik in časnikar Ivan Rudolf. Pred napadom na Jugoslavijo se je spomladi 1941 umaknil na Bližnji vzhod in v Egiptu navduševal primorske Slovence in Istrane, nekdanje italijanske vojake, za vključevanje v jugoslovansko kraljevsko vojsko.

Sodeloval je z britansko obveščevalno službo ter pomagal pri odpravah primorskih padalcev v zasedeno Slovenijo. Za primorske rojake je v letih 1941–1944 izdajal list Bazovica. To je bilo glasilo Jugoslovanskega odbora iz Italije, ki je izhajalo v letih 1941–1944. Naslov je opominjal na usmrtitev štirih voditeljev Tigra, zavednih Slovencev, obsojenih na prvem tržaškem procesu. Kot tednik je neredno izhajal v Kairu in bil razširjen zlasti med primorskimi Slovenci po zavezniških taboriščih v Afriki. V listu so zagovarjali povojno združitev celotnega slovenskega narodnostnega ozemlja in opozarjali na nezanesljivost obljub italijanskih protifašistov.

Prva presaditev srca

Južnoafriški kirurg Cristhiaan Barnard, ki je prvi ispešno izvedel presaditev srca pri človeku, se je rodil **8. novembra 1922**. S pomočjo zdravniške skupine v bolnišnici Grootte Sc-

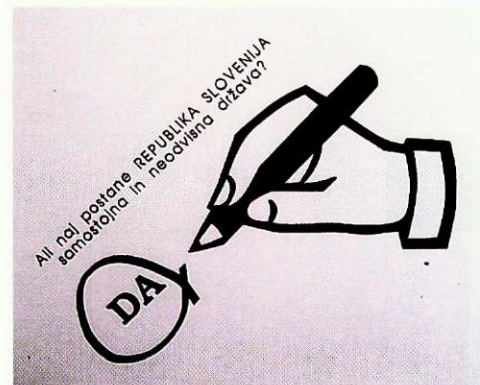

huur v Capetownu je presadil srce 25-letne žrtve prometne nesreče 53-letnemu Louisu Washkanskemu. Ta je 18 dni po operaciji umrl, ker so mu zdravila, ki naj bi ublažila reakcijo na novo srce, poškodovala imunski sistem. Presaditev, ki jo je Barnard opravil 3. decembra leta 1967, so pogosto primerjali s pristankom na Luni in kirurg je v hipu postal zvezdnik.

Preden je operiral Washkanskega, je izdelal umetno srčno zaklopko in opravljal poskuse presajanja srca na živalih. Zaradi revmatoidnega artritisa od leta 1983 ni mogel več operirati. Čeprav ni mogel več delati kot kirurg, je še naprej reševal življenja, zlasti otrokom iz držav v razvoju. Potoval je po svetu, predaval in pisal knjige. Svetoval in živel je kot junak v kaki uspešnici. Opravil je kakih 75 presaditev.

Dogovor o plebiscitu

Na dvodnevem seminarju poslancev Demosa v Poljčah, ki se je začel **9. novembra 1990**, so govorili o plebiscitu za osamosvajanje Slovenije. Plebiscit je imel Demos v svojem programu že v začetku leta 1990, vendar ga je prva uradno predlagala Socialistična stranka. Ko so v začetku novembra 1990 v Demosu spoznali, da se glede sicer interno dogovorjenega datuma

sprejetja ustave zapleta, so sprejeli predlog, ki so ga na seminarju poslancev Demosa v Poljčah podali poglobitni ustvarjalci ustave: Peter Jambreč, Tone Jerovšek in Tine Hribar.

Predlog Demosovih piscev ustave sprva ni naletel na navdušenje in odobravanje niti pri vseh koalicijskih strankah in poslancih, do njega pa je bil zadržan tudi predsednik Demosove vlade Lojze Peterle. Slovenska javnost je za napoved plebiscita in za datum glasovanja zvedela, potem ko je Demosov predsednik Jože Pučnik to napovedal na ustanovnem sestanku podružnice svoje stranke na Ptujju, 9. novembra 1990. Do predloga za izvedbo plebiscita so bili v opoziciji zadržani, saj jih je odločitev Demosa znova postavila pred dejstvo. Pomisleke so imeli tudi glede hitrosti izvedbe plebiscita in morebitnih posledic.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

št. 43/66

Rokomavhi razburjajo (1)

Mag. Jaklič ni razkril plače dr. Arharja. V članku z naslovom Rokomavhi razburjajo je avtor povzel navedbo iz knjige Dosje Rokomavhi, po kateri naj bi bil podatek o plači dr. Franceta Arharja razkril takratni član uprave mag. Marko Jaklič. Prvič, mag. Jaklič plače ni razkril. Drugič, članek navaja, naj bi bil podatek o tem posredoval Gregorju Golobiču, kar ne drži, saj g. Golobiča mag. Jaklič ne pozna osebno in nikdar nista bila v stikih. In tretjič, sočasno so bile na medijsko zelo odmeven način razkrite plače vseh treh članov uprave Vzajemne, kar mag. Jakliču zagotovo ni bilo v interesu. In ne nazadnje, tudi Demokracija je razkrivala, kdo je odgovoren za razkritje plače takratnega predsedniškega kandidata – to ni bil g. Jaklič, ampak nekdo, ki je, takoj ko je bil zaradi razkritja plač odslovljen z Vzajemne, za nagrado dobil drugo zaposlitev blizu LDS.

Petra Cotman, Vzajemna, d. v. z.

Nesmiselni interpelaciji

Interpelaciji, ki sta bili vloženi v predvolilnem obdobju, sta dokaj tipični; proti kulturi in proti zdravstvu. Obe sta tako tudi smiselno in vzorčno povezani med seboj. Kultura medsebojnega občevanja je na psu. Kulturnost pomeni prijaznost, simbiozo, strpnost, sodelovanje, simpatijo, ljubeznivost. Sedemdeset odstot-

kov vseh bolezni izhaja iz stresa. V konfliktni družbi je stres pretežno socialnega izvora. V vojni se ljudje med sabo pobijajo, se fizično likvidirajo, si fizično uničujejo premoženje. V miru, v obdobju pred vojnjo, poleg čedalje pogostejšega dejanskega fizičnega nasilja in neposrednega uničevanja medsebojnega imetja obstaja splošno »teženje«; drug drugemu si gremo na živce, na jetra, se imamo v želodcu, smo alergični drug na drugega itd. Gre torej za živčno vojno. Brskamo po intimi bližnjega, se opravljamo, obrekujemo, natolcujemo, veliko je nizkih udarcev, intrig, spletk, prevar, egoizma, narcisoidnosti in ošabnosti. Živčna vojna ima tako poražence in zmagovalce. Bolj senzibilni, zavedni, pošteni, delavni in požrtvovalni potegnejo kratko in ne zdržijo metanja polen pod noge, zbadanja s komolci in spletk tistih, ki imajo debelejšo kožo, kosmato vest ali pa so sploh brez nje. In občutljivejši odidejo, se izselijo ali pa jih zadene kap. Zbolijo za organsko boleznijo. Brezskrupulozni obdržijo delovno mesto, napredujejo v službi, dobijo boljše stanovanje in vse drugo. Kulturni minister v splošni nekulturi, obmetavanju z gnilimi jajci in ob strahotno nizki ravni medsebojnih odnosov ne more delati čudežev. Prav tako minister za zdravje, ki zaradi vsesplošnih medsebojnih sporov, s katerimi sprožajo ljudje stres drug v drugem, lahko pazi le še na svojo glavo, da se na koncu tudi njemu ne »zrola«. Isto velja za vse kulturnike in vse, ki delajo v zdravstvu. Zoper koga potem interpelacija?

Dr. Boris Ogrizek, Kranj

št. 44/12

Polom Kacinove LDS (1)

Potem ko se je javno razkril in se aktiviral celo dolgo 'speči' član čedalje bolj neorientirane LDS,

direktor psihiatrične bolnišnice Ljubljana-Polje dr. Slavko Zihherl, pri katerem je dočkal Drnovškovo moralno sporno pomilstitev udbovski financer Danilo Kovačič, to je tisti dr. Slavko Zihherl, ki je menda svetovno znan strokovnjak za nepotentneže, ki se je pred dobrim letom pridružil vidno ostareli in temu primerno nepotentni Štrajnovi Liberalni akademiji, za katero je znano, da se je iz njene komunistično-fašistične ideologije napajala skorumpirana LDS, sem vedel, da je s splošnim počutjem in duševnim zdravjem eldeesovcev nekaj zelo narobe. Pandemija se je začela po 3. oktobru 2004, ko so strmoglavili v vlažno in zato hlo opozicijsko senco, kjer še za korito nimajo več.

Čeprav po Sloveniji po zdajnjem volilnem polomu vidni politikantski kričaji iz LDS izstopajo, kaj izstopajo, bežijo kot podgane s potapljaljoče se ladje, res nisem vedel, da je z njimi tako hudo, da kar kolektivno obiskujejo najdražji zasebni diagnostični center!

Res čudna bolezen se je zalezla med te z opozicijsko senco vedno bolj prizadete eldeesovce, ki jih skozi komaj dveletni opozicijski čas vedno bolj krasijo nenaravno razpotegnjeni obrazi z vdrtimi očmi. Če bi imel strmoglavljeni ideolog LDS Slavko Gaber kot nekdanji učitelj propadlega komunističnega samoupravljanja in marksizma, ki se sedaj kiti s titulo sociološkega doktorja, vsaj nekaj matematično-šahovskega razuma in vsaj nekaj več sociološkega duha, bi lahko predvidel današnje pandemično opozicijsko bolezensko stanje neorientiranih eldeesovcev.

Samo kaj, ko so ti dvolično razcepljeni pacienti zmotno računali, da je slast oblastnega korita roparske tranzicijske prihvati-

cije, ki so jo v posmeh večine prebivalstva RS poimenovali zgodba o uspehu, za večno rezervirana zanje, medtem ko so neljubim sodržavljanom namenili osebno pomanjkanje na temeljih javne diskreditacije in diskvalifikacije, po potrebi tudi likvidacije, zaradi česar bi moralo le-te na hitro pobrati! Tako zmoto bi lahko poimenovali vseživljenjska zmota, še posebej danes, ko od eldeesove zgodbe o uspehu ni ostalo nič omembe vrednega, zato pa sami zelo uspešno razpadajo na prafaktorje pri živem telesu! In tega razpadanja LDS ne morejo preprečiti niti kacinji, golobiči ali kučani!

Franc Trunk, veteran vojne za Slovenijo, Lucija

Zrel za odstop

Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek se z dopisovanjem z vlado znova zapleta in kaže svojo strokovno šibkost in še bolj politično obremenjenost. Namesto da bi se v primeru reševanja Romov iz Ambrusa zavzel zanje s konkretnimi predlogi in akcijami, je romsko stisko izkoristil za napad na vlado. Še več – začasno premostitev Romov v Postojno je prijavil in ustrezne mednarodne ustanove, čeprav so bili vsi vladni ukrepi doslej le začasni in vlada še vedno išče nove rešitve. Tako je temeljna namera g. Hanžka v tem primeru več kot na dlani: diskreditacija vlade. To mu je postal vzorec, ki ga uveljavlja že od svojega nastopa funkcije varuha.

Kljub kritičnemu pismu Ambrušanov, v katerem mu očitajo, da doslej zanje ni storil še ničesar, jim je hladnokrvno svetoval, naj svojo jezo, bes, gnev in žalost usmerijo na drug naslov. Kaže, da je zanj bistveno, da pri svojem delu sledi duhu, ki ustreza njegovi politični naravnosti. Menim, da ▶

► kot tak ne more biti varuh človekovih pravic vsem Slovincem. Prav tako je svojo neprizanesljivost in nestrpnost do tistih, ki mu niso všeč, pokazal z odločno trditvijo pred TV-novinarko: "Če rečem, da je konec pravne države, mislim resno!" Zanj je tu pravnosti konec in pika. Njegova realna prizadevnost za človekove pravice se tu hudo maje; bolj se kaže njegova nadutost in kompleks nedotakljivosti in vsemogočnosti.

Gospod Matjaž Hanžek je znova dokazal, da je zrel za odstop. V dobro vsem državljanom Slovenije mu svetujem, da to stori čim prej.

Ive A. Stanič, Kočevska Reka

Slovenska imena na Tirolskem

Pri slovenskem znanstvenem inštitutu na Dunaju je bila 10. oktobra letos v Knafljevem domu predstavitev dveh zanimivih knjig. Mlada avstrijska jezikoslovca Hubert Bergmann in Michael Reichmayr sta predstavila vsak svojo knjigo o nekaterih slovenskih toponimih v dveh občinah na Vzhodnem Tirolskem. Reichmayr je ob spremljavi ljudske kmečke glasbe opisal številna slovenska imena goveda, ki še vedno obstajajo v nemških imenih goveda, kar je poseben dokaz nekdanjega tamkajšnjega slovenskega kmečkega prebivalstva.

Posebne vrednosti je znanstveni opis več kot 150 slovenskih etimonov (stare besedne oblike, iz katerih so nastala nova imena) v samo dveh občinah na Tirolskem. Knjiga z naslovom Österreichische Namensforschung s podnaslovom Slawisches im

Trg osvoboditve 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

Namengut der Osttiroler Gemeinden Ainet und Schleiten ima dobrih 367 strani. V spremni besedi je napisano: »Zgodovinska navzočnost Slovanov v delih Vzhodne Tirolske je pustila jasne sledove posebno v toponimih.«

Avtorjema knjig sem čestital za njuno pomembno znanstveno delo, opozoril pa sem na zgrešeno navado zamenjave imena Slovinci z imenom Slovani, kakor da bi se bali imena Slovinci; navada, ki jo na žalost opazujemo tudi pri slovenskih zgodovinarjih, ki se upirajo imenu Slovinci, kot da Slovencev takrat ne bi smelo biti. Kdo pa so bili tisti Slovani v naših krajih, če ne Slovinci? So bili to morda Rusi ali Poljaki ali morda še kdo?

Ime samo ne naredi naroda. Prvotno zgodovinsko znano ime za Slovence je Veneti, verjetno iz imena Sloveneti. Potem je iz bizantinskega prostora na Balkanu prišlo ime Sklabenoi in Sclavi.

Gotski zgodovinar Jordanis uporablja obe imeni, ko opisuje »Sclavene« od Noviutunum (današnje Drnovo pri Krškem) in od jezera ob Muri (Blatno jezero) proti severu in zahodu ter jih imenuje »mnogoštevilno ljudstvo Venetov«. Tudi v življenjepisu sv. Kolumbana iz leta 612 so Slovinci v Noriku imenovani z obema

imenoma, ko piše: »Termini Venetiorum qui et Sclavi dicuntur.« (Pokrajina Venetov, ki se imenuje tudi Sclavi). Iz imena Veneti sta potem nastali imeni Vindiši in Vendi, dokler se ni dokončno uveljavilo ime Slovinci. Smo pa nadaljevanje istega naroda od predzgodovine naprej, kakor dokazujejo tudi genetske raziskave. Zato je edino danes veljavno ime za naš narod Slovinci.

Druga točka mojega oporekanja pri razpravi je bila napačna razlaga besed langobardskega zgodovinarja Pavla Diakona, ki pravi: »In ta (bavarski kralj Tassilo) je kmalu potem (po svojem imenovanju za kralja) vdrl v deželo Slovanov, jih premagal in se vrnil na lastno ozemlje z obilnim plenom.« To je bilo leta 593. Hubert Bergmann tako interpretira: »S prodiranjem Slovanov proti zahodu je nujno moralo priti do spopada z Bavarci.« Vendar tu ni govora o kakem prodiranju in tudi ne o spopadu Slovencev z Bavarci, temveč gre preprosto za bavarski napad na slovensko državo z roparskim namenom, ki jo Pavel Diakon imenuje »provincia« (dežela), kakor so Langobardi imenovali tudi svojo državo v Furlaniji. To pomeni, da so Slovinci že takrat imeli svojo

97.2, 99.5, 103.7, 106.2 MHz
UKV, STEREO, RDS

neodvisno državo, ki je nastala z osamosvojitvijo slovenskega prebivalstva po naglem odhodu Bizantincev leta 568.

Za grobo zgodovinsko napako niti ne moremo kriviti mladega jezikoslovca, saj jo je po vsej verjetnosti prevzel od avstrijskih ali tudi slovenskih zgodovinarjev, ki s takim pačenjem zgodovinskih pričevanj omalovažujejo slovensko zgodovino. Čas je, da bi se držali resničnih zgodovinskih pričevanj, ki potrjujejo obstoj slovenskega naroda iz davnih časov do danes, čeprav na okrnjenem prostoru.

Ivan Tomažič, Dunaj

Kaj pa opravičilo muslimanov?

Glede na razmere v svetu, kjer islamski teror zastrašuje svet in so težnje po osvajanju Evrope, pravzaprav vsega sveta, sem bil prepričan, da bo papežev obisk v Nemčiji povzročil negotovne muslimanov – in zgodilo se je prav to. Vprašanje je bilo samo, kje in kako bodo upravičevali napad na krščanstvo. Tako so našli besede (iztrgane iz konteksta), ki jih je izrekel papež Benedikt XVI. Nekaj podobnega se je zgodilo, ko so na Danskem objavili nekaj Mohamedovih karikatur. Nemčija ima več milijonov priseljencev, od tega največ muslimanov in največ Turkov. Večina priseljencev je prišla bodisi zaradi boljšega življenja, boljšega služka, veliko število beguncev, posebno v zadnjem času, pa beži v Evropo predvsem zaradi nasilja in izredno slabega življenja v svojih državah, posebno v muslimanskih, pa naj so to arabske, z vzhoda ali iz črne Afrike. Neverjetno je, kaj potem iz teh ljudi naredi verski fanatizem,

88,3 & 105,1 MHz
Radio Alpski val
www.alpskival.net
† 05 38 11 886
f 05 38 11 674

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

ki je tako močan med muslimani, da zahtevajo po Evropi in še posebej v Nemčiji, da muslimani živijo po meri fanatikov – jaz bi temu rekel teroristov. Vendar še vedno dvomim, ali je zares pred desetletji ni bilo, kot ni bilo npr. polnih džamij v Sarajevu; te so sedaj neprimerno bolj polne in po ulici se sprehajajo pokrita dekleta, po muslimanskih pravilih pač, a jih menda plačujejo nekatere arabske države, da hodijo pokrita! Nekaj podobnega se po pripovedovanju sedaj dogaja tudi v Nemčiji in morda še kje. Evropa se še vedno ne zaveda obsežnosti problema in tega, da ga sama ne bo mogla rešiti. Vrnimo se v Nemčijo. Kot rečeno, tudi tam ni bilo islamskega fundamentalizma, dokler ni nastal terorizem Osama bin Ladna in njegovih pajdašev. Kar nenadoma se je oglašil muslimanski svet in protestiral proti papežu. Menda se Mohamed ne sme prikazovati v nobeni podobi, ne smejo se zažigati njegove podobe. Pljuvati po podobah papeža in drugih državnikov, jih teptati ipd., kot počno muslimani, pa naj bi zapovedoval Koran. Prav zaradi tega mi ni jasno, kako je lahko vsa Evropa in skoraj ves svet klonil pred grožnjami islamistov. Tisti, ki poznajo zgodovino, vedo, kako je bilo za časa Mohameda, ko so med muslimane s silo sprejemali kristjane in pogane, drugače jim je grozila sveta vojna ali džihad. Slovenci nikoli ne bomo pozabili, kaj so z našim narodom počeli Turki, ki so muslimani. Tudi križarske vojne, ki so bile omejene na določen del sveta, so bile predvsem zaradi pretirane širitve islama proti Evropi. Krutost, ki se je v teh vojnah pojavila, se zgodi v vsaki vojni. Take primere poznamo iz balkanskih vojn po letu 1991. Grožnje v številnih muslimanskih deželah so bile na moč ostudne, nekulturne in zelo sovražne. Zažigali so danske, ameriške britanske zastave, jih teptali, pljuvali po njih, zažigali lutke Busha, Blaira, danskega predsednika idr., zažigali fotografije papeža in pljuvali po njih, medtem pa veselo streljali v zrak. Zakaj Evropa in Amerika ne zahtevata opravičila, kje je

enakopravnost in svoboda medijev? Končno so Nemci popolnoma klonili, ko so odpovedali dramo v Berlinu, ki naj bi žalila čustva muslimanov. To je popoln polom Zahoda. Kot da je zažiganje zastav, pljuvanje, teptanje, streljanje tja v en dan ipd. lepo? Seveda so muslimane po Evropi in v muslimanskih deželah nahujskali islamski fanatiki, ki so papežev govor razglasili za sovražnega. Nič lažjega ni kot nahujskati nevedne, večkrat nepismene množice, ker je to dober učinek, ki ga skrajneži želijo doseči, čeprav večina nima pojma, za kaj gre. Hkrati ko za vsako ceno branijo svojega Mohameda, pa je njihovo obnašanje do drugače verujočih skrajno žaljivo, hudobno, nesramno, nestrpnost, sovražno, ksenofobično, rasistično obarvano itd. Dvojna morala fanatičnih islamistov je pokvarjenost prve vrste. Papež naj bi pokleknil in se opravičil za besede, ki jih je izrekel, vulgarna dejanja pouličnih demonstrantov pa naj bi hvalili? Ko bodo v celoti poteptane krščanske vrednote, bo za Evropo prepozno oz. Evrope ne bo več, ostala bo le revna, zmaličena celina, polna teroristov, umazanih, neurejenih, obubožanih. Za zdaj vse to Evropa mirno tolerira, celo roga se ameriškemu predsedniku, ki se bojuje proti terorizmu. Kdaj se bodo muslimani opravičili za napad na dvojčka v New Yorku in na Pentagon, kjer je bilo pobitih na tisoče nedolžnih ljudi? Kdaj se bodo opravičili in nehali izganjati nemuslimansko prebivalstvo iz južnega Sudana in kopiciti begunce, ki jih je več milijonov v obubožanem Darfurju? Kdaj se bodo opravičili za napade na vlake v Španiji, v Veliki Britaniji, za pomor otrok v Beslanu, za napad na gledališče v Moskvi, za napad in zrušitev 7-nadstropne palače v Nairobiju? Da ne omenjam preštevilnih napadov v samih muslimanskih deželah, kot so Indonezija, Egipt, Turčija, Pakistan, Afganistan, Somalija, kjer izganjajo vse, kar ni muslimansko, podobno kot v južnem Sudanu. Ves svet trepeta pred muslimanskim terorjem, vsi se hitijo opravičevati, odpovedujejo prireditve ipd., da ugodijo teroristom. Le muslimanskim teroristom se ni treba opravičiti in tudi

Kaj je popularnost?

Marija Vodišek

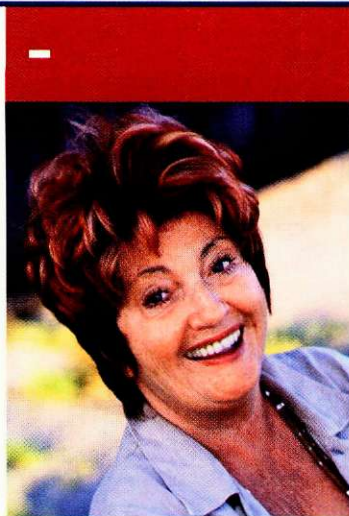
Popularnost je ljudska priljubljenost. Zdaj so pri nas popularni nekateri ljudje, ki so bili še do nedavnega avtsajderji. Slovensko prestolnico je »očaral« populistični veletrgovec oziroma tajkun. To je nekdo, ki je na hitro obogatel. Kdo ga je lansiral? Gotovo v veliki meri Kučanov Forum 21 in potem po dogovoru oz. mešetarjenju eldeesovci. Izvoljeni ljubljanski župan Zoran Janković je vedno trdil, da ni politik, in tudi kandidiral je kot »neodvisni«, kar pa je populistična šala. Vedno in prav rad se je kazal v družbi politikov od Kučana, Ropa, Kacina do malo nižjih, npr. mestnih svetnikov. Videli smo jih, kako so se hlapčevsko drenjali okrog njega. Seveda sami »neodvisniki«. Kdo pa je neodvisen? Nihče! Ljudem pa je to všeč, ker si neodvisnost napačno razlagajo. Prav nič jim ni mar, kako je Janković prišel do milijard, kam jih je naložil, in še manj jim je mar to, da je pravzaprav trgoval sam s seboj. Toliko, kolikor sta on in njegova družina »zaslužila« v nekaj letih, naveden Zemljan ne zasluži nikoli. Ni zaskrbljivo samo to, da je bil tak človek izvoljen za najvišjo mestno funkcijo, zaskrbljuje dejstvo, da to ljudem ugaja. Morda bo dobro vodil Ljubljano, bolje od Simšičeve in še prej Potočnikove, odvisno od tega, koga bo sprejel za najbližje sodelavce. Nedvomno se jih veliko ponuja, in ker je tudi sam prilizljiv, se bo obdal s kurtizani. To ne bodo samo »odpadli« eldeesovci, ampak tudi esdejevci na čelu z Metko Tekavčič, ki na Magistratu bivakira že skoraj tako dolgo kot Robbov vodnjak pred njim! Pa pustimo ljubljanskega in druge slovenske župane malo ob strani in se ozrimo po svetu, katerega del smo. Pariški Le Monde je 26. oktobra objavil, kdo je ta čas najbolj popularen v Franciji. To je brez dvoma kandidatka za predsednico republike na prihodnjih predsedniških volitvah Segolene Royal iz socialistične stranke (PS), ki pa ustvarja povsem novo politiko. Je inteligentna, dobro podkovana v državnih poslih in za povrh še čedna ter krepko vodi pred drugimi kandidati svoje stranke. V isti izdaji omenjenega časnika je tudi članek, v katerem je omenjena Slovenija, in to v zelo pozitivni vlogi. Raziskava svetovne raziskovalne organizacije »Mednarodni proračunski projekt« ugotavlja, katere države izpolnjujejo zahtevo po popolni razgrnitvi vseh podatkov letnega državnega proračuna. Od 59 raziskanih držav so samo Francija, Nova Zelandija, SLOVENIJA, Južna Afrika, Velika Britanija in ZDA, ki so dale na razpolago svojim državljanom podrobne proračunske informacije. V 90 odstotkih raziskanih držav dokumenti niso točni, ne izčrpni in ne ažurni. Članek navaja še dosti zanimivih podatkov. Med drugim piše: »Ker je denar vse bolj redek, sta nadzor in obvladovanje javnih financ nujna, zato se države druga za drugo čedalje bolj zatekajo k podjetniški logiki, kot se to dela v Franciji od 1. januarja 2006.« Še eno mednarodno potrdilo, da Janševa vlada dobro dela, in če vlada kot celota dobro dela, pomeni, da dobro delajo tudi posamezni ministri. Nedvomno pa bo »združena opozicija« še interpelirala kakšnega ministra, da se bo vedelo, da dela nekaj »koristnega«.

muslimanska verska organizacija ne čuti potrebe po opravičilu, raje molči ali pa celo pritrjuje teroristom. Iranski predsednik, ki si tako želi atomsko bombo, grozi z izbrisom Izraela, in če bo mogo-

če, tudi Amerike, ne priznava holokavsta itd.. Ko bo imel atomsko bombo, jo bo uporabil v imenu islama in Alaha. Se bo tedaj svet končno zbudil?

Silvan Štokelj. Ljubljana

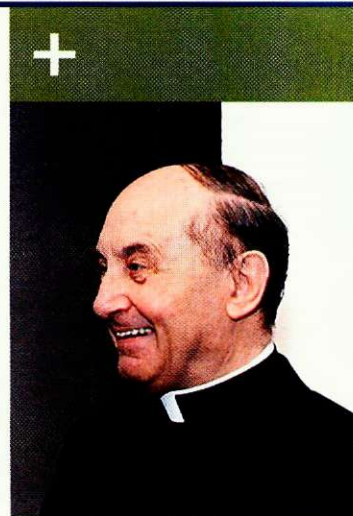
Politični semafor

Rdeča baronesa Nekdanja kraljica tračarskega časopisja Bernarda Jeklin je v oddaji Piramida še enkrat dokazala, da njen občutek za pravičnost ne nese prek njenih lastnih ideoloških plotov. Tako je v oddaji začasno preselitev Romov iz Ambrusa označila kot kršenje človekovih pravic, že v naslednjem trenutku pa je povojne poboje ljudi posredno označila kot upravičene, ker naj bi bilo šlo za izdajalce. Ali pravica do sojenja ne sodi med človekove pravice?

Rešitelj LDS? Slovenskega komisarja v EU Janeza Potočnika velikokrat omenjajo kot morebitnega človeka, ki bi na mestu predsednika LDS lahko zamenjal Jelka Kacina. Potočnika naj bi k temu, da prevzame vodenje LDS, po znamenitem sestanku na dan volitev med Kučanom, Golobičem in Jankovičem nagovarjal poslanec LDS Roman Jakič, vendar ni jasno, ali je Potočnik tej zamisli naklonjen ali ne. Njegov mandat v EU se bo iztekel leta 2009.

Odlikovani nadškof Predsednik države Janez Drnovšek je pretekli teden z zlatim redom za zasluge odlikoval mariborskega nadškofa Franca Krambergerja. Kot je v obrazložitvi zapisal predsednikov urad, si Kramberger odlikovanje zasluži za izjemne uspehe, ki jih je kot ustanovitelj mariborske škofijske gimnazije in kot predsednik Slovenske Karitas dosegel na vzgojnem in humanitarnem področju, ter za vlogo, ki jo je odigral v času osamosvojitve.

Zgovoren odziv

Dokaz, da je predvolilni boj pred drugim krogom lokalnih volitev ponekod postal že nezno vroč, je tudi besedni dvoboj na daljavo med starim in novim koprskim županom Borisom Popovičem ter župnjo sosednje Izole Bredo Pečan. Govorimo o Popovičevem odzivu na plaz kritik, ki so se vsule nanj v medijih zaradi domnevnega napada na novinarko Primorskih novic ob koncu intervjuja, ko ga je novinarka spraševala, ali postaja Koper leglo mafije. Po županovem mnenju je novinarka incident izzvala zato, da bi pomagala Pečanovi v drugem krogu, kjer ji bo nasproti stal kandidat Popovičeve liste Tomislav Klokočevnik. Ob tem je najburnejše odzive sprožilo Popovičevo namigovanje, naj bi omenjena novinarka v zasebnem življenju več kot le prijateljela s Pečanovo.

Na tem mestu se ne bomo spuščali v primernost tovrstnih izjav. Omeniti pa moramo hitri odziv Pečanove, ki je zanikala, da bi novinarko sploh poznala. Nihče v njenem volilnem štabu, stranki (Socialnih demokratih) ali v kateri od organizacij civilne družbe pa se ni obregnil ob implicitno žalitev istospolno usmerjenih oseb, ko je bilo istospolno partnerstvo subtilno izenačeno z organiziranim kriminalom. Namesto da bi vzela v bran kategorije istospolno usmerjenih in njihovih pravic, je Pečanova, ki ima tako kot njeni strankarski tovariši polna usta pravic etničnih, spolnih in še katerih drugih manjšin, »padla na finto« in dokazala, da so te vrednote pri SD le poza, ki jim pomaga pridobivati glasove obrobni skupin prebivalstva. Sicer pa je zmagovalca županske tekme v Izoli težko napovedati. M.V.

enkratno naložbeno
življenjsko zavarovanje
s kapitalsko garancijo
Prednost več

GARANTIRAMO

**Hedge
Valutni**

**Glavnico
in že
dosežen
donos**

**Omejena emisija!
samo do
20. 11. 2006 pri
ZAVAROVALNICI MARIBOR**

080 19 20

www.ZMprizma.si

SREČNO IN BOGATO NOVO LETO 2016!

S HSDPA UMTS kartico je vaše poslovanje bliskovito, saj omogoča najhitrejši mobilni prenos podatkov v Sloveniji. Kot da bi bili v svoji pisarni! Prav zato jo lahko zapustite z mirnimi živci, saj lahko na vsakem koraku surfate po internetu, upravljate s svojo elektronsko pošto, se kjerkoli priključite na svoj računalnik v pisarni, pregledate svoj koledar ali preprosto – poslušete!

Mobitel UMTS
Nova generacija mobilnih telekomunikacij

**PISARNA NA
VSAKEM KORAKU.**

**Do 1,8 Mb/s.
HSDPA UMTS**

